

Simo elaa ya Yesu Klisto eya imolaka

Luka

Maphōō ma etatele

Nde bowa kyela Matiye, Luka ne akula imola simo ye nde bowaimola Malako. Kasi bokyese phe na Malako boli obokye, banaa maphōō maikye mali nde maakoma Luka yo mampenza.

Luka yo moto owa imola na boikye Simo Elaa oka bato bate bali Bayuda. Yango mene onte ya nkanda iso ine ya Simo Elaa, gwaka Luka mowole mpenza bato ba noko iso, obokye baebe ntina ya Simo ya Yesu, emba bambe anola obokye ali Mobikye wa bato baso.

O Simo ya Luka tomozwa maphōō mama:

- Luka 1.1-4: Ntina ya munkanda mumu
- Luka 1.5–2.52: Ibotama sa Yoane Mobatise na sa Yesu na bohwana pha be
- Luka 3.1-20: Mosala gwa Yoane Mobatise
- Luka 3.21–4.13: Batisimo na imekama sa Yesu
- Luka 4.14–9.50: Mosala gwa Yesu o Galileya
- Luka 9.51–19.27: Yesu amani o Galileya, akye o Yelusaleme
- Luka 19.28–23.56: Poso ya Yesu eya suka o Yelusaleme
- Luka 24.1-53: Yesu akundoo, awene na bato emba abaa o Ikolo

Ntina ya buku 6060

1 Owa lozingo Teofile,

Bato baikye bameka ikoma na molongo simo ya maphoo maalekana o nte ya banga, ²bo waloumola baawenekye maphoo me na miyo uta o etatele, baabuto lol eye bato ba etoma ya ikyemimola Simo ya Iwaphongo. ³Yango mena, na nga me, o sima ya ioka maphoo maso mawenekye bee na miyo mamana na bolaa tata o etatele, nasepesi iyekomela simo me na molongo, nwebi na nga owa ngambo Teofile. ⁴Nakyele babona pho oebe obokye mateya maeteyaka bee mali maa phele.

Mwanze aimosi ibotama sa Yoane Mobatise

⁵Waabba Elode mokonzi nwa manyete ma Yuda, yabaka nganga monomo wa Iwaphongo, nkombo ye Zakaliya abaka o ibota sa banganga ba Iwaphongo sa Abiya. Iwasi we Elizabeti abaka ne o bosoo pha nganga mokonzi Alona. ⁶Bee baso babale babaka bato balaa o miyo ma Iwaphongo, babaka bakumole na bolaa mibeko miso ma Nkolo. ⁷Kasi tebaikaka baa na nwana pho Elizabeti taikaka baa kabote, na bee baso babale bakotwaka.

⁸Mokolo monomo, yabaka ngala ya banganga ba ibota sa Abiya ya ikyela etoma, Zakaliya abaka kakyele etoma ye ya bonganga o boo pha Iwaphongo.

⁹Ikokana na mobeko nwa bonganga, mbese ya kaaka mi yo obokye anyolo o elele elekayi bosantu ya Nkolo pho ya ikye tumba mpaka ya malasi. ¹⁰Moluku nwa bato baso babaka babondele o nze imbele siitumbe bee mpaka ya malasi. ¹¹Bobele anzelu monomo wa Nkolo amba ya motokolele, anzelu me aesi ya teme o boloo pha elele ekyetumbele bee Iwaphongo mpaka ya malasi. ¹²Waawene Zakaliya anzelu me, malondo maesi ya unva ne, abuto iwene bonbo. ¹³Kasi anzelu amba ya wo ne yokye: «Zakaliya, saila, pho Iwaphongo aokyi ibondesi sa we. Iwasi wa we Elizabeti amoebotela nwana wa lele, waamolaa nkombo Yoane. ¹⁴Wamoba na nkyisa nzikye, na bato baikye bamoba na nkyisa pho ya ibotama se. ¹⁵Pho amoba moto munene o boo pha Nkolo. Etaanywe na maleku naa ekpele eso eekyelangya. Amotonda na Bolobo Bosantu tata o ibuu sa nyango. ¹⁶Amobuya bana baikye ba Isalayele oka Nkolo

Ἰωαφὼνḡ wa βε. ¹⁷Amoya o boo pha Ἰωαφὼνḡ, na βολῶβῶ na ná mwiya ndokolo moimosi Eliya, phῶ ya ifῶngya βa ango na βana βa βε, na ibuya βato βaa nzoto nkusi βato βa malondo malaa, phῶ aβaβῶngya phῶ ya iyamba Nkolo.»

¹⁸Zakaliya amba ya tuna anzelu yokye: «Namoeβa na ye obῶkye lowῶ me loli phele? Phῶ nga na ḡwasi wa nga tokotoo.» ¹⁹Emba anzelu amba ya mobuyisa yokye: «Nga nali Gabiliyele, ookoteme o boo pha Ἰωαφὼνḡ. Antomi phῶ ya iyewῶle na iyeyimola simo elaa. ²⁰Maphῶῶ maeyimosi nga mamokyelama imbele saameka Ἰωαφὼνḡ. Kasi otoikiyi we anola, wamobutwa mbubu, ootokule wῶ tata lolῶ nῶῶ mokῶῶ me.»

²¹Imbele me, βato βaβaka βaziya Zakaliya o nze βakamwaka phῶ akῶkῶkῶ na boikye o motema ḡwa elele eekeyi βosantu. ²²Watῶkῶῶ yo, takokaka ikula βawῶle, abuto ifawῶle nde na bikyela phῶ abutwaka mbubu. Emba βato βasῶ βamba eβa obῶkye aweni lowῶῶ onte ya elele eekeyi βosantu.

²³Waaunva Zakaliya nkῶῶ ye ya etoma o ingambi siinene sa Ἰωαφὼνḡ, abutoo oka ye. ²⁴Sima ya ḡwana imbele, Elizabeti ḡwasi we aekami. Akyekye mibῶmba makombe matano, amiwῶlekyye yokye: ²⁵«Kyeka lowῶ lokyesi Nkolo phῶ nga, phῶ amanyee sῶῶ o miyo ma βato.»

Mwanze aumosi ifῶtama sa Yesu

²⁶Waakoma ibuu sa Elizabeti na makombe motῶβa, Ἰωαφὼνḡ aesi ya toma anzelu Gabiliyele o mokyisi mῶῶῶῶ muunenene ḡwa Galileya, nkombo ya ḡwango Nazalete, ²⁷oka ngῶῶῶ mῶῶῶῶ owamozala bolonga na lele mῶῶῶῶ nkombo ye Zozefu, moto wa ifῶta sa mokonzi Davidi. Nkombo ya ḡwana ngῶῶῶ me Maliya. ²⁸Mwanze amba ya nyῶῶ oka Maliya amba ya wῶ ne yokye: «Kumba! Nkolo Ἰωαφὼνḡ aeteye bolaa phe.» ²⁹Waaoka Maliya maphῶῶ maamana, malondo makyimaka ne, amba mituna ntina ya ikumba me.

³⁰Emba anzelu amba ya wῶ ne yokye: «Saila, Maliya, phῶ ozwe ngῶῶ o miyo ma Ἰωαφὼνḡ. ³¹Wamoekama, wamῶβota ḡwana wa lele, waamolaa nkombo Yesu. ³²Amῶβa moto munene, βaamῶβanga ḡwana wa Owa Ikolo. Nkolo Ἰωαφὼνḡ aamophe eziye ya βokonzi pha nkῶkῶ ye Davidi. ³³Amῶβa mokonzi phῶ ya βῶbele o ingambi sa Yakῶβῶ, βokonzi phe etebooβe na suka.» ³⁴Maliya amba ya wῶ na anzelu yokye: «Lowῶ

me lamokyelama ndengye'ye pho nga naino sianga na lele?» ³⁵ Mwanze amba ya mobuyisa yokye: «Boloḅo Bosantu pha moeyutela, na mwiya ḡwa Owa Ikolo ḡwa moeziba na ɔmele ye, yango mena ḡwana owamobota we amoba mosantu, bamobanga ḡwana wa ḡwaphongo. ³⁶ Kyeka na ḡwana nyongo Elizabeti ne aekama, amobota ḡwana wa lele na bokoto phe. Yo owa wako bee obokye tabote, ali lolo na ibuu sa makombe motoba, ³⁷ pho lowo loolekye ḡwaphongo teloli.» ³⁸ Emba Maliya amba ya wo yokye: «Nali ḡwarḡwasi wa etoma wa Nkolo. Maso makyelame mi nga bo wo we!» Nono wa moika anzelu.

Maliya akye kyeka Elizabeti

³⁹ Nde o sina imbele me, Maliya amba ya kye izele o mokyisi monomo mbale eya mangomba o manyete ma Yuda. ⁴⁰ Aesi ya kye nyolo o ingambi sa Zakaliya, aesi ya beya Elizabeti. ⁴¹ Wa oka Elizabeti ibeya sa Maliya, ḡwana ooli o ibuu se anyinganaka, emba Elizabeti amba tonda na Boloḅo Bosantu. ⁴² Amba ya wo na ḡwesi mokusi yokye: «Opambolami ileka babasi baso, na ḡwana ooli o ibuu sa we apambolami me! ⁴³ Ndengye'ye nyango wa nkolo ḡwa nga aya nkyeka? ⁴⁴ Pho ookyi nga ibeya sa we, kyeka ḡwana anyinga na nkyisa o ibuu sa nga. ⁴⁵ Nkyisa ili na owaanosi: Imowolesi bee pho ya Nkolo yamokyelama!»

Zembo sa Maliya

⁴⁶ Emba Maliya yokye:

«Nakumole Nkolo na ndondo ya nga eso;

⁴⁷ na molimo ḡwa nga motondi na nkyisa

pho ya ḡwaphongo mobikye wa nga,

⁴⁸ pho akyekyi moombo we ootoli na ngambo.

Phele tata lolo, bato baso bamumbanga moto wa esengo,

⁴⁹ pho Ekambambasi ankyelesi mapho manene:

Nkombo ye ebe esantu.

⁵⁰ Bolaa phe kabokyele oka bato baso bamoile o bayoo baso.

⁵¹ Akyesi misala ma ikamwa na mwiya ḡwa eboko ye, anyangosi bato baalolendo;

⁵² amanye bakonzi baakusi o biziye ba bokonzi ba be,

atombi bato batebali na ngambo;

⁵³ Baawe na nzala abatonze na ntoma,
na baa ezwele, aabuyele maboko pha.

⁵⁴ Asungyi bato ba Isalaye, bato ba etoma be,
na boumunyakye bolaa phe.

⁵⁵ Eli bo walakyelaka yo bankoko ba banga,
Abalayama na bana bee pho ya bobele.»

⁵⁶ Maliya amba ikala na Elizabeti phenephe na makombe maato, bobele
amba ya butwa oka be.

Ibota sa Yoane

⁵⁷ Waakoka mokoko nwa Elizabeti nwa ibota, aesi ya bota nwana wa
lele. ⁵⁸ Babubaa ne na ibota sebaokyi ndengye eya mokyelala Nkolo bolaa,
bee baso bamba kumba ne. ⁵⁹ Waakokya nwana nkoko nwambi, bakye
mobe. Balukaka imolaa nkombo ya ango, Zakaliya. ⁶⁰ Emba nyango
amba ya woyoke: «Phe! Nkombo ye yamoba Yoane.» ⁶¹ Bamba mobuyisa
bekye: «Moto na monomo o ibota sa we tali na nkombo mena!»

⁶² Bamba tuna ango wa nwana na bilembo pho ya iyeba nkombo'ye
ekokyi yo ilaa nwana. ⁶³ Zakaliya amba ya onga nwana ibaya wa ikoma,
amba koma bobo: «Nkombo ye Yoane.» Emba bato baso bamba kanwa.
⁶⁴ Mina wamo munoko na lole le loingo, abuto iwao, abuto ikumbela
Iwaphongo. ⁶⁵ Emba babubaa ne babuto ilaa. Na o mangomba maso ma
manyete ma Yuda babaka bawo nde mapho me. ⁶⁶ Bato baso baa okaka
mapho me bamabanzaka o mandondo ma be, bekye: «Nwana oyo amuna
ba nza?» Pho nde phele mwiya nwa Nkolo nwabaka ne.

Zembo sa Zakaliya

⁶⁷ Bobele Zakaliya, ango wa nwana, atondaka na Bolobo Bosantu,
amba tata isakola bobo:

⁶⁸ «Nkolo apambolame, Iwaphongo wa Isalaye,
pho aesi ya kyeka bato be, abamanye o boombo.

⁶⁹ Alotokolesi kamba Mobikye,
o ibota sa Davidi, moto we wa etoma.

⁷⁰ Nde bo wawoko yo kalakala na noko ya baimosi bee basantu:

⁷¹ Ibikiyi siilomanya o maboko ma banguna ba banga na o maboko ma bato baso baloine.

⁷² Aweninya bolaa phe oka bankoko ba banga, aumunye sangola ye esantu.

⁷³ Pho njwaphongo alakyelaka nkoko wa banga Abalayama,

⁷⁴ ilobololo o maboko ma banguna pho tomokyelele saba na boilakye,

⁷⁵ onte ya bosantu na bosembo o miyo me nkolo iso ya bomoo pha banga.

⁷⁶ Ka we, njwana oomokye, wamoba moimosi wa Owa Ikolo, pho wamotambula o boo pha Nkolo pho ya ibongya manzela me,

⁷⁷ pho ya iteya bato bee obokye kaye iya babikya na ilimbisa masumu ma be.

⁷⁸ Eli lowoo la bolaa boikye pha njwaphongo wa banga.

Pho ya bolaa me, moo motokosi o ikolo moesi ya lokyeka.

⁷⁹ Motokolesi bato baali o enzambi ya iwaa,

pho ya ikamba matambe ma banga o nzela ya bose.»

Bolengye pha Yoane Mobatise

⁸⁰ Njwana akolaka na nzoto, akutaka na o molimo. Abaka kabe o mabokye tee nono waakokaka mokolo nwe njwa imiweninya oka bato ba Isalaye.

Ibotama sa Yesu

2 Imbele me, mokonzi Kaisala Ogisito ambyaka mobeko njwa itanga bato baso ba ekolo ya Loma. ²Itanga sa bato saa ntubo sasina sakyelamaka imbele sabaka Kilinus moangyesi wa Siri. ³Bato baso bakye kye komisa mankombo, moto na moto o mokyisi nwe.

⁴Zozefu ne amba ya mana o Nazalet o manyete ma Galileya, amba ya kye o Beteleme omanyete ma Yuda, waa botaka bee mokonzi Davidi. Pho yo Zozefu abaka moto wa bosoo Davidi. ⁵Akyendekye komisa nkombo yo na njwasi we Maliya, owabaka na ibuu. ⁶Nzuka imbele saba bee o Beteleme, mokolo nwe njwa ibota njwakokaka. ⁷Amba ya bota njwana wa lele, njwana we awa oboo. Aesi ya mozinga na bitato, amba ya molangya o

kyesi ekyelangyisa bée manyama ntoma ya iza, pho tebaikaka zwa elele ya ilala o ingambi siilasa bée babutu.

Mwanze mwanamw atokolesi babanze ba mampate

⁸O manyete me, babanze ba mampate babaka balale o manzabi pho ya ifatela mampate ma be. ⁹Mwanze wa Nkolo mwanamw amba ya batokolele, nkyemo ya Nkolo yamba ya bangyengyele, emba bailaka na boikye. ¹⁰Mwanze amba ya wo na bée yokye: «Bée saila, pho naesi ya iemola simo elaa, eya mosepelisa bato baso: ¹¹O mokolo nwa lolu eye, o mokyisi munene nwa Davidi, baebotesi Mobikye ooli Masiya, Nkolo. ¹²Kyeka bilembetele baamoeba na bée: Wamokye wene nwana oo mokyiky bamoziyi na bitato, alangyi o kyese ekyelangyisa bée manyama ntoma ya iza.»

¹³Mbala yonoyo banze basuu baikye bamba ya angana na anzelu owa boo. Babaka bakumbele Nwaphongo bobo: ¹⁴«Le nkyemo ya Nwaphongo iwenene o ikolo, bese boke wawa o se oka bato baazingye yo!»

Babanze ba mampate bakye o Beteleme

¹⁵Waabutwa banze o ikolo, babanze ba mampate bamba ya wawo onte ya be, bekye: «Tokyende tee nwo o Beteleme, tokye wene lowo lokyelami om, loloumosi Nkolo Nwaphongo.» ¹⁶Bamba yakye om izele, baesi ya kye wene Maliya na Zozefu na nwana o mokyiky alangyi o kyese ekyelangyisa bée manyama ntoma ya iza. ¹⁷Waamowene be, bamba imola iso ya bawolekye bée pho ya nwana. ¹⁸Emba bato baso babakaka bakanjwaka na mapho maabaka babanze ba mampate bawo. ¹⁹Kasi Maliya abanzaka mapho maso mamana o ndondo ye ambaka baa kamaumunya. ²⁰Bokele babanze ba mampate bamba ya butwa. Bakumbelaka bonene pha Nwaphongo, bamokumisaka pho ya mapho maso maakaka bée na maawenekye be, pho maso malekanaka nde bowabaimolaka anzelu.

Bakye beLe Yesu

²¹ Waakoka nkolo ηwambi sima ya ibotama sa ηwana, imbele sa imobele sakokaka, baamba ya molaa nkombo ya Yesu, nkombo eyawoko anzelu phanza nyango saboekamakye.

Maliya na Zozefu bakye teya Yesu o Tempelo

²² Bobele, waakoka mokolo ηwa ikye manya sokoto bokowo mobeko ηwa Mose, Maliya na Zozefu bamba yakye na ηwana o Yelusaleme pho bakye moteya Nkolo. ²³ Pho yakomama o Mobeko ηwa Nkolo bobo: «ηwana muso ooboti bee wa lele wa oboo, kabe wa Nkolo.» ²⁴ Maliya na Zozefu bamba ya ambya na bee ibonza bokoongye Mobeko ηwa Nkolo: Mankoto ηwenya mabale maa ngonda naa bana babale ba mankoto ηwenya maa lombo.

Simeyo akumosi ηwaphongo pho ya Yesu

²⁵ Nzuka o Yelusaleme moto monomo abaka omo, nkombo ye Simeyo. Abaka moto wa bosembo, abaka kakumole na ηwaphongo, ambaka ba kaziya mokolo ηwa moyamanya ηwaphongo Isalayele ngongo. Bolobo Bosantu phabaka ne. ²⁶ Bolobo Bosantu pha moimolaka obokye etawee bo naino taweni Masiya owamotoma Nkolo. ²⁷ Emba Simeyo akambemi na Bolobo, amba yakye o ingambi siinene sa losambo. O imbele me, baboti ba ηwana Yesu bamba ya ne pho ya ikye kyela bokoongye mobeko pho ye. ²⁸ Simeyo amokpe o maboko me, amba ya phe ηwaphongo melesi yokye:

²⁹ «Uηwanwa eye, Nkolo, okokye mbunu ya we;
okokyi ile moombo ηwa we awe bose.

³⁰ Pho miyo ma nga maweni ibikyi sa we,

³¹ saabongye we pho ya bato baso:

³² Ibikyi me sili moo ηwaamungyengyele bapakano;
ηwamophee nkyemo oka bato ba we Isalayele.»

Maphwā maawwā Simeyo pho ya Yesu

³³Ango na nyango wa Yesu bakanwaka na ikyimowole be. ³⁴Simeyo amba bapambola, aesi ya wā na Maliya, nyango wa Yesu yokye: «Pho ya ḡwana wa we, bato baikye o Isalayeḡe, bana bamokaa baaywā bamoteme. Amoba elembo ya ḡwaphongo, kasi bato bamole. ³⁵Emba maumunya maabombama o mandondo ma bato mamowenene o phaa. Na we, Maliya, bolosi phamoetubinya ndokolo mumphata.»

Ana, moimosi owa ḡwanwasi

³⁶Yabaka na moimosi mōnwā wa ḡwanwasi, nkombo ye Ana, ḡwana wa Fanuele, wa ibota sa Asele. Yo akotwaka na bokusi. Bēe na lele we bazala bolonga nde mbula sambo, ³⁷boḡele aesi ya ikala bozengye. Abaka na mambula mako ḡwambi mbuka mane. Ana abaka nkolo iso o ingambi sa losambo ikyelela ḡwaphongo na moo na mokolo, na imiima ntoma na ná ibōndeḡe. ³⁸Nde o sina imbele me, abuto iphe ḡwaphongo melesi. Abuto iwo pho ya ḡwana na bato baso babaka baziya obokye ḡwaphongo aikole Yelusaleme.

Ibutwa o Nazaḡete

³⁹Waunva baboti ba Yesu ikyela ya ongaka Mobeko ḡwa Nkolo, bamba ya butwa na ḡwana o manyete ma Galileya, o mokyisi ḡwa bēe Nazaḡete. ⁴⁰ḡwana akolaka, azwaka bokusi. Atondaka na zebi, na bolaa pha ḡwaphongo phabaka mi yo.

Yesu na mbula iko mbuka ibale akye o Tempelo

⁴¹Mbula na mbula baboti ba Yesu babaka bakyende o Yelusaleme pho ya eyenga ya Ilekana. ⁴²Waakokya Yesu na mambula iko mbuka mabale, baboti bēe bakyekye ne bo owameele bēe ikyela pho ya eyenga. ⁴³Waaunva eyenga, baesi ya butwa. Kasi Yesu aikalaka o Yelusaleme, baboti bēe saeba. ⁴⁴Baumunyaka obokye ali na bebi na bēe baa imbanga, bamba kyela nzanga mobimba ya nzela bēe satamoluka. Sima, bamba ya kye moluka oka banaa nyango na oka baebaa na be. ⁴⁵Kasi waaba

bée samozwa, baesi ya butwa o Yelusaleme ikyemimoluka. ⁴⁶Sima ya nkolo iyato, baesi yakyé mozwa o Tempelo azasi onte ya bateye ba mibeko, kabaokye kambe na batuna mituna. ⁴⁷Bato baso babaka bamookye bakamwaka na malondo me na ná biyano be. ⁴⁸Waamowene be, bakamwaka na boikye, emba nyango amba ya wo ne yokye: «Iwana wa nga, olokyesi babona pho ya'ye? Kyeka nga na ongo tobakyi na ntema o ikolo pho ya ikyemieluka.» ⁴⁹Amba ya babuyisa yokye: «Be kondukye pho ya'ye? Toebe obokye nasengyesi iba o ingambi sa Tata?» ⁵⁰Kasi bee tebaikaka sosolo yabawolekye yo. ⁵¹Bobele Yesu amba ya butwa na bee o Nazaleti. Abaka kabatosa. Nyango abanzaka mapho maso mamana o ndondo ye. ⁵²Emba Yesu abaka kakole na zebi na ná nzoto, awenenekye moto molaa o miyo ma Iwaphongo na oka bato.

Mateya ma Yoane Mobatise

3 O mbula ya iko mbuka itano ya bokonzi pha Tifele Sezale, Poso Pilata abaka moangyesi nwa Yuda. Elode abaka mokonzi nwa Galileya, nwana nyango Philipe abaka mokonzi nwa Itule na Talakonite, Lizania abaka mokonzi nwa Abilene. ²Ana na Kaifa babaka banganga banene ba Iwaphongo. Imbele me Yoane nwana wa Zakaliya, aesi ya imola Simo ya Iwaphongo o bokye. ³Yoane abuto ikyemitambula nkyisi iso iili o mokukulu nwa ebale ya Yaladene. Abaka kakyemiwo na bato yokye: «Bongya mandondo ma bee, obatisame. Emba Iwaphongo amoelimbisa masumu ma bee.» ⁴Ndengye mena, Yoane akokyaka mapho maakoma moimosi Isaya o buku pha Iwaphongo obokye:

«Moto monomo kanwane o bokye:

Bongya nzela ya Nkolo!

Omoteyisa nsonga!

⁵Mangongo maso bamakyzinza,

mangomba na makosi maso bamawalole.

Mangongbo maso bamaelole;

mabela mali o nzela bamakyzinza.

⁶Emba bato baso baamba wene bokobikya Iwaphongo bato.»

⁷Bato baikye babaka baye oka Yoane pho ababatisa. Yoane abaka kawo na bee obokye: «Be bosoo imele; oephwe malondo ma ilota yoo ya Iwaphongo ekyeye nza? ⁸Kyela mapho ma weninya obokye obongye

mobesi. Le imiwale obokye: “Ekpele yonoyo etelokyele pho Abalayama ali nkoko wa banga.” Nawo na bee ngakye Nwaphongo akokyi ibuya mabanga mama bana ba Abalayama. ⁹Bambo bongya ikoko pho ya itena nkanga ya nzete. Nwete munsu mootemoobote mbuma indaa, baamokpete, baamovaka o nwenya.»

¹⁰Bato bamba motuna bekye: «Emba tokyele bo?» ¹¹Yoane amba ya babuyisa yokye: «Oli na bitobu bibale ba ikolo, aphe yonoyo na ooli pha. Oli na ntoma ya izaa, akabele ootoli na ntoma.» ¹²Baphutise ba mputi bakaka na bee oka Yoane pho ababatisa. Bamba ya motuna bekye: «Moteye, tokyele bo?» ¹³Yoane amba ya babuyisa yokye: «Phutisa mputi nde bo owaetoma be.» ¹⁴Batuluku bamba ya motuna na bee bekye: «Ka banga tokyele bo?» Yoane amba ya wo na bee yokye: «Bee sanyoko moto, saboko moto baphalanga, sakatela moto lowo, bika nde na iphuta sa bee.»

¹⁵Bato baso babaka bakyele maumunya na ilemela obokye emba Yoane teli nde yo Masiya. ¹⁶Yoane amba ya babuyisela bee baso yokye: «Nga naebatisa nde na maa, kasi ookoye andekyi na mwiya; sikokyi na iingola nsimbi ya bikoto be. Yo amoebatisa na Bolobo Bosantu na na nwenya. ¹⁷Aphisi enyengyele o maboko pho ya inyengyele nkata ya angana na mbuma. Amobomba mbuma o bompende kasi amotumba nkata o nwenya motemozime.» ¹⁸Yoane akulaka na teya bato mapho masuu maiikye, abaka kabaimole na Simo Elaa.

Elode Atipasi aakye Yoane o boloko

¹⁹Yoane aoyaka Elode mokonzi nwa Galileya pho alongaka Elodiade, njwasi wa mwana nyango; na pho akulaka nakyela mapho mabe maiike. ²⁰Emba Elode akulaka kyela lowo losuu loobe; laa inyosa Yoane o boloko.

Ibatisama sa Yesu

²¹Waaunva Yoane ibatisa bato baso, aesi ya batisa na Yesu. Waaba Yesu kabondele, ikolo siesi ya zibwa. ²²Bolobo Bosantu boesi ya moutela ndokolo inkoto nwenya, njwesi monomo mouti o ikolo mooka obokye: «Oli Nwana wa nga owa somi, nali na nkyisa boikye pho ye.»

²³⁻³⁸Yesu abaka na manbula phenephe na mako maato wa tata yo etoma ye. Bato batataka iumunya obokye ali njwana wa Zozefu.

Zozefu abaka ḡwana wa Eliya,
 Eliya ḡwana wa Matati,
 Matati ḡwana wa Lewi,
 Lewi ḡwana wa Melekyi,
 Melekyi ḡwana wa Yanayi,
 Yanayi ḡwana wa Zozefu,
 Zozefu ḡwana wa Matatiasi,
 Matatiasi ḡwana wa Amosi,
 Amosi ḡwana wa Nauma,
 Nauma ḡwana wa Esili,
 Esili ḡwana wa Nagayi,
 Nagayi ḡwana wa Maati,
 Maati ḡwana wa Matatiasi,
 Matatiasi ḡwana wa Semeyi,
 Semeyi ḡwana wa Yozeki,
 Yozeki ḡwana wa Yoda,
 Yoda ḡwana wa Yoanane,
 Yoanane ḡwana wa Leza,
 Leza ḡwana wa Zolobabele,
 Zolobabele ḡwana wa Salatiyele,
 Salatiyele ḡwana wa Neli,
 Neli ḡwana wa Melekyi,
 Melekyi ḡwana wa Toli,
 Toli ḡwana wa Kosama,
 Kosama ḡwana wa Elemadama,
 Elemadama ḡwana wa Ele,
 Ele ḡwana wa Yesu,
 Yesu ḡwana wa Elezele,
 Elezele ḡwana wa Yolima,
 Yolima ḡwana wa Matati,
 Matati ḡwana wa Lewi,
 Lewi ḡwana wa Simeyona,
 Simeyona ḡwana wa Yuda,
 Yuda ḡwana wa Zozefu,
 Zozefu ḡwana wa Yowama,
 Yowama ḡwana wa Eliyakimi,

Eliyakimi ḡwana wa Meleya,
Meleya ḡwana wa Mena,
Mena ḡwana wa Matata,
Matata ḡwana wa Nata,
Nata ḡwana wa Davidi,
Davidi ḡwana wa Yese,
Yese ḡwana wa Yeḡeni,
Yeḡeni ḡwana wa Boaze,
Boaze ḡwana wa Sala,
Sala ḡwana wa Nasoni,
Nasoni ḡwana wa Aminadaba,
Aminadaba ḡwana wa Alani,
Alani ḡwana wa Eselona,
Eselona ḡwana wa Pelesi,
Pelesi ḡwana wa Yuda,
Yuda ḡwana wa Yakobo,
Yakobo ḡwana wa Izaka,
Izaka ḡwana wa Abalayama,
Abalayama ḡwana wa Tela,
Tela ḡwana wa Nawolo,
Nawolo ḡwana wa Seluga,
Seluga ḡwana wa Leyu,
Leyu ḡwana wa Peloga,
Peloga ḡwana wa Ebele,
Ebele ḡwana wa Sela,
Sela ḡwana wa Kainama,
Kainama ḡwana wa Alapakasada,
Alapakasada ḡwana wa Sema,
Sema ḡwana wa Nowa,
Nowa ḡwana wa Lameke,
Lameke ḡwana wa Metusela,
Metusela ḡwana wa Enoka,
Enoka ḡwana wa Yaledede,
Yaledede ḡwana wa Malele,
Malele ḡwana wa Kename,
Kaname ḡwana wa Esini,

Esini ḡwana wa Seti,
Seti ḡwana wa Adamu,
Adamu ḡwana wa Ḥwaphongo.

Zabulu amekyi Yesu

4 Yesu atondi na Bolobɔ Bosantu, amani o ebale ya Yaladene, Bolobɔ amba ya mokamba o bokye. ²Omo, Zabulu aesi yamumeka nkolo makoo mane. Nkolo iso miina, Yesu taikaka zaa, sima me amba yaoka nzala. ³Zabulu amba ya wo ne yokye: «Bo oli Ḥwana wa Ḥwaphongo, wo na ifanga sisi sibutwe mapa.» ⁴Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Buku pha Ḥwaphongo bowo bobo: “Moto etabikye nde na mapa.”»

⁵Emba Zabulu amba yakyende ne o elele yonyo ya ikolo, amba ya moteya nkyisi iso ili o mokyisi. ⁶Amba ya wo ne yokye: «Namoephe bokonzi na ngambo ya nkyisi iso mina pho baimphe, nakokyi iphe na moto owa ozingyi nga. ⁷Ka bo onkusamesi, iso miina yamotwa ya we.»

⁸Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Buku pha Ḥwaphongo bowo bobo: “Wamokusamela nde Nkolo, Ḥwaphongo wa we, wamosambela nde yo.”»

⁹Zabulu ambakula yakyende ne o Yelusaleme, akye moteye o songye ya Tempelo, amba ya wo ne yokye: «Boli Ḥwana wa Ḥwaphongo, omikumbe o se; ¹⁰pho buku pha Ḥwaphongo bowo bobo: “Ḥwaphongo amotoma banze bee obokye baya ebanza. ¹¹Na obokye bamoetamba na maboko pho ekolo ya we sa zuma o ifanga.”» ¹²Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Buku pha Ḥwaphongo bowo bobo: “Sameka Nkolo, Ḥwaphongo wa we.”» ¹³Waunva Zabulu imeka Yesu, amba ya moika akye tee noko o imbele sisuu saamozwana be.

Yesu atati etoma ye o Galileya

¹⁴Bobele Yesu, na mwiya ḡwa Bolobɔ, amba ya butwa o Galileya. Ngambo ye ya tambulaka o nkyisi iso ya manyete ma Galileya. ¹⁵Abaka kakyemiteya o mangambi ma makyita, bato baso basambaka mateya me.

Bato ba Nazaletse bale ianola Yesu

¹⁶ Yesu akyendekye o Nazaletse mokyisi nwa kolaka yo. Mokolo nwa Sabata, amba ya nyalo o ingambi ma makyita bowameelekeye yo. Amba ya teme pho ya itanga buku pha Iwaphongo. ¹⁷ Bamba ya mophe mokanda nwa moimosi Isaya. Amoingosi, aesi yakye zwa elele eyakoma bee obokye:

¹⁸ «Bolofo pha Nkolo boli mi nga.

Anzosi pho ya iya imola babola Simo Elaa.

Antomi pho ya iya iimola bato baa boloko obokye baabakondola,
na baapholo miyo obokye bamokula wene,

na pho ya iyabikya bato baa minyoko,

¹⁹ pho ya iya imola bato mbula eyamoweninya Nkolo ngolu ye.»

²⁰ Emba Yesu amba ya ziba buku abobuyise moto wa etoma o ingambi sa makyita, bato baso babuto imolembetela. ²¹ Bobele Yesu amba ya wo na bee yokye: «Mapho maatangyi nga mama makokyisami lolo pho ya bee baanzokye.»

²² Bee baso basepeleka na Yesu bamba na kamwa na mapho malaa maawoko yo. Bekye: «Eye nga gwana wa Zozefu!» ²³ Yesu amba ya wo na bee yokye: «Naebi obokye bee wa munkpela ete ekye wo obokye: «Munganga, omibikya we mampenza.» Wamokula wo na nga na obokye: «Tooka iso yaakyela we o Kapalanauma, oikyele bomo na wawa o mokyisi nwa we.» ²⁴ Yesu ambakula wo na bee yokye: «Nde phele na wo na bee ngakye: Moimosi tebamoanole o mokyisi nwe. ²⁵ Nakule bakya ngakye: O imbele saka moimosi Eliya, mazengye mabaka maikye o Isalaye. Waaba imbele me mambula sa nwo mbula iyato na makombe motoba, zilo sikusi sakyindaka mokyisi munsu. ²⁶ Kasi Iwaphongo taika toma Eliya noko oka monomo na mazengye mamana. Kasi amotoma nde oka bozengye bonobo phaabaka o Salepeta mokyisi nwa manyete ma Sidona. ²⁷ Na wa imbele saka moimosi Elize, bato baikye ba maba babaka o Isalaye. Na monomo na bee taikaka bika. Kasi yabikaka nde Namana moto wa Siri.»

²⁸ Waaoka bato baso baabaka o ingambi sa makyita mapho me, bee baso baokyelaka Yesu yoo. ²⁹ Bamba ya teme baesi ya tokolo na Yesu o ebonga. Bamba ya kyende ne o ikolo sa ngomba eya tonga bee mokyisi pho famuukye o se. ³⁰ Kasi Yesu amba ya bolongana onte ya bee noko wakyende yo.

Yesu abikye moto ooli na bolobō bofe

³¹Bofele Yesu amba ya kyende o Kapalanauma, mokyisi nwa manyete ma Galileya. Abaka kateya bato nkolo iso ya Sabata. ³²Bato bakamwaka na moteyesi nwe pho abaka kawo na bokonzi bosō. ³³O ingambi sa makyita, moto mōnōmō abaka na bolobō bofe. Amba ya butwa iyanwana na bokusi yokye: ³⁴«Aa Yesu wa Nazaletē, kolukye ilokyela bo? Oesi nde iya lounva? Naeyebe, iwe oli Mosantu owa toma n̄waphongo.» ³⁵Yesu amba ya phaphala na bolobō bofe me amba wō na phango yokye: «Zala bose! Eemba na tōkolo onte ya moto oyo.» Bolobō bofe me phaamba ya vaka moto me o se o boo pha bato basō, botōkōsi saika mokyela na bofe. ³⁶Bato basō bakamwaka na boikye, bamba mituna onte ya bēe bekye: «Maphōo ma moto oyo mali ya bo'ye? Kawo na bokonzi na malobō mabe obokye matōkolo, maambe na tōkolo.» ³⁷Emba ngambo ya Yesu ya tambulaka o nkyisi iso.

Yesu abikye bato faikye ba malōsi

³⁸Yesu amba ya tōkolo o ingambi sa makyita, amba ya kye nyolo o ingambi sa Simo. Bokyilo pha Simo owa n̄wan̄wasi abaka na mowewe moikye, bamba onga na Yesu obokye amobikya. ³⁹Yesu amba ya mikpakya mi yo, na n̄wesi mokusi amba phaphala na mowewe nōnō waamana n̄wango, mina wamō aesi ya n̄wa, abuto ibakyelela. ⁴⁰Waatate inda bunya, bato basō baabaka na bato ba malōsi ndengye na ndengye bamba ya na bēe ooli Yesu. Amba ya tandela mōnōmō na mōnōmō mabōkō, amba babikya. ⁴¹Malobō mabe maatōkolo onte ya bato baayōkō ba malōsi maan̄wanaka obokye: «Oli n̄wana wa n̄waphongo!» Kasi Yesu amba phaphala na mango, amakatelaka obokye me sa wōo, pho me maebaka obokye yo ali Masiya.

Yesu akye imola Simo Elaa o Yuda

⁴²Waaye bunya Yesu aesi ya mana o Kapalanauma, aesi ya kyende o elele yōnōyo ya bose. Bato faikye babuto imoluka. Waamozwa bē, bamba mozimba obokye yo salekana. ⁴³Kasi Yesu amba wō na bēe yokye: «Nasengyesi iimola Simo Elaa ya Bokonzi pha n̄waphongo o nkyisi iiyōkō

me. Phō Ɔwaphongo antoma nde phō ya boma.» ⁴⁴ Amba ya kyemiteya o mangambi ma makyita maso mali o Yuda.

Yesu abangyi baekosi bée baa o boo

5 Mokolo mōnōmō, Yesu abaka o mokukulu Ɔwa maa maanene ma Genezaletē, bato baikye bamba ya izele oli yo phō ya iya oka iloba sa Ɔwaphongo. ² Yesu aesi ya wene mato mabale o mokukulu Ɔwa maa maanene. Mato me ya maikaka baasi bautaka o maa phō ya akunyola mandendi ma bē. ³ Yesu amba ya baa ovato bōnōbō, yabaka phaka Simo. Amba wō na Simo obokye tangola vato Ɔwana itakye na mokukulu. Yesu amba ya zala o vato abuto iteya bato.

⁴ Waaunva yo iteya, amba wō na Simo yokye: «Susinya vato o bodiko, emba iwe na bēbi na wē, ovakye mandendi phō obome swe.» ⁵ Simo amba ya mobuyisa yokye: «Moteye, toosi mokolo mobimba toloikiyi boma na ekpele. Ka phō wē oniwo babona, na movaka mandendi o maa.»

⁶ Bamba ya vaka mandendi o maa, bamba zwa swe boikye. Mandendi ma bée matataka naikakwa. ⁷ Bamba ya banga bēbi na bée babaka o vato boyoko obokye bayabasunga. Bēbi na bée bamba yaa. Bamba tonza mato maso mabale na swe. Mato me malukaka na izinda. ⁸ Wawe ne Simo Petelo babona, amba kaa na mabōngō o boo pha Yesu yokye: «Nkolo, mana phenephe na nga, phō nali moto wa masumu.»

⁹ Phō ebe yo ebe bēbi ne baokaka bōbō, phō ya boikye pha swe yaa bomaka bē. ¹⁰ Zake na Yoane, bana ba Zebede, bēbi na Simo bayakaka ya basunga bawenekye na bée bōbō. Kasi Yesu amba ya wō na Simo yokye: «Sa ila! Banda lolō otokule ba moosi wa swe, wamobutwa molukiyi wa bato.» ¹¹ Emba bamba komya mato o mokukulu, baesi ya ika iso nōnō waa benga bée Yesu.

Yesu abikye moto ooli na bolosi pha maba

¹² Waaba Yesu o mokyisi mōnōmō, moto monōmō abaka na bolosi pha maba amba ya ooli yo. Wa wene yo Yesu, aesi ya kusama o boo phe, boo nōnō o se, amba nyingonela ne yokye: «Nkolo! Bo ozingyi okokyi imbikya.» ¹³ Yesu amba ya tanda eboko, amba mokuma, amba wō ne yokye: «Naanosi, bika.» Nde mina wamō, maba mamani. ¹⁴ Yesu amba

yawo ne yokye: «Saika imola na moto monom lowo lolo. Kasi kyende nde miteya oka nganga ya Iwaphongo boobuto we, emba ombe ambya ikafo bo wa wo Mose pho ya bato babikiyi na bolosi pha maba, pho ya iweninya oka bato obokye obikiyi phele.» ¹⁵ Ngambo ya Yesu yatambulaka mboka eso. Bato baikye babaka bayaangana waali yo pho ya iyamooka na iyaluka ibikiyi na malosi ma be. ¹⁶ Kasi Yesu abaka kakyende bondele yo mampenza o bilele ba bose.

Yesu abikye moto owa nyifa makolo

¹⁷ Mokolo monom Yesu abaka kateya. Bafalisayi na bateye ba mibeko babaka wamo. Bakyekye miuta o nkyisi iso ya Galileya na ya Yuda na o Yelusaleme. Yesu abaka kabikya bato ba malosi na mwiya nwa Nkolo Iwaphongo. ¹⁸ Bato bamba moyelela na moto owa nyifa makolo bamophisi miitoko. Bamba ya luka nzela ya imunyosa o ingambi pho ya ikyemolangya o boo pha Yesu. ¹⁹ Kasi pho ya boikye pha bato, tebaika zwa nzela ya ikoma noko ooli Yesu. Bamba ya baa o motondo gwaa langyema, bamba bumbola muna motondo noko wa mouya bee mi sina itoko onte ya bato o boo pha Yesu. ²⁰ Waawene Yesu ianola sa be, amba ya wo na moto owa nyifa makolo yokye: «Nwebi na nga, naelimbise masumu ma we.» ²¹ Bateye ba mibeko na bafalisayi, babuto imituna bekye: «Moto ookonetola Iwaphongo oyo ani ba nza? Ookokyi ilimbisa masumu nza bo teebe nde Iwaphongo!» ²² Yesu aebaka maumunya ma be. Amba wo na bee yokye: «Bee koununya babona pho ya'ye? ²³ Iwo na moto obokye: “Masumu ma we malimbisami”, na na iwo ne obokye: “Teme, tambula?” Elekyi bokusi iye ²⁴ Kasi nazingyi obokye bee oebe obokye Iwana wa Moto ali na bokonzi pha ilimbisa masumu wawa o mokyisi.» Emba amba ya wo na moto owa nyifa makolo yokye: «Nawo na we, teme, kpa itoko sa we butwa oka be.» ²⁵ Mina wa mo, aesi ya teme o miyo ma bato baso atombi itoko saamolangyaka na be, noko wabutwa yo oka bee na ikyemikumbela Iwaphongo. ²⁶ Bato baso bakanwaka na boikye, bakumbelaka Iwaphongo, na bonono bekye: «Toweni lolo mapho ma ikamwa!»

Yesu aḅangyi Lewi

²⁷Boḅele Yesu amba ya təkɔɔ, amba ya wene moto mənɔmɔ nkombo ye Lewi, mophutise wa mputi, azasi o elele ye ya etoma. Yesu amba wɔ ne yokye: «Imbengye!» ²⁸Lewi aesi ya teme, aikiyi iika iso aḅengyi Yesu.

²⁹Emba Lewi amba kyelela Yesu eseleko enene o ingambi se. Baphutise ba mputi baikye na bato basuu babaka o mesa na be. ³⁰Bafalisayi na bateye ba mibeko bawenekye boḅe, bamba ya wɔ na baekosi ba Yesu bekye: «Phɔ ya'ye ḅee koze, konywe elele yɔnɔyɔ na baphutise ba mputi na bato ba masumu?» ³¹Yesu amba babuyisa yokye: «Baali na nzoto ndaa tebasengyesi na munganga, esengyesi na munganga nde bato bali na malosi. ³²Siesi ya banga bato balaa. Kasi naesi ya banga nde bato baabe phɔ babongole ntema ya be.»

Yesu kateya phɔ ya imiima ntoma

³³Bafalisayi bamba ya wɔ na Yesu bekye: «Baekosi ba Yoane Moḅatise, eḅe na baaka bafalisayi bamiime ntoma, bambe na ḅondele; ka baekosi baaka ya we baze, banywe.» ³⁴Yesu amba babuyisa yokye: «Mokɔɔ ḅwa eseleko ya bolonga, okokyi ilasa bato baabangyi yo o eseleko nzala bo molongyi ataa ba na be? ³⁵Kasi mokɔɔ ḅwaa moba molongyi saba onte ya be, emba mi nkɔɔ mina, baamilasa nzala.»

³⁶Yesu amba ya bakpela ete eye: «Moto takokyi ikpa etato ya etobu eenyakune phɔ ya ietongya na etobu eya booka. Bo akyesi babona, aḅti etobu eenyakune, etato ya etobu eenyakune teekoka na etobu eya booka. ³⁷Nde bomɔ, moto takokyi iangola maleku maa swaswa o mambongo maaboka. Bo akyesi babona, maleku maa swaswa mamobola mambongo maaboka, maleku ma molukwa o se, mambongo mamɔɔtɔɔ. ³⁸Kasi babona phe, maleku maa swaswa bamateye nde o mambongo maaanyakune. ³⁹Moto etazingye inywa maleku maa swaswa bo ambo nywa maleku maa mpiko, phɔ amowɔ obokye: “Maleku maa mpiko malekyi bolaa.”»

Yesu ali Nkolo wa Sabata

6 Mokolo monomo nwa Sabata, Yesu na baekosi bée balekanaka o manzabi ma ble. Baekosi bée babuto inoko ena ble, baeyinya o matandala bambe za ina mbuma. ²Bafalisai bayoko bamba ya tuna baekosi ba Yesu bēkye: «Pho ya'ye kokyele maphoko maakatele mobeko ikyela mokolo nwa Sabata?» ³Yesu amba ya babuyisa yokye: «Toikatanga yaakyelaka Davidi, mokolo monomo yo na bebi ne babaka na nzala?» ⁴Anyoko o Ingambi sa Iwaphongo, akpaka mapa maambyaka bée oka Iwaphongo. Amazaka, aphekye na bebi ne. Kasi mobeko nwa banga mowo obokye mapa mamana makokyi izaa nde banganga ba Iwaphongo.» ⁵Yesu amba ya wo na bafalisayi yokye: «Iwana wa Moto ali Nkolo wa Sabata.»

⁶Mokolo mosuu nwa Sabata, Yesu amba ya nyoko o Ingambi sa makyita, abuto iteya. Moto monomo owa nyifa eboko ya bolo abaka omu. ⁷Bateye ba mibeko na bafaliayi babaka bakyekye Yesu naa amobikya moto mona mokolo nwa Sabata pho bazwe nzela ya imophunda. ⁸Kasi Yesu aebaka maumunya ma be. Amba ya wo na moto owa nyifa eboko yokye: «Inwa, oteme o boo pha bato baso!» Moto me amba ya inwa, akye teme. ⁹Emba Yesu amba ya wo na bée yokye: «Naetune bée, mobeko nwa banga mowo bo pho ya Sabata? Ikyela bolaa ndee ikyela bofe, ibikya moto ndee imole kawe?» ¹⁰Yesu amba bakyeka bée baso, amba ya wo na moto owa nyifa eboko yokye: «Elola eboko ya we.» Amba ya eyelola, eboko ebongyi. ¹¹Kasi bateye ba mibeko na bafalisayi batondaka na yoo, babuto iyika ziko onte ya bée pho ya lowoo lookokyi bée ikyela pho ya Yesu.

Yesu aosi batoma iko mbuka babale

¹²Imbele me, Yesu akyekye baa o ngomba pho ya ibondele. Alekyinyaka mokolo mobimba omoo pho ya ibondele Iwaphongo. ¹³Waa ye bunya, amba ya banga baekosi be. Onte ya be, amba ya oko iko mbuka babale, amba ya baphe nkombo ya batoma. ¹⁴Yabaka: Simo owa phekye yo nkombo ya Petelo, Andele nwana nyango na Simo, Zake, Yoane, Filipe, Batelemi, ¹⁵Matiye, Toma, Zake nwana wa Alifa, Simo owa ingomba sa baatembela mokyisi nwa be, ¹⁶Yuda nwana wa Zake, na Yudasi Isikaliyota, owa ungyaka Yesu.

Yesu kateya, kabikya na baa malosi

¹⁷ Yesu amba ya uta ngomba yo na batoma be, amba ya kye teme o elele yonyo eya langyema. Baekosi bee baikye babaka wamo. Yabaka wamo na moluku nwa bato mwikye bautaka o Yuda mobimba, bautaka o Yelusaleme na o nkyisi ya mbale ya Tula na Sidona. ¹⁸ Bato bayakaka pho ya iya oka Yesu na iluka ibika na malosi ma be. Bato babaka batungyisame na malobo mabe, na bee babikaka. ¹⁹ Bato baso balukaka ikuma Yesu pho phembo yaabaka kytokolo ne yabaka kyibabikya bee baso.

Nkonzo na ngongo

²⁰ Emba Yesu amba kyeka baekosi be, amba ya wo na bee yokye:

«Nkonzo na bee baali babola,
pho Bokonzi pha Nwaphongo boli pha bee!

²¹ Nkonzo na bee bali na nzala unyamwa eye,
pho wa mozwa ntoma ya izaa nzikye.
Nkonzo na bee baalele unwanwa eye pho wamoekye!

²² Nkonzo na bee bo bato baeyine,
bo baele na bo baambe etola,
bambe tanga mankombo ma bee na bofe
pho koanole Nwana wa Moto.

²³ Sepela ba na esengo mokolo nwa moya mapho mamana,
pho iphuti siinene sieziya o ikolo.
Oebe obokye bankoko ba bee banyokoko baimosi ba
Nwaphongo nde bomo.

²⁴ Kasi ngongo ya bee bato ba ezwele pho ombozwa
esengo ya bee wawa o se.

²⁵ Ngongo ya bee baali na iso isengyesi na bee wawa
o se unwanwa eye,
pho wa mowa na nzala.

Ngongo ya bee bato baekye unwanwa eye,
pho wamoba o elesi wamba na lela,

²⁶ Ngongo ya bee bo bato baso baewole na bolaa;
bankoko ba bee bakyelaka nde babona na baimosi ba bole.»

Zinga banguna ba b̄e

²⁷ «Kasi na wɔ na b̄e baanzokye: Zinga banguna ba b̄e, kyela bolaa na bato baaeyine, ²⁸ imela bolaa na bato baeyimele bobe, b̄nd̄eɛ ɲwaphongo phɔ ya bato baaenyɔkɔɔ. ²⁹ Bo moto aewandi engyete o mpakato eya bowe, kula molaalela na mpakato eya boloo. Bo moto aebɔɔsi munkoto ɲwa we, omole kapke na ena simisi. ³⁰ Kabela moto munsɔ okoeyongye ekpele. Ka bo moto akpe ekpele ya we, sakula eonga. ³¹ Kyela na basuu ikyizingye we obokye baekyele yango. ³² Bokozingye nde bato baezingye, wamba zwa iye? Phɔ na bato ba masumu bazingye baabazingye. ³³ Ka bokokyele bolaa nde na bato baaekyele bolaa, wamba zwa iye? Na bato ba masumu bakyele nde bomɔ. ³⁴ Ka bokobekya nde na baaebe we obokye bamoebuyisa, wamba zwa iye? Na bato ba masumu babekya b̄bi na b̄e bato ba masumu phɔ baababuyisa ndengye eebabekyakyi b̄e. ³⁵ Ka b̄e, zinga banguna ba b̄e, obakyele bolaa, bekya salemela obokye baabekye we bamoebuyisa. Emba wamozwa iphuti sinene, wamba baa na bana ba ɲwaphongo Owa Ikolo. Phɔ yo ali molaa phɔ ya bato b̄te baaphe melesi na bato baa nkamba. ³⁶ Okyelaka bato ngɔngɔ bokookyele angɔ wa b̄e bato ngɔngɔ.»

Sasambisa b̄bi

³⁷ «Sasambisa b̄bi, etebaesambisa m̄e. Sanyete b̄bi, etebaaenyete m̄e. Limbisa b̄bi, bamoelimbisa m̄e. ³⁸ Kabela b̄bi, bamoekabela m̄e. Bamotonza banyanzima ba b̄e, baa bainisa, baabanyingyinya phɔ batonde na bolaa. Phɔ, bamoekabela nde bookokabele we b̄bi.» ³⁹ Yesu ambakula bakpelela ete yokye: «Moto owa phɔɔ miyo takokyi iteya nwebi ne owa phɔɔ miyo nzela. Phɔ b̄e basɔ babale bamokye kaa o ibela, teli bomɔ? ⁴⁰ Moekosi na m̄n̄m̄m̄ taalekye molakyisi we na mayele. Kasi moekosi munsɔ oteye b̄e na bolaa kabutwe nde booli molakyisi we.»

⁴¹ «Phɔ ya'ye kowene mungalala mooli o ziyo sa nwebi na we, kasi ete ya ɲwete eli o ziyo saka ya we toewene? ⁴² Ndengye'ye okokyi iwɔ na nwebi na we obokye: “Nwebi, le naemanya mungalala mooli o ziyo sa we”, kasi toowene ete ya ɲwete eli o ziyo saka ya we? Moto wa b̄le, taamanya ete ya ɲwete eli o ziyo sa we, emba wamowene na bolaa phɔ ya imanya mungalala mooli o ziyo sa nwebi na we.»

Ŋwete na mbuma ya ŋwango

⁴³ «Ŋwete molaa temoobote mbuma mbe, na ŋwete moobe temobote mbuma ndaa. ⁴⁴ Ŋwete na ŋwete bamoebe nde na mbuma ya ŋwango. Tebaa imbe mbuma ya fige o nzete yaa milo, tebaa noko mbuma ya vinyo o nkaa. ⁴⁵ Moto o molaa katokolo mapho malaa maute o ndondo ye. Moto o mobe katokolo mapho maabe maute o ndondo ye. Pho iso iikyitolo o munoko ŋwa moto kyiute nde o ndondo ye.»

Mangambi mafale

⁴⁶ «Pho ya'ye bee kombangye: “Nkolo, Nkolo”, kasi tokyele ikyi wo nga? ⁴⁷ Na moeteya moto owa ulana na moto okoye oka nga, kaokye mapho ma nga kambe na matosa. ⁴⁸ Alulana na moto okotongye ingambi, aimi mbongu nzindo, akyesi mafanga o motema. Ambitata itonga o ikolo sa mafanga me. Waaya mpela enene, maa ma ebale matombi, maesi ya koma noko o sina ingambi. Kasi temaiky siuwola pho inganbi me satongamaka na bolaa. ⁴⁹ Ka moto okookye mapho ma nga kasi tamatosa, aulana na moto monomo katongye ingambi nde o ikolo sa manyete sa ima mbongu ya inyosa mafanga. Waaya mpela, ingambi sizindi, sikaa nde mbala yonyo siuwo sisu sisu.»

Yesu abikye Moombo wa mokonzi ŋwa Batuluku

7 Waaunva Yesu iwole bato mapho mamana, ambaka ya kyende o Kapalanauma. ² Omo, mokonzi ŋwa batuluku ba Loma abaka na moombo owa loko yo zinga. Moombo me abaka na bolosi pha iwa. ³ Waaoka mokonzi ŋwa batuluku me simo ya Yesu, amba ya motomela banaa bakumu ba bayuda pho ya ikye wo ne obokye aya bikya moombo we. ⁴ Waakoma bakumu oka Yesu, bamba butwa inyingonela ne bekye: «Moto oolotomi oyo ali molaa, akoky obokye omosungye ⁵ pho kazingye bato ba banga, eli na yo moto owa lotongyela Ingambi sa losambo.» ⁶ Bobele Yesu amba ya kye yo na bankumu baatomaka be. Waakoma yo phenephe na ingambi, mokomzi ŋwa batuluku aesi ya toma bebi ne pho bakye wo na Yesu obokye: «Nkolo, le mitungyisa. Siiky longobana obokye onyolo o ingambi sa nga. ⁷ Yango mena naloti iya nga mampenza

oka ya we. Kasi wo nde lowoo lonolo, moombo wa nga amobika. ⁸Nga na tosa bakonzi ba nga, naambi na ba na batuluku baa kambe nga. Bo nawoo na monomo na bee ngakye: “Kyende”, ka kyende, bo naani woo na ooyoko ngakye: “Yaka”, kaye. Bo na woo na moombo wa nga ngakye: “Kyela bobo”, kakyele nde bomoo. ⁹Waaoka Yesu maloba mamana, amba sepela na mokonzi nwa batuluku. Amba ekola boo oka bato baabaka bamobengye, amba wo na bee yokye: «Na wo na bee ngakye naino siweni ianola sa ndengye'ye ebe na o bato ba Isalayelee.» ¹⁰Waaya butwa bato baatomaka bee o ingambi sa mokonzi nwa batuluku, baya kye zwa moombo me abikyi.

Yesu abikyee nwana wa bozengye

¹¹Bobele Yesu amba yakye o mokyisi muunene monomo nkombo ya nwanjo Naina. Baesi bee na bato basuu baikye baakyendekye ne. ¹²Waakoma yo phenephe na ibala, baesi ya vana na bato bakyende kunda moto o malita. Yabaka nwana wa lele nde monomo wa nwanjasi bozengye. Bato baikye ba mokyisi bakyekye mi moukya. ¹³Waa wene Yesu nwanjasi me, amookaka ngongo, amba ya wo ne yokye: «Le ilela.» ¹⁴Yesu amba ya susinya, amba ya kuma ena ephomba. Bato baaephilaka bamba ya teme. Yesu amba ya wo yokye: «Munzenga, na wo na we, langwa!» ¹⁵Mowee amba ya zala, abuto iwo. Yesu amba ya mobuyisa nyango. ¹⁶Bato basoo bailaka na boikye, bamba butwa iwo bekye: «Moimosi munene atokosi onte ya banga! Nwaphongo aesi na ya bikya bato be!» ¹⁷Emba ngambo ya Yesu yamba tambula mboka eso tee nono o Yuda mobimba na o nkyisi yaa mambale pho ya lowo laakyelaka yo.

Motuna nwa Yoane Mobatise

¹⁸Baekosi ba Yoane bamba kye moimola maphoo masoo. Emba Yoane amba ya banga babale mi baekosi be. ¹⁹Amba ya batoma oka Yesu pho ya ikye motuna obokye: «Eli we Masiya ookoye ndee toziya mosuu?» ²⁰Waakoma bee oka Yesu, bamba ya wo ne bekye: «Yoane Mobatise alotomi pho ya iya etuna obokye “eli we Masiya ookoye ndee toziya mosuu?”» ²¹Nde o sina imbele me, Yesu abaka kabikya bato baikye na

malosi ma be, na bileme ba bee na bato ba malobo mabe, na baapholo miyo. ²²Emba Yesu amba ya buyisa batima ba Yoane yokye: «Kyende kye imola Yoane mapho maso maaweni bee na maokyi bee; bato baapholo miyo baweni, bato baatono makolo batambusi na bola, bato baa maba babikyi, bato baaloko baokyi, bawe baako, babola baokye Simo Elaa. ²³Esengo na moto owamoba sabungya ianola se pho ya nga!»

Yesu kawo pho ya Yoane

²⁴Waabutwa batoma baatomaka Yoane, Yesu amba ya butwa ituna bato baabaka wamo pho ya Yoane yokye: «Be okyekyi kyela iye o bokye? Iwana nwete kanyingane na ewele? Phe. ²⁵Ka okyekyi kyeka iye? Moto alati bitobu bilaa? Bato baalate bitobu bilaa na baali na ezwele babe o mangambi ma bakonzi. ²⁶Ka oombakyi kye kyeka iye, moimisi? Ee, na wo na bee, yo alekyi na moimosi. ²⁷Pho Yoane eli moto ookowo buku pha Iwaphongo pho ye bobo: “Iwaphongo awo yokye: Namotoma tima ya nga o boo pha we pho ya iebongyisela nzela.” ²⁸Nawo na bee nga kye onte ya bato baso baabotama na nwanwasi, tewali moto oolekyi Yoane, kasi moto oolekyi bokyiki o Bokonzi pha Iwaphongo, yo mona alekyi Yoane.»

²⁹Bato baso na baphutise ba mputi bamba mooka, bamba ya anola obokye Iwaphongo ali na bosembo, bamba batisama na Yoane. ³⁰Kasi bafalisayi na bateye ba mibeko tebaika anola yaa zingaka Iwaphongo pho ya be, bamba na le ibatisama na Yoane.

³¹Yesu ambakula wo yokye: «Bato ba lolu eye, naabaulinya na nza? ³²Baulana na bana bazasi o munsongo, bayoko bawo na bebi na bee bekye: “Toeyulelesi iphengo, toikyi bina; toetubesi meembo ma elesi, bee toikyi lela!” ³³Pho Yoane Mobatise aesi, taaze mapa, taanywe maleku, bee bekye: “Ayeya.” ³⁴Ka Iwana wa Moto aniyaa, kaze kanywe, bee bekye: “Kyeka moto ookoumunya nde izaa na inywa; ali ekamba ya baphutise ba mputi na bato baa masumu.” ³⁵Kasi zebi silaa siebane oka bato baasianole.»

Yesu anyɔsi o ingambi sa Simo mofalisayi

³⁶ Mofalisayi mɔnɔmɔ amba ya ɓanga Yesu obokye akye zaa oka ye. Yesu amba ya kyende omɔɔ, amba ya zala o mesa. ³⁷ Ƴwarɔwasi mɔnɔmɔ wa ndumba aɓaka o mokyisi me. Waaoka yo obokye Yesu ali o ingambi sa mofalisayi, amba ya na molangyi mɔnɔmɔ ɲwa motiya motondi na malasi. Bakyelaka molangyi me na ifanga sibangye ɓee alabata. ³⁸ Amba ya teme o sima ya Yesu, o makolo me. Aɓaka kalele, abuto inyɔbibisa makolo ma Yesu na mbembe ye, kambe ikunyola na suwe ye, kambe mayamba, amba masweya malasi. ³⁹ Waawene mofalisayi owa ɓangaka Yesu ɓabona, amba miwɔle yokye: «Bo moto oyo aɓakiy owaakolo moimosi, nde aeɓi obokye ɲwarɔwasi ookomokume oyo ali ndumba.» ⁴⁰ Emba Yesu amba ya wɔ na mofalisayi yokye: «Simo, nali na ɲwana lowɔɔ wa iewɔle.» Simo amba ya wɔ ne yokye: «Moteye, wɔɔ.» ⁴¹ Emba Yesu yokye: «Moto mɔnɔmɔ abekyaka ɓato ɓabale ɓaphalanga. Mɔnɔmɔ abekaka nkama itano ya ɓaphalanga ɓa biɓende, oyɔkɔ abekaka makoo matano ma ɓaphalanga ɓa biɓende. ⁴² Kasi waaɓa ɓee sakoka iita ena mbɔngɔ, amba ɓalimbisa ɓee ɓaso ɓabale. Onte ya ɓee ɓaso ɓabale, owa molɔɓɔ zinga moto obalimbise na mbɔngɔ nza?» ⁴³ Simo yokye: «Phɔ ya nga, naumunya obokye eli olimbise ɓee na mbɔngɔ enene.» Yesu amba wɔ ne yokye: «Olongyi.»

⁴⁴ Amba miekpinya oka ɲwarɔwasi me, amba wɔ na Simo yokye: «Oweni ɲwarɔwasi oyo? Nanyɔsi o ingambi sa we, toikyi mpe maa maikunyola makolo. Kasi yo, akunyosi makolo ma nga na mbembe ye, ambi ya maɔlɔɔ na suwe ye. ⁴⁵ Toikyi nyangyela, kasi yo, tata oonyɔsi nga wawa, kaina ɓebe makolo ma nga. ⁴⁶ Toikyi nsweya malasi o moto, kasi yo, answeye malasi o makolo. ⁴⁷ Yango mena nawɔ na we ngakye lozingo le lonene oka nga loweninye obokye masumu me maikye masɔ malimbisami. Kasi ootoikyi ɓee limbisa na maphɔɔ mabe maikye, taaweninya lozingo loikye.» ⁴⁸ Emba Yesu amba ya wɔ na ɲwarɔwasi me yokye: «Masumu ma we malimbisami.» ⁴⁹ Baabaka baze ne ɓabuto imituna ɓekye: «Moto oyo ambi ɓa nza phɔ ya ilimbisa na masumu?» ⁵⁰ Yesu amba ya wɔ na ɲwarɔwasi me yokye: «Iɔnola sa we siebikye. Kyende na ɓolaa.»

Babasi baakyeke mi baa na Yesu

8 Sima, Yesu amba kyende o nkyisi iinene na inkiky, kakye miteya na ikye miimola Simo Elaa ya Bokonzi pha Ijwaphongo. Baekosi iko mbuka babale bakyekye mikye ne, ²na babasi basuu baabikya yo na malɔɔ mabe na malɔsi. Yabaka Maliya, okobangye bée Maliya ma Magadala, owa tɔkɔkɔ bée malɔɔ mabe sambo, ³Zaani gwasi wa Kuza, mɔnɔmɔ wa bato baakyele etoma na Elode Atipasi, Suzani na basuu baikye, bée baso basungaka Yesu na baekosi bée na mbolo ya be.

Ete ya mophikiyi

⁴Bato baikye bakyekye miuta o nkyisi iinene ba yakaka oka Yesu. Emba Yesu amba bakpela ete eye: ⁵«Moto mɔnɔmɔ akyekye phika ndemo o inzabi se. Waaba yo kakye miphika, ndemo iiyɔkɔ yakaka o nzela. Batambusi baikyiti, manyɔsi baikomosi. ⁶Ndemo iiyɔkɔ yakaka o manyete mali na mabanga, itɔkɔsi, kasi inyiti phɔ teizwe mpiyɔ. ⁷Ndambo ya ndemo iiyɔkɔ yakaka onte ya milɔ. Nzete ya milɔ ikosi molɔngɔ na ndemo me, kasi milɔ miikyetitise. ⁸Ndambo ya ndemo iiyɔkɔ yakaka o manyete malaa. Ikosi, iboti mbuma mikama na mikama.» Yesu amba kula wɔ yokye: «Ooli na matoo ma ioka, aokye.»

Phɔ ya'ye Yesu kateya na bite

⁹Baekosi ba Yesu bamba ya motuna bekye: «Ete mena kyelukye iwo bo?» ¹⁰Amba babuyisa yokye: «Bee, Ijwaphongo aephe iyeba ba sekyele ba bokonzi phe, kasi bato baayɔkɔ baokye nde na bite. “Phɔ bakyekye kasi tebaawene, baokye kasi tebaasɔɔlɔ.”»

Yesu kalimbole ete ya mophikiyi

¹¹Yesu amba ya wɔ na baekosi bée yokye: «Okyemela ntina ya ete me; ndemo, eli iloba sa Ijwaphongo. ¹²Nzela eli bato baaokye iloba. Kasi Zabulu kaye, kaya manya iloba o mandondo ma bée phɔ bée saanola, bée saamba na bika. ¹³Manyete maangana na mabanga, eli bato baokye iloba sa Ijwaphongo, ba sianole na nkyisa, kasi iloba me tesili na nkanga.

Baanole ḡwana imbele, sima waaye nkaka bale sina iloba. ¹⁴Ndemo yaa kaa onte ya milo eli Iloba sa Ḥwaphongo siokye bato, kasi matungyisi, na ezwele na bisengo ba mokyisi kyi baphembya, emba mbuma ya bée kyiukwe nde bouko. ¹⁵Ndemo yaa kaa o manyete malaa eli Iloba sa Ḥwaphongo siiokye bato na ndondo yonoyo. Basibombe, bambe na phila ianola sa bée nōnō waabote bée mbuma.»

Ete ya tala

¹⁶«Moto bo alose tala, taaekukya na katini naa taaenyōsa o se ya ntangye. Kasi kaeteye o ikolo pho bato baso baanyolo o ingambi bawene na bolaa. ¹⁷Mapho maso maa bombama mamowenene o phaa o minyo ma bato, na mapho ma sekyele mamoebana. ¹⁸Nde koebe na mookyelesi ḡwa bēe ḡwa mapho! Pho, moto ooli na ḡwana epkele baamobakysisela. Kasi moto ooli pha, bamobololo na ḡwana ndambo obakyi ne.»

Nyango wa Yesu na banaa nyango na Yesu

¹⁹Nyango wa Yesu na bana nyango na Yesu bayakaka ya mokyeka. Kasi te baikaka koka ikoma wali yo pho ya boikye pha bato. ²⁰Bamba ya imola Yesu obokye: «Nyongo na banaa nyongo bali o ifanda, bazingye iyewene.» ²¹Yesu amba ya babuyisa yokye: «Mama na banaa mama eli bato ba okye iloba sa Ḥwaphongo, bambe na sikyelela.»

Yesu azibise eweele na kanda

²²Mokolo monomo Yesu amba ya baa o vato yo na baekosi bēe. Amba ya wo na bēe yokye: «Tokatisa o mbale ya mokukulu ḡwa maa manene muna.» Bamba ya kyende. ²³Waabā bēe bakatisa, Yesu aesi ya lala ebu. Mbala yonoyo, eweele ekusi etati ikyela o maa maanene, maa mabuto inyolo o vato. Babuto miiwaa. ²⁴Baekosi bamba ya susinya oli Yesu, bamba moumola bekye: «Moteye, Moteye, tomowa!» Waaumwa Yesu, amba ya zibisa eweele na kanda, sakoko iesi yaema. Maa maamba ya butwa fose. ²⁵Yesu amba ya wo na baekosi yokye: «Ianola sa bēe sili wa?» Kasi bawenekye bowo, bamba kamwa, bamba wōnō bēe na bēe

ḡekye: «Moto oyo ambi ḡa nza? Kaambya mitindo, na eweḡe na maa kyimookye!»

Yesu abikye moto ooli na malḡḡ mabe

²⁶Boḡeḡ ḡamba ya koma o mokyisi ḡwa Genesaleḡ moli o mokukulu ḡwa maa ma Galileya. ²⁷Waa aḡwa Yesu o vato, moto monḡḡ wa mokyisi me aesi ya moḡenga. Moto me aḡaka na malḡḡ mabe. Tata kalakala, taalate na bitobu, taabe na o ingambi, kasi kabe nde o malita. ²⁸Waawene moto oli na malḡḡ mabe Yesu, amba ya aḡwana ḡwange, amba yakaa o makolo me, amba ya wḡ na ḡokusi yokye: «Yesu ḡwana wa ḡwaphongo owa Ikolo, nga na we lowḡ iye? Na ongye na we, sankyela ḡobe!» ²⁹Awḡḡ ḡabona phḡ Yesu awḡḡ na ḡolḡḡ ḡobe obokye ḡotḡḡḡ. ḡolḡḡ phabaka ḡomoakya mbala nzikye; emba ḡabaka ḡamokangye na munyḡḡḡ na maḡḡḡ na makolo, kasi mbala iso aḡaka kabile muna munyḡḡḡ, emba ḡolḡḡ me phabaka ḡomovakye o bokye. ³⁰Yesu amba ya motuna yokye: «Nkombo ya we nza?» Amba ya anola yokye: «Nkombo ya nga Boikye». Awḡḡ ḡabona phḡ malḡḡ mabe maikye mamunyḡḡḡ. ³¹Malḡḡ me mamba nyingonela na Yesu mekye: «Salovaka o ibela siinene siizindo!»

³²Yabaka wamḡ ḡokanda ḡonene pha mangulu maḡaka makye miluka ntoma ya izaḡ o ngomba. Malḡḡ mabe me mamba ya wḡḡ na Yesu obokye: «Olole tonyḡḡ o mangulu mama!» Yesu amba maanolela. ³³Mbala yḡḡyḡ malḡḡ mabe mambatḡḡ oka moto me mambakye nyḡḡ o mangulu. ḡokanda pha mangulu ḡosḡ phaamba ya uta o ikolo sa ngomba nḡḡ wakye phango mivaka o ebale nḡḡ waazinda mango. ³⁴Waawene babanze ḡa ḡokanda pha mangulu lowḡḡ lolekaa, ḡamba ya lota mambangu, ḡamba kye imola simo me o Genesaleḡ na o nkyisi yaa mambale. ³⁵Bato ḡamba ya kye kyeka lowḡḡ loolekaa. Waakoma ḡeḡ waali Yesu, ḡamba ya zwa moto ootḡḡsi ḡeḡ malḡḡ mabe azasi o makolo ma Yesu, alati bitobu, abuto na ḡolaa. Emba ḡato ḡamba iila. ³⁶Baawenekye masḡ malekaa, ḡamba ya imola ḡebi ndenge ebikyḡ moto oobakyi na malḡḡ mabe. ³⁷Emba ḡato basḡ ḡa Genesaleḡ ḡamba ya onga na Yesu obokye amane o mokyisi ḡwa ḡeḡ phḡ ḡabaka na ḡḡḡḡ. Yesu amba ya kpela o vato nḡḡ waabutwa yo. ³⁸Moto owatḡḡḡḡḡ ḡeḡ malḡḡ mabe amba onga na Yesu yokye: «Bo ozingyi, le nakyende na we!»

Kasi Yesu amba wɔ ne yokye: ³⁹«Butwa oka ya we! Kye imola iso ikyesi Ŋwaphongo phɔ ya we!» Bobele moto me amba ya kye mimola o mokyisi munsɔ maphɔɔ maakyesi Yesu phɔ ye.

Yesu abikye Ŋwana wa Yailo na ŋwanwasi owa bolɔsi pha malongo

⁴⁰ Waabutwa Yesu o mokukulu moyɔkɔ ŋwa maa maanene, bato baikye bamba ya moyamba phɔ babaka bamoziya. ⁴¹ Moto monɔmɔ nkombo ye Yailo, mokonzi ŋwa ingambi sa makyita, amba ya mivaka o makolo ma Yesu aesi ya onga Yesu obokye aye o ingambi se. ⁴² Phɔ ŋwana we nde monɔmɔ wa ŋwanwasi, wa mbula iko mbuka ibale ali nde mowe. Waaba Yesu kakyende omɔ, bato baikye ba mokatitisaka mboka esɔ sa bongo itambula.

⁴³ Ŋwanwasi monɔmɔ owa bolɔsi pha malongo abaka wamɔ. Mbula iko mbuka ibale malongo mabaka mamotɔkɔlɔ nde botɔkɔsi satenya. Aunvaka mbolo ye iso yaabaka ne phɔ ya iphuta ba muunganga, kasi na moto monɔmɔ taika koka imobikya. ⁴⁴ Amba yaa o sima ya Yesu, aesi yakuma songye ya etobu ya Yesu, mina wamɔ, malongo maesi ya tenya. ⁴⁵ Yesu amba yatuna yokye: «Oonkumi nza?» Basɔ bamba anola bekye banga phe. Petelo amba ya wɔ na Yesu yokye: «Moteye, eli bato baikye baaezingyi, baa ekatitise.» ⁴⁶ Kasi Yesu yokye: «Moto monɔmɔ ankumi, phɔ naokyi phembɔ etɔkɔsi o nzoto ya nga.» ⁴⁷ Ŋwanwasi aesi ya wene obokye bamoebi. Na itekyenele sisɔ, amba ya kye mivaka o makolo ma Yesu. O boo pha bato basɔ amba ya moimola ntina eemokumi ne na boobikyi yo. ⁴⁸ Yesu amba ya wɔ ne yokye: «Ŋwana wa nga, ianola sa we siebikye, kyende na bolaa.»

⁴⁹ Waaba Yesu kawɔ babona, moto monɔmɔ ambauta o ingambi sa Yailo, mokonzi ŋwa ingambi sa makyita. Amba ya wɔ ne obokye: «Ŋwana wa we wa wanwasi awee, sakula tungyisa Moteye» ⁵⁰ Kasi Yesu abaka kamookye boko wɔɔ yo. Amba wɔ na Yailo yokye: «Saila, ba nde na ianola, ŋwana wa we amobika.» ⁵¹ Waakoma Yesu o ingambi sa Yailo, taikaka anola obokye bato basuu banyɔlɔ ne, manya nde Petelo, Yoane, Zake na ango na nyango wa ŋwana. ⁵² Bato basɔ babaka balele na imiima phɔ ya ŋwana. Emba Yesu amba ya wɔ na be ye yokye: «Be salela! Taikyi waa, alasi nde ebu.» ⁵³ Kasi bato bamba moekye. Phɔ baabaka obokye ŋwana ambo waa. ⁵⁴ Kasi Yesu amba mophila o ebɔkɔ, amba anwana

yokye: «Ŋwana, iŋwa!» ⁵⁵Ŋwana akuli butwa na bomɔɔ, aesi ya uŋwa. Emba Yesu amba ya wɔ na bée obokye bamophe ntoma ya iza. ⁵⁶Baboti ba ŋwana bakamwaka na boikye kasi Yesu amba bakatela obokye bée saimola na moto maphɔɔ maalekaa.

Yesu atomi baekosi iko mbuka baɓale

(Matiye 10.5-15; Malako 6.7-13)

9 Yesu amba ya angyinya baekosi iko mbuka baɓale. Amba ya baphe mwiya na bokonzi pha itokolo malɔɔ masɔ mabe na ibikya malɔsi. ²Sima, amba batoma ikye mimola Bokonzi pha Ŋwaphongo na ikye mibikya bato ba malɔsi. ³Amba ya wɔ na bée yokye: «Ookokye bée o imbanga, saphila ekpele na yɔɔɔɔ: Ebe motuu, ebe ikufa, ebe ntoma, ebe na baphalanga. Moto na mɔɔɔɔ saphila basimisi baɓale. ⁴Bo baeyambi o ingambi sɔɔɔɔ, obee nde wamɔ tee nɔɔ waamumana bée o mokyisi me. ⁵Ka bo bato ba mokyisi mɔɔɔɔ tebaeyambi, mana o mokyisi me, lasa mobulubutu ŋwa mokyisi ŋwa bée mooli o matambe ma bée phɔ ya ibaweninya obokye bakyesi boɓe.» ⁶Emba baekosi bambɔ ya kyemde, baesi ya lekana o nkyisi iso ikye miimola Simo Elaa na ikye mibikya bato ba malɔsi.

Elode kamitune phɔ ya Yesu

(Matiye 14.1-12; Malako 6.14-29)

⁷Mokonzi Elode aokaka maphɔɔ masɔ malekane. Malondo mambaunva ne. Phɔ bato bakyi bawɔkɔ phɔ ya Yesu obokye: «Eli Yoane Mobatise akundoo.» ⁸Bana bekye: «Eli Eliya atɔkɔsi!» Baayɔkɔ bekye: «Eli mɔɔɔɔ na baimosi ba Ŋwaphongo akundoo!» ⁹Kasi Elode yokye: «Yoane, nga mampenza namotena moto. Kasi moto ookokule oka nga na ngambo eso oyo nza?» Yango mena Elode alukaka iwene Yesu.

Yesu azeye bampele nkoto itano

(Matiye 14.13-21; Malako 6.30-44; Yoane 6.1-14)

¹⁰Waaya butwa be, batoma bambɔ ya imola Yesu maphɔɔ masɔ maakyelaka be. Yesu amba ya kye na bée o mokyisi moobangye

ḡḡḡ Betesaida. ¹¹Kasi waaeba bato obokye akye, bato baikye bamba mobenga. Yesu amba bayamba, amba butwa ibawole pho ya Bokonzi pha Ijwaphongo na ibikya babaka na phowa ya ibika. ¹²Wa tata ikoma nkoko, batoma iko mbuka babale bamba ya wali Yesu baesi ya wo ne obokye: «Buya bato baso pho bakyende o nkyisi yaa mambale na oka bato baali o manzabi, pho bakye luka bilangyi na ntoma ya izaa. Pho wawa toli mi elele ya bokye.» ¹³Kasi Yesu amba ya wo na ḡḡḡ yokye: «Bḡḡ mampenza o baphe ntoma ya izaa.» Baekosi ḡḡḡ: «Toli nde na mapa matano na swe ibale boḡḡḡ. Ozingyi obokye tokye omba ntoma ya izaa pho ya bato baso baba?» ¹⁴Bampele phenephe nkoto itano babaka wamo. Yesu amba ya wo na baekosi yokye: «Obazasa biboko biboko ba bato mako matano matano.» ¹⁵Baekosi bamba kyela nde bomo, bamba zasa bato baso. ¹⁶Yesu amba ya kpa mana mapa matano na swe ibale. Amba ya tomba miyo o ikolo, apambosi mapa na ina swe. Amba ya makyese, amba ya phe baekosi ḡḡḡ pho bakabele bato. ¹⁷Bato baso bamba zaa, bamba oka. Bamba ongo bikiyesi bya otwaka ḡḡ, bamba tonza banyanzima iko mbuka babale.

Petelo awo yokye Yesu ali Masiya

(Matiye 16.13-19; Malako 8.27-29)

¹⁸Mokoko monomo Yesu na baekosi ḡḡḡ bakyekye bondele o elele yonoyo ya indende. Yesu amba ya batuna yokye: «Bato bawo obokye nga nali nza?» ¹⁹Baekosi bamba ya mobuyisa ḡḡḡ: «Bakyi bawo ḡḡḡ: “Iwe Yoane Mobatise, bana ḡḡḡ: Iwe Eliya, baayoko bane wo ḡḡḡ: Iwe oli monomo na baimosi ba Ijwaphongo baa phanza akundoo.”» ²⁰Yesu amba ya batuna yokye: «Ka ḡḡḡ, kowo obokye nga nali nza?» Petelo amba ya buya yokye: «Iwe oli Masiya owa lotomela Ijwaphongo.» ²¹Yesu amba bakatela na bokusi obokye ḡḡḡ saloimola na moto. ²²Emba Yesu amba ya bakiya yokye: «Nwama wa Moto asengyesi ioka bolosi boikye. Bankumu, bakonzi ba banganga ba Ijwaphongo na bateye ba mibeko baamole. Baamoboma. Kasi o sima ya nkoko iyato, amokundwa.»

Ndengye ya ibenga Yesu

²³ Sima, Yesu amba ya wɔ na bato basɔ yokye: «Bo moto kazingye imbenga, alɛɛ iumunya phɔ ya nzoto ye, anyanya ekulusu ye mokɔlɔ na mokɔlɔ ambe mbenga. ²⁴ Phɔ, moto ozingyi ibikya bomɔɔ phe aabobungya. Kasi moto owa mobungya bomɔɔ phe phɔ ya nga aabobikya. ²⁵ Bo moto azwe ezwele ya mokyisi munsɔ, kasi bo ambi bungya bomɔɔ phe naa ani boɔtɔ yo mampenza, amozwa itomba iye? ²⁶ Bo moto kaokye sɔɔ phɔ ya nga na phɔ ya maloba ma nga, inga Iwana wa Moto, na nga namooka sɔɔ phɔ ye me, waamoya nga na nkyemɔ ya nga, na eyaaka Tata na eyaaka banze basantu. ²⁷ Nde phele na wɔ na bɛɛ ngakye bana o nte ya bɛɛ bali wawa ete bawe phanza saika wene Bokonzi pha Iwaphongo.»

Petelo, Yoane na Zake baweni Yesu o nkyemɔ ya Iwaphongo

(Matiye 17.1-8; Malako 9.2-8)

²⁸ Nkɔlɔ ɲwambi sima ya maphɔɔ mamana Yesu amba ya kpa Petelo, Yoane na Zake amba ya baa na bɛɛ o ikolo sa ngomba phɔ ya ibɔndeɛ. ²⁹ Waaba Yesu kabɔndeɛ, boo phe phamba ya butwa ndengye esuu, na bitobu bɛɛ bamba ya butwa bitane pɛɛɛ. ³⁰ Mbala yɔnɔyɔ, bato babale babutwaka basolole na Yesu, yabaka: Mose na Eliya, ³¹ babawenɛkye balungami na nkyemɔ eya ikolo. Mose na Eliya babaka bawɔnɔ na Yesu phɔ ya mowesi ɲwa mokyɛ yo waa o Yelusaleme. ³² Petelo na bebi ne bawaka na ebuu. Waaumwa be, bamba ya wene nkyemɔ ya Yesu na bato babale babaka batemi ne. ³³ Imbele saluka Mose na Eliya iika Yesu, Petelo amba ya wɔ na Yesu yokye: «Moteye, eli bolaa obokye toikale wawa. Tomotonga ndalaku iyato: Mɔnɔmɔ phɔ ya we, mɔnɔmɔ phɔ ya Mose, mɔnɔmɔ phɔ ya Eliya.» Kasi Petelo taikaka eba yaabaka yo ka wɔɔ. ³⁴ Waaba Petelo kawɔ babona, ipata sɔnɔsɔ siesi ya baziba. Waa baziba impata, baekosi bawenɛkye bɔɔɔ. ³⁵ Uta o ipata, ɲwesi mɔnɔmɔ ɲwaokanaka mowɔ obokye: «Oyo ali Iwana wa nga, oosi nga, omookye!» ³⁶ Waaunva iokana ɲwesi mamuna, baweni Yesu nde yo mampenza. Baekosi baesi ya ikala bose, mi nkɔlɔ me, tebaikaka imola na moto maphɔɔ maawenɛkye be.

Yesu abikye munzenga mənəm əoli na bələb bəbe

(Matiye 17.14-18; Malako 9.14-27)

³⁷ Sima ya mokələ mənəm, Yesu na baekosi bée baato bamba ya uta ngomba. Moluku ŋwa bato moikye ŋwaamba yakye vana ne. ³⁸ O nte ya moluku ŋwa bato babana, moto mənəm abaka kaanwane yokye: «Moteye, naebəndi, okyekye ŋwana wa nga wa lele, pho ali ŋwana wa nga nde yo mənəm!» ³⁹ Mbala nzikye bələb bəbe bomoakya, ŋwana kabutwe ianwana, bomunyingyina na bokusi, kabutwe itəkələ luulu o munəkə, bomunyekələ emba teboomane ne bomanela. ⁴⁰ Naongakyi na baekosi ba we obokye batəkələ bələb me, kasi tebaikyi bokoka.» ⁴¹ Yesu amba ya wə yokye: «Bee bato bəbe na baazanga ianola. Nasengyesi iba na bée na ikanga motema pho ya bée tee nənə imbēle iye?» Emba amba ya wə na moto me yokye: «Yaka na ŋwana wa we wawa.» ⁴² Waakoma ŋwana phenephe na Yesu, bələb bəbe phaamba movaka o se, phaamba munyingyina na bokusi. Kasi Yesu amba ya phaphala na bələb bəbe me, amba bikya ŋwana, emba amba mobuyisa ango. ⁴³ Bato basə bamba kamwa na bonene pha ŋwaphongo.

Yesu akuli imola iwa se

(Matiye 17.22-23; Malako 9.30-32)

Waaba bato basə bakamwe na masə makyele Yesu, Yesu amba ya wə na baekosi bée yokye:

⁴⁴ «Oka na bolaa maphə məmoewəle nga unwanwa eye: Bamoungya ŋwana wa Moto o mabəkə ma bato.» ⁴⁵ Kasi baekosi tebaikaka eba ntina ya maphə mamana. Mayele ma bée temaikaka ingwa pho ya isəkələ, bambaka na lota ituna Yesu ntina ya lowə me.

Olekyi bebi na ngambo nza?

(Matiye 18.1-5; Malako 9.33-37)

⁴⁶ Mokələ mənəm, baekosi bamba yaika ziko pho ya iyeba nza oolekyi bebi na ngambo. ⁴⁷ Yesu aebaka maumunya ma be. Amba ya kpa ŋwana mənəm oo mokye, amba ya moteye phenephe ne. ⁴⁸ Amba ya wə na bée yokye: «Owa moyamba ŋwana oyo na nkombo ya nga, mena anzambi

nga mampenza. Ka oonzambi, ayambi na moto owa ntoma. Phō oolekyi mokyēe onte ya bēē basō, yo mōnō oolekyi na ngambo.»

Otoo eyine ali mbale na bē

(Malako 9.38-40)

⁴⁹Yoane amba ya wō na Yesu yokye: «Moteye, towēni moto mōnōmō katōkōlō malōbō mabē na nkomō ya wē. Tounvakyi mokatela phō taebengye na banga.» ⁵⁰Kasi Yesu amba ya mobuyisela yokye: «Samokatela, phō otoo eyine ali mbale na bē.»

Bato ba mokyisi mōnōmō ŋwa Samaliya baleē iyamba Yesu

⁵¹Waakoma imbele sa Yesu sa imana o mokyisi mumu phenephe, amba ya kana ita kyende o Yelusaleme. ⁵²Amba ya toma batima phanza. Bamba ya kyende o mokyisi mōnōmō ŋwa Samaliya phō ya ikye bōngya iyaa se. ⁵³Kasi bato ba mokyisi mē ba lekye imoyamba phō kaya kyende o Yelusaleme. ⁵⁴Waawene Zake na Yoane babona, bamba ya wō na Yesu bēkye: «Nkolo, ozingyi obokye totome nkakye eute o ikolo ebakpelemele baunve?»

⁵⁵Kasi Yesu amba ya ekpana bili bē, amba bakatela na bokusi. ⁵⁶Emba bamba ya kyende o mokyisi mosuu.

Baazingye ibenga Yesu

(Matiye 8.19-22)

⁵⁷Waabā bēē o nzela, moto mōnōmō amba ya wō na Yesu yokye: «Namobenga mbale esō eya mokyemikye wē.» ⁵⁸Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Manzumbu mali na bikakala, manyōsi ma ikolo mali na moobo; ka Ŋwana wa Moto tali na ná elele ya ilangya moto.» ⁵⁹Yesu amba ya wō na moto mosuu yokye: «Imbengye!» Kasi moto mōna amba ya mobuyisa yokye: «Taande nataa kye kunda tata.» ⁶⁰Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Lē bawe bakunde bawee ba bē; kasi iwe, kyende kye imola Bokonzi pha Ŋwaphongo.» ⁶¹Moto mosuu amba kula ya wō na Yesu yokye: «Nkolo, namobenga; kasi tande nakye wenene mbala eya suka na ibota sa nga.» ⁶²Yesu amba ya wō ne yokye: «Moto ombo tata ikyela o inzabi, bō akuli

buya miyo na munsima yo mōna taika kyelama pho ya Bokonzi pha Ɔwaphongo.»

Yesu atomi baekosi makoo sambo mbuka baɓale

10 Sima ya maphoɔ me, Nkolo Yesu amba kula ya ɔɔ bato basuu mako sambo mbuka baɓale. Amba ya batoma baɓale baɓale o boo o nkyisi yaamokye mikye yo. ² Amba wo na bee yokye: «Mbuma ya inko ili nzikye o inzabi, kasi bato baetoma teɓali baikye. Onga na mokolo inzabi atome bato baetoma baikye pho baya munɔkyele mbuma. ³ Kyende! Naetomi ndokolo mampate o nte ya mangɔ. ⁴ Saphila baphalanga, ebe ikuba, ebe bikoto. O nzela, sakyemiteme pho ya iphe bato mambote. ⁵ Waamunyoɔ bee o ingambi sɔnɔɔ, kota wo phanza bobo: “Bose bo bee o ingambi sisi!” ⁶ Bo moto wa bose ali wamo, bose pha bee phamoikala ne, ka bo moto wa bose tali, bose pha bee phamoebutolela. ⁷ Ba nde o ingambi me, za ombe na nywa iso yaamoephe be. Pho moto wa etoma asengyesi izwa iphuti se. Sakula kyeluka iba babutu o mangambi masuu. ⁸ Waamunyoɔ bee o mokyisi monomɔ, bo bato ba mokyisi me baeyambi, zaa yaa moephe be. ⁹ Bikya bato ba malosi bali omo, emba wo na bato baso obokye: “Uɔwaɔwa eye Bokonzi pha Ɔwaphongo boekomesi oli be!” ¹⁰ Kasi waamunyoɔ bee o mokyisi monomɔ, bo bato ba mokyisi me te baeyambi, tɔkɔɔ o musongo owo na bato me obokye: ¹¹ “Tolasee mobulubutu nwa mokyisi nwa bee moobandemakyi o matambe ma banga, toeyikyesi nwango. Oombe nde eba obokye Bokonzi pha Ɔwaphongo bokomi phenephe.” ¹² Nawo na bee nga kye mokolo nwaa mosambisa Ɔwaphongo bato, etumbu ya mokyisi maamuna yamoleka eya Sodomo.»

Nkyisi iile ianola Yesu

(Matiye 11.20-24)

¹³ «Ngongo ya we mokyisi nwa Kolazina, ngongo ya we mokyisi nwa Betesaida! Pho bilekyesako bakyelaka nga oka bee, bo na bikelaka nde o Tula na o Sidona, bato ba nkyisi me nde baunva lata mangoto, nde bamiinga mbutu pho ya iweninya obokye ba bongyee mobesi nwa be. ¹⁴ Yango mena mokolo nwa mosambisa Ɔwaphongo bato, etumbu ya bee yamoleka eyaaka Tula na Sidona. ¹⁵ Na we, mokyisi nwa Kapalanauma,

koumunya obokye wamo baa nɔnɔ o ikolo? Wamouta nɔnɔ o mokyisi ŋwa bawee.» ¹⁶ Yesu ambakula ya wɔ na baekosi bɛɛ yokye: «Moto okoeyokye, kanzokye; moto okoeɛ, kande; ka moto okonde, kale Yo owantoma.»

Ibutwa sa baekosi mako sambo mbuka baɓale

¹⁷ Boɓeɛ, baekosi mako sambo mbuka baɓale bamba ya butwa na nkyisa boikye ɓekye: «Nkolo, na malɔɔ maɓe malookye wa phaphale banga na mango na nkombo ya we.» ¹⁸ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Nawenɛkye Molemba kabiya, kaute o ikolo ndokolo munkakasi. ¹⁹ Okyemela, naephɛkye bokonzi pha ikyita manzɔɔ na maphalakasa saekyela ekpele, na unva bokusi ɓosɔ pha munguna. Ekpele yɔnɔyɔ teekokyi iekyela ɓobe. ²⁰ Kasi bɛɛ sa kumba phɔ malɔɔ maɓe maeyokye, kumba nde phɔ Ŋwaphongo akoma mankombo ma bɛɛ o ikolo.»

Yesu ali na nkyisa

²¹ Imbeɛ mɛ, Yesu atondi na nkyisa ya Bolɔɔ Bosantu, amba ya wɔ yokye: «Tata, Nkolo wa ikolo na munse, naephe melesi phɔ ya maphɔɔ maɓombela we ɓato ɓa malondo na ɓaakola, omaweninye oka ɓato ɓaate ɓali na ngambo. Phɛɛ, Tata, wazinga obokye wabee ɓaabona. ²² Tata aambya maphɔɔ masɔ o maɓɔkɔ ma nga. Moto na mɔnɔmɔ taɓe Ŋwana ɓo teeɓe Tata, eɓe moto takokyi eɓa Tata ɓo teeɓe Ŋwana na ɓaazingyi ŋwana iɓaweninya ɓooli Tata.» ²³ Emba Yesu amba ya miekpinya oka baekosi bɛɛ, amba ya wɔɔ na bɛɛ nde bɛɛ mampenza yokye: «Nkyisa ili na miyo mawene maphɔɔ maawene ɓe! ²⁴ Phɔ na wɔ na bɛɛ ngakye, ɓaimosi ɓaikye, ɓakonzi ɓaikye, ɓazingaka iwene maphɔɔ maawene bɛɛ mama, kasi teɓaika mawene, na iyoka maphɔɔ maokye bɛɛ mama kasi teɓaika maoka.»

Ete ya Mosamaliya molaa

²⁵ Moteye wa miɓeko mɔnɔmɔ amba ya tɛme phɔ ya imeka Yesu. Amba ya motuna yokye: «Moteye, nakyele ɓo phɔ nazwe ɓomɔɔ pha ɓobeɛ?» ²⁶ Yesu amba mobuyisa yokye: «O moɓeko ɓakoma ɓo? Kotangye omɔ ɓo?» ²⁷ Moto mɔna amba mobuyisa yokye: «Osengyesi izinga Ŋwaphongo

Nkolo wa we, na ndondo yɔnɔyɔ, na molimo ɲwa we munsɔ, na bokusi pha we bosɔ na ná maumunya ma we masɔ, ombe na zinga nwebi na we bookomizingye we mampenza.» ²⁸ Yesu amba wɔ ne obokye: «Obuye na bolaa. Kyela nde bomɔ wamobika.» ²⁹ Kasi moteye wa mibeko alukaka imilongya, amba tuna Yesu yokye: «Nwebi na nga nza?» ³⁰ Yesu amba mobuyisa yokye: «Moto mɔnɔmɔ kaute o Yelusaleme kakyende o Yeliko. Aesi ya kye kaa o mafɔkɔ ma baibi, baesi ya mobɔlɔlɔ mbolo ye isɔ, bamokutibi nzi, bakyeɛ, baikyi moika nde mowe. ³¹ Sakɔkɔ, nganga ya ɲwaphongo mɔnɔmɔ aesi yalekana wamɔ. Waawene yo moto mɔna, abandi mopha ɲwa nzela moyɔkɔ, alekaa. ³² Molewi mɔnɔmɔ nde bomɔ, aesi yakoma o elele me, aweni moto me, abandi mopha ɲwa nzela mooyɔkɔ, alekaa. ³³ Kasi Mosamaliya mɔnɔmɔ aesi yalekana ne minzela me. Waawene yo moto owakutubaka baibi, amookyesi ngɔngɔ. ³⁴ Asusinye phenephe ne, amosweye mauta na maleku o maphota nɔnɔ wa mokanga yo na bitato ba bitobu. Sima, amba mokpesa o ikolo sa punda ye, amba kye nee o ingambi sa babutu, omɔ, abuto imosalisa. ³⁵ Waa ye bunya, Mosamaliya aesi ya tɔkɔlɔ biɛnde baɓale baɓaphalanga, aesi ya biphe mokolo ingambi, amba wɔ ne yokye: “Banza moto oyo na bolaa. Bo otɔkɔsi baphalanga basuu phɔ ya imosalisa, namoya ebuyisa bɛe wamoya lekana nga wawa.” ³⁶ Yesu amba ya tuna moteye wa mibeko yokye: «Phɔ ya we, onte ya bato baato baɓana, oomiteye nwebi wa moto owakaaka o mafɔkɔ ma baibi nza?» ³⁷ Moteye wa mibeko yokye: «Eli moto owamookyelaka ngɔngɔ.» Emba Yesu amba ya wɔ ne yokye: «Kyende, na we o kye kyela bomɔ.»

Yesu akye oka Malata na Maliya

³⁸ Waaba Yesu na baekosi bɛe o nzela, amba ya nyɔlɔ o mokyisi mɔnɔmɔ. ɲwanɲwasi mɔnɔmɔ abaka omɔ nkombo ye Malata, amba moyamba o ingambi se. ³⁹ Yo abaka na ɲwana nyango wa ɲwanɲwasi nkombo ye Maliya, owa zalaka phenephe na makolo ma Nkolo phɔ ya iyoka mateya me. ⁴⁰ Malata amitungyisaka na boikye phɔ ya bitoma. Mbala yɔnɔyɔ amba ya wɔ na Yesu yokye: «Nkolo, toowene boɓe boondesi ɲwana mama bitoma bisɔ nga mampenza? Wɔ ne aya nsunga.» ⁴¹ Nkolo amba mobuyisa yokye: «Malata, Malata, komitungyisa na ikyemimiima phɔ ya maphɔɔ maikye, ⁴² kasi nde lowɔ lɔnɔlɔ looli na

ntina enene. Maliya aasi iyalo sɔnɔsɔ siilekyi bolaa, na moto mɔnɔmɔ etaamobɔɔlɔlɔ sango.»

Yesu kateya baekosi bɛɛ ibɔndeɛ

11 Mokɔlɔ mɔnɔmɔ Yesu abaka o elele yɔnɔyɔ kabɔndeɛ. Waunva yo, mɔnɔmɔ na baekosi bɛɛ amba ya wɔ nɛ yokye: «Nkolo, oleteya ibɔndeɛ bo wateyaka Yoane Mobatise baekosi bɛ.» ² Yesu amba ya wɔ na bɛɛ yokye: «Waabɔndeɛ bɛɛ, nde kowɔ bofo:

Tata,

nkombo ya wɛ ebe esantu.

Bokonzi pha wɛ boye.

³ Olophɛ mokɔlɔ na mokɔlɔ ntoma isengyesi na banga.

⁴ Ololimbisa masumu ma banga!

Phɔ na banga tolimbisa bɛbi baalokyele bofo.

Sa anola obokye Munguna alomekye.»

⁵ Yesu ambaya kula wɔ na bɛɛ obokye: «Umunya obokye mɔnɔmɔ na bɛɛ ali na ekamba, ambikye onga nɛ na molengyela yokye: “Nwebi na nga, ombekya, mapa maato, ⁶ phɔ mɔnɔmɔ na bɛbi na nga oli o imbanga akomi oka nga uɲwanɲwa eye sili na ekpele ya imophe.” ⁷ Emba oli o motema ɲwa ingambi, kambe mobuyisa yokye: “Lɛ ntungyisa! Uɲwanɲwa eye ingambi siimbokangyema; nga na bana banga toumbo milangya, sikokyi ikula langwa phɔ ya iyaephe mapa.” ⁸ Nawɔ na bɛɛ, na bo talango phɔ ya imophe mapa mɛ phɔ ya ekamba ya bɛ, amba nde langwa phɔ ya etungu ya iyonga ya nwebi nɛ amba amophe iso iisengyesi nɛ.

⁹ Yango mena nga na wɔ na bɛɛ ngakye: “Onga, bamoephe; luka wa mozwa, komola ekomba, bamoeyinglela.” ¹⁰ Phɔ moto okoongye bamophe, moto okolukye kazwe, bazibolele ekomba ookokomole. ¹¹ Bo mɔnɔmɔ onte ya bɛɛ ali ango wa ɲwana, bo ɲwana wɛ amoongyi swe, akokyi imophe nzɔɔ? ¹² Naa bo amongyi ikye, aamophe iphalakasa? ¹³ Bo bɛɛ bato babe koebe iphe bana ba bɛɛ mbolo indaa. Ya moba boo na Ango wa bɛɛ owa ikolo okoambya Bolɔbɔ Bosantu phe oka baabongye!»

Yesu katokolo malobu mabe na mwiya nwa Nwaphongo

¹⁴ Mokolo monom, Yesu abaka katokolo bolobu bofe phaa buyaka moto monom mbubu, watokolo bolobu bofe me, mbubu mon abuto iwa. Bato bamba kamwa na boikye. ¹⁵ Kasi bato bayoko bekye: «Eli Belezebula, mokonzi nwa malobu mabe omophe mwiya nwa itokolo malobu mabe!» ¹⁶ Baayoko balukaka imumeka, bamba onga ne obokye akyele elekyesako ekye weninya obokye mwiya nwe moute na Nwaphongo.

¹⁷ Kasi Yesu aebaka maumunya ma be, amba ya wa na bee yokye: «Bokonzi bosu bookabwa phango mampenza, phamunyangwa emba mangambi mamouwa mana o ikolo sa maayoko. ¹⁸ Ka bo Molembe yo mampenza akabwa, bokonzi phe phamoteme ndengye'ye? Pho bee kowa obokye nga natokolo malobu mabe na mwiya nwa Belezebula. ¹⁹ Boefe obokye nga natokolo malobu mabe na mwiya nwa Belezebula, ka bato ba bee bamatokolo na mwiya nwa nza? Yango mena bato ba bee mampenza bamiweninya obokye oli na ekpee. ²⁰ Ka boefe obokye nde na eboko ya Nwaphongo nga na tokolo milimo mibe, emba Bokonzi pha Nwaphongo boekomesi.»

²¹ «Pho bo moto mokusi, na biywanele bee bikusi kabanza ingambi se, mbolo ye yamoba na bolaa. ²² Kasi nde bo moto mosuu oomolekyi na bokusi aesi, amobolosi bina biywanele bisu bibakyi yo kalemele, emba amokaba mbolo iso ibolosi yo.»

²³ «Moto ootoli na nga mbale, ali munguna nwa nga. Moto ootonsungye o ibokya, kanyangole.»

Wakule ya butwa bolobu bofe

²⁴ «Watokolo bolobu bofe o nzoto ya moto, bokye miengyebana o bokye, bokye miluka elele ya iba. Botemozwe elele, bomiwole obokye: «Namobutwa o ingambi sa nga sabaka nga.» ²⁵ Waaya butwa phango, boya zwa ingambi me basikombi, basibongye na bolaa. ²⁶ Bobele mombe kye kpa mbengo ya malobu masuu sambo maamolekye na bofe; maambe ya nyolo makye zala; emba mobesi nwa moto mon mobutwe mofe koleka bowabaka nwango phanza.»

Yaakolo nkyisa

²⁷ Waaunva Yesu iwo babona, hwanhwasi monomo amba ya anwana onte ya bato yokye: «Nkyisa na ibuu saenyanyaka na mabele maa enywangyaka!» ²⁸ Kasi Yesu amba mobuyisa yokye: «Nkyisa ili nde na bato baaokye lloba sa hwanhwongo bambe na sikyelela!»

Bayuda baongye elekyesako

²⁹ Waaba moluku hwa bato baye waali Yesu, amba butwa iwo yokye: «Bato balolo eye bali bato babe. Baongye elekyesako, kasi etebawene na elekyesako yonyo, bote ebe nde eyaaka Yona eyaunva bee wene. ³⁰ Pho bo wabaka Yona elekyesako pho ya bato ba Niniwe, nde bomo hwana wa moto amoba elekyesako pho ya bato ba lolo eye. ³¹ Mokolo hwaa mosambisa hwanhwongo bato, mokonzi wa hwanhwasi hwa Saba amoya phunda bato ba lolo eye, pho auti itakye iya oka maloba ma zebi sa Salomo. Kasi oli wawa alekyi Salomo! ³² Mokolo hwaa mosambisa hwanhwongo bato, bato ba Niniwe bamophunda bato ba lolo eye pho bato ba Niniwe babongyaka mobesi hwa bee waa okaka bee mateya ma Yona. Kasi ooli wawa alekyi Yona!»

Tala ya nzoto

(Matiye 5.15; 6.22, 23)

³³ «Moto taalosa tala pho ya iebomba na pho ya iekukya na katini, kasi kaeteya o ikolo sa mesa pho bato baso banyolo o ingambi bawene na bolaa. ³⁴ Miyo ma we mali tala ya nzoto ya we. Bo miyo ma we mali malaa, nzoto ya we mobimba kyingyengye saa. Ka bo miyo mawe temali malaa, nzoto ya we mobimba ili o enzombi. ³⁵ Yango mena okyefe obokye saa eeli o motema hwa we yango sabutwa enzombi. ³⁶ Bo nzoto ya we mobimba kyingyengye saa, noko hwana ete tali o enzombi, nzoto ya we mobimba yamungyengye saa, ndokolo bokoengyengye tala.»

Bafalisayi na bateye ba mibeko bato ba bɔɔle

(Matiye 23.1-36; Malako 12.38-40)

³⁷Waa unva Yesu iwo, mofalisayi mɔnɔmɔ amba ya mobanga na izaaka ya. Yesu amba nyɔlo o ingambi sa mofalisayi me, amba kye zala o mesa. ³⁸Mofalisayi amba kamwa waa wene yo Yesu kaze sataa kunyola se. ³⁹Emba Nkolo amba ya wo na mofalisayi me yokye: «Kyeka boli bɛɛ, bɛɛ bafalisayi, kokunyole nde ikolo sa bakopho na sa basaani, kasi o motema nwa bɛɛ, watonda na phowa ya iiba na ya itombo.» ⁴⁰Bibubusi! Owakyela bii nze teeli yo owakyela na bii motema? ⁴¹Kabela nde babola iili o motema nwa ba kopho na ili o basaani ba bɛɛ, emba iso yamoba pee pho ya bɛɛ.

⁴²«Ngongo ya bɛɛ bafalisayi! Pho kophe Nwaphongo mɔnɔmɔ pho ya iko ya maakyi ma solo elaa na ya ndunda iso iinkyinkyi kasi kobungye bosomebo na lozingo pho ya Nwaphongo; nzuka eli lango losengyelakyi bɛɛ ikyela, saleminya iiyoko.»

⁴³«Ngongo ya bɛɛ bafalisayi! Kozingye izala o biziye ba o boo o Mangambi ma makyita, kozingye na obokye baebeyakye o nsongo. ⁴⁴Ngongo ya bɛɛ! Oli ndokolo malita maatemalaebane, kasi bato batambule o ikolo sa mango saeba!» ⁴⁵Mɔnɔmɔ wa bateye ba mibeko amba ya wo na Yesu yokye: «Moteye, bo wo we babona, ka kotole banga!» ⁴⁶Yesu amba buya yokye: «Ngongo ya bɛɛ me, bateye ba mibeko! Pho bɛɛ kophisa bato biphesi bizito o nkukyi kasi bɛɛ toobikume nɔnɔ na munse mɔnɔmɔ. ⁴⁷Ngongo ya bɛɛ, kotongyele baimosi ba Nwaphongo malita malaa, kasi ya baboma ba nkoko ba bɛɛ! ⁴⁸Koteya obokye koanole yakyela bankoko ba bɛɛ. Bɛɛ baboma baimosi ba Nwaphongo, bɛɛ kombe batongyela mana malita. ⁴⁹Yango mena Nwaphongo na zebi se awo yokye: “Naabatomela baimosi na batoma, bamoboma bakyi, bamunyokolo bayoko.”» ⁵⁰Pho obokye bato ba lol eye bazwe etumbu pho ya baimosi ba Nwaphongo baso baaboma bɛɛ uta o etatele ya mokyisi. ⁵¹Tata waa boma bɛɛ Abele nɔnɔ oka Zakaliya owa boma bɛɛ onte ya etumbelo na elele esantu. Phɛle na wo na bɛɛ, bato ba lol eye bamozwa etumbu pho ya bato baso baaboma bɛɛ.

⁵²«Ngongo ya bɛɛ bateye ba mibeko! Wa kpa iphungola sa zebi kasi bɛɛ mampenza tonyolo, kasi baazingye inyolo, bɛɛ kobakatele.» ⁵³Waatokolo Yesu o ingambi me, bateye ba mibeko na bafalisayi bamba

butwa imotungyisa na yɔɔ esɔ, na imotuna maphɔɔ ndengye na ndengye.
⁵⁴ Bamumekaka phɔ bamozwe na lowɔɔ bo awɔ lowɔɔ loɓe.

Nde koiwɔ o phaa

(Matiye 10.26, 27)

12 Imbele me, bato baikye bayakaka yaangana wali Yesu, babuto
 ikyemikyitana o makolo phɔ ya boikye. Yesu amba tata
 iwɔ phanza na baekosi bɛɛ yokye: «Kyeɓa na munɔ ɲwa mampa
 ɲwa bafalisayi, kyelukye iwɔ obokye: Kyeɓa na ɓɔle pha ɓe. ² Masɔ
 maabombama, mamowenɛ. Masɔ maazite ɓe, mamoeɓana. ³ Yango mena,
 masɔ maawɔ ɓɛɛ onte ya enzɔmbi, mamookana na moo, ikyikɔɔ ɓɛɛ o itoo
 onte ya ingambi, bamoiyanwenela o munsɔngɔ.»

Okokyi ɓɛɛ iila

(Matiye 10.28-31)

⁴ «Bɛbi na nga, na wɔ na ɓɛɛ ngakye: Saiila bato baakokyi iboma nde
 nzoto, kasi tebakokyi ikulakyela ekpele esuu. ⁵ Naeteya moto ookokyi ɓɛɛ
 iila; iila nde yo ookokyi sima ya iwa sa nzoto, ali na ná bokonzi pha ievaka
 o lifelo. Ɛɛ, na wɔ na ɓɛɛ, eli yo nde moto okokyi ɓɛɛ iila. ⁶ Teɓaa ungya
 nswenswe itano inkyikyi na mpata ibale? Kasi ɲwaphongo tabungye na
 mɔnɔmɔ onte ya yɛɛ. ⁷ Na phɔ ya ɓɛɛ, eli nde bomɔ. Kaeɓe na motiya ɲwa
 suwe ya ɓɛɛ. Yango mena ɓɛɛ saiila, ɓɛɛ oli na ntina eelekyi bokanda pha
 nswenswe!»

Ianola ndee iangana Yesu

(Matiye 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ «Nakule wɔ na ɓɛɛ ɓobo: Moto munsɔ owamoanola o miyo ma bato
 ɓasɔ obokye ali moto wa nga, ɲwana wa Moto aamoanola o miyo ma
 banze ɓa ɲwaphongo obokye ali moto weɛ. ⁹ Ka ɓo moto anzangaa
 o miyo ma bato, ɲwana wa Moto aamoangana me o miyo ma banze
 ɓa ɲwaphongo. ¹⁰ Moto munsɔ ookowɔle ɲwana wa Moto na ɓobe,
 ɓaamolimbisa. Ka yo okowɔle Bolɔɓɔ Bosantu na ɓobe, ete ɓamolimbisa.
¹¹ Waamokye ɓɛɛ na ɓɛɛ o Mangambi ma losambo phɔ yaesambisa o

boo pha bazuzi naa bakonzi, b̄e samiima na yaamokye buya b̄e na ná yaamokye w̄o b̄e. ¹²Pho imbele me, Bolob̄o Bosantu amoeteya maph̄o maso maasengyesi b̄e iwo.»

Ete ya mozwe otoli na malondo

¹³Moto m̄on̄om̄o onte ya bato baabaka wam̄o amba ya w̄o na Yesu yokye: «Moteye, w̄o na ḡwana mama ampe iyalo saaka nga sa ilaka.»

¹⁴Yesu amba mobuyisa yokye: «Ek̄ó, owankyela munanga na mokabi ḡwa mbolo ya ilaka sa b̄e nza?» ¹⁵Sima amba ya w̄o na b̄e bas̄o yokye: «Kyeḡa, motema munene ḡwango saeleka! Pho bom̄o pha moto, na bo aḡe na ezwele ndengye'ye, teboli pho ya mbolo iili ne.»

¹⁶Emba amba ya bakpela ete yokye: «Moto m̄on̄om̄o wa ezwele aḡaka na manyete maamobotelaka na boikye. ¹⁷Aḡaka kamitune yokye: “Namokyela bo? Pho sili na elele ya ifomba mbolo ya nga iso iye!” ¹⁸Amba miw̄ole yokye: “Kyeka ḡowamokyela nga: Namouwola mampende ma nga, namba tonga masu manene. Namobomba mbuma ya nga ya manzabi na mbolo ya nga iso om̄o. ¹⁹Sima, namba miw̄ole nga mampenza o motema ngakye: Nwebi, oli na mbolo nzikye o ifombo pho ya mambula maikye. Eema, zaa, nywa, kumba!” ²⁰Kasi ḡwaphongo amba w̄o ne yokye: “Ebubusi! Nde o mokol̄o ḡwa lol̄o, namokpa bom̄o pha we. Uḡwan̄wa eye iso ifongye we, yamoba ya nza?” ²¹Yesu amba ya bakya yokye: «Oweni low̄o looyelele moto ookonukyiya ezwele ikye pho ye mampenza, kasi tali na ezwele oka ḡwaphongo.»

Kyeka nde na ḡwaphongo

²²Yesu amba ya w̄o na baekosi b̄e yokye: «Yango mena na w̄o na b̄e ngakye: Samiima pho ya bom̄o pha b̄e obokye wamoza ye naa pho ya nzoto ya b̄e obokye wamolata ye. ²³Pho bom̄o bolekyi ntoma, na nzoto ilekyi bitobu. ²⁴Kyeka biwawanga! B̄e tebaphikye, teban̄k̄o, tebali na mampende nana bilele ḡa ifomba mbolo, kasi ḡwaphongo kabizeya! Nzuka na b̄e baalekye biwawanga na ntina. ²⁵Moto nza onte ya b̄e, pho ya imiima, ookokyi ifakyisa mokol̄o m̄on̄om̄o o bom̄o phe? ²⁶Kasi emba botookokye ikyela n̄on̄o ḡwana low̄o oomokyiky, ka pho ya'ye kombe miima pho ya maph̄o maaȳk̄o?

²⁷ Kyeka baphulele bokotokolo be, bee tebaakyele etoma, tebaatongye na bitobu. Kasi na wo na bee ngakye: Ebe na Salomo owabaka na ezwele ikye, taika lata bitobu bilaa bo yonoyo na baphulele baabana. ²⁸ Ka bo lwaphongo kalasa na bola nkata ya manzabi iili obokye yana bamoivaka o nwenya; nzuka na bee, bato ba ianola sikyiky. ²⁹ Yango mena, bee samiimaka obokye tomoza ye, naa tomunywa ye. ³⁰ Pho, eli nde bato batebaebe lwaphongo bakye miluka mapho maamana. Kasi bee, ango wa bee kaebe obokye bee osengyesi na mango. ³¹ Kasi taaluka phanza Bokonzi phe, mbolo miina amoekyinzisa yango. ³² Saila, bee lwana bosoo oo mokyiky! Pho ango wa bee asepesi iephe Bokonzi!»

Ezwele eeteunve o ikolo

³³ «Ungya mbolo ya bee, ophe baphalanga me bato baakamba. Omikyelele makuba maatemakotwe na ezwele eeteunve o ikolo. Omwo, mwibi takome na munse temokokyi ieza. ³⁴ Pho elele eli ezwele ya we, ndondo ya we yamobaa nde omwo.»

Imibongyia pho ya iya sa lwana wa Moto

³⁵ «Omizekyitinya mbimbi, le batala ba bee balolakye!»^a ³⁶ Baa ndokolo bato baaziya nkolo wa bee okoute o eseleko ya bolonga; obokye bo aesi ya komola, bamozibolele izele. ³⁷ Nkonzo na baombo baamoyazwa nkolo wa be, waamoya butwa yo, bali o ikyengye. Nde phele na wo na bee ngakye: Aamizekyitinya mobimbi, aabazasa o mesa, emba yo mampenza amobutwa ibakyelela. ³⁸ Emba bo aesi ya butwa na molengyela, naa sima ya molengyela, bo aesi ya bazwa bali nde o ikyengye, bamoba na nkonzo.

³⁹ «Eba obokye bo mokolo wa ingambi aebakyi imbele siwaa saa moyaa nwibi, nde taanolakyi obokye abukye ingambi se. ⁴⁰ Na bee omibongyia, pho lwana wa moto amoya o imbele siite siumunya bee.»

Moombo owa bosembo na malondo

⁴¹ Emba Petelo amba ya wo yokye: «Nkolo, okpe ete mena pho ya banga ndee na pho ya bato baso?» ⁴² Nkolo amba mobuyisa yokye: «Moombo

^a 12.35 Omizekyitinya mbimbi: Nde kokyengye.

owa bosembo na malondo nza, o wa moolo nkolo pho ya iphe bato ba ingambi se ntoma o imbele siikokyi? ⁴³Nkonzo ili na moombo muna bo nkolo we, waamoyabutwa yo aesi ya motakana kakyele ena etoma. ⁴⁴Nde phele na wo na bée ngakye, nkolo aamokyela mokonzi nwa mbolo ye iso. ⁴⁵Kasi bo moombo me amiwasi o motema nwe yokye: “Nkolo wa nga kangombona na iya”, aambi butwa iwanda banzenga na bangondo baetoma, abuto izaa, inywa na ilanga, ⁴⁶nkolo we aamba yaa mokolo moote moomoziya yo, na imbele sitesebe yo: Aamowinya, amba mokyela bo wa mokyela bée bato baatebanole njwaphongo.»

⁴⁷«Moombo okoebe iikyizingye nkolo we, kasi taikyi bongyia na taikyi kyela bokozingye yo, amokaa baphimbo baikye. ⁴⁸Kasi yo otoebe ambi kyela mapho makokyi na nzii, bamobinda baphimbo bontee. Moto muso oophe bée na boikye, baamoonga na boikye; oophise bée na boikye, bamokula moonga na boikye koleka.»

Yesu aesi yakabola bato

⁴⁹«Naesi ya vaka nwenya o mokyisi, emba nazingakyi obokye nde moinalola eeto! ⁵⁰Nasengyesi ioka bolosi boikye, phango phamoba ndokolo batisimo yanga. Emba nali na nkaa tee nono waamokokiyisama yango. ⁵¹Bée koununya obokye na yaa o mokyisi pho ya iya ambya bose? Phe! Na wo na bée ngakye, na ya nde iya kabola bato. ⁵²Pho tata lol eye, bato batano bali o ingambi sonso, bamokabana: Baato mbale, babale mbale. ⁵³Bamokabana, ango amoina nwana we owa lele, nwana owa lele amoina ango; nyango amoina nwana we owa nwanwasi, nwana owa nwanwasi amoina nyango. Bokyilo owa nwanwasi amoina nwasi wa nwana we, na nwasi wa nwana amoina nyamolo nye.»

Ilimbola lolengye la bileko

⁵⁴Yesu awoko na ná moluku nwa bato yokye: «Waawene bée ikolo sibelo biikye milangya moo, kowo izele obokye: “Mbula ya muno”, emba wakyelame nde bom. ⁵⁵Waawene bée eweele kyeuté bii ngyele, kowo obokye: “Lolo nzanga ya moleka”, emba wakyelame nde bom. ⁵⁶Banyamabole! Koebe nde ilimbola lolengye lowene bée o ikolo na lowene bée o se. Ka pho ya'ye tombe efa ilimbola imbele sisi?»

Bongya na moto ooli na we na lowo

⁵⁷ «Pho ya'ye b̄e mampenza toebe mapho ma bosembo? ⁵⁸ Waakye b̄e na moto ooli na we na lowo ikye amba oka munanga, bongya ne wataba b̄e o nzela. Bo phe, moto me amoekomya o boo pha munanga, emba munanga amoeyambya oka bulusi, bulusi amoevaka o b̄ok̄o. ⁵⁹ Nawo na we obokye, na bo ndengye'ye otoo t̄ok̄o o b̄ok̄o bo naino tokokye baphalanga baso baamoeyonga b̄e.»

Ibongya mobesi ndee iwaa

13 Imbele me, bato basuu bamba ya imola Yesu ndengye eyasweyaka Pilata malongo ma bato ba Galileya imbele saabaka b̄e baphe Ijwaphongo mambeka. ² Yesu amba ya babuyisa yokye: «Koumunya obokye bato ba Galileya baabana balekaka bato ba Galileya baayoko baso na masumu pho ya izwa etumbu ndengye mena? ³ Phe, nawo na b̄e ngakye: Kasi bo b̄e tobongye mobesi nwa b̄e, b̄e baso wamovaka nde bom̄o. ⁴ Ebe bato iko mbuka mwambi baa Yelusaleme baawa waa bukwaka ingambi sianda saa Silowe, koumunya obokye bofe pha b̄e phalekaka bato baso ba Yelusaleme? ⁵ Phe, nawo na b̄e ngakye: Kasi bo b̄e tobongye mobesi nwa b̄e, b̄e baso wamovaka nde bom̄o.»

Ete ya nwete nwa fige mootemoobote

⁶ Bofele Yesu amba ya bakpela ete yokye: «Moto m̄on̄om̄o aphikaka nwete nwa fige o inzambi se sa vinyo. Mokolo m̄on̄om̄o amba ya kye luka mbuma ya fige om̄o, kasi taamba zwa. ⁷ Emba amba ya wo na moto wa etoma owa inzambi yokye: “Kyeka, mbula iyato, naina ya luka mbuma ya fige, kasi siizwe. Oekpete! Pho ya'ye kyembe na unva ntoma ya manyete nde pha?” ⁸ Kasi moto wa etoma owa inzambi amba ya mobuyisa yokye: “Nkolo, taakula ele naino mbula eye. Namotima manyete o mambale, namba vaka nkata yaa pholo om̄o. ⁹ Imbele sisuu ekokyi ibota mbuma o mbula ekye ye. Bo phe, waamokpete.”»

Yesu abikye ḡwanḡwasi mōnōmō mokōlō ḡwa Sabata

¹⁰ Mokōlō mōnōmō ḡwa Sabata, Yesu aḡaka kateya o Ingambi sōnōsō sa makyita. ¹¹ ḡwanḡwasi mōnōmō aḡaka wamō, aḡaka na bōlōbō bōḡe pha mobuyaka etuku mambula iko mbuka ḡwambi; aumbamaka, takulaka koka na imielola na bōlaa. ¹² Waa wene Yesu ḡwanḡwasi me, amba mōḡanga, amba ya wō ne yokye: «ḡwanḡwasi, obikyi na bōlōsi pha we.»

¹³ Amba ya motandela maḡōkō. Mina wamō aelo, abuto ikumbela ḡwaphongo. ¹⁴ Kasi mokonzi ḡwa Ingambi sa makyita, awenēkye bōḡe phō Yesu abikye moto mokōlō ḡwa Sabata. Amba ya wō na bato yokye: «Toli na nkōlō motōḡa ya etoma. Bēe yakaka nkōlō me, phō ḡaebikya na malōsi ma bēe. Kasi mokōlō ḡwa Sabata phe!» ¹⁵ Kasi Nkolo amba ya mobuyisa bōḡo: «Bee banyamaḡōle! Mokōlō ḡwa Sabata, mōnōmō na mōnōmō na bēe taingole ngōmbe ye eḡe naa mpunda ye phō ya ikye enyweya maa? ¹⁶ Ka ḡwanḡwasi oyo ali nkōkō ya Abalayama. Molemba amwakya mbula iko mbuka ḡwambi. Emba sikokakyi imoingola o mokōlō ḡwa Sabata?» ¹⁷ Waabawōle Yesu ḡabona, ḡanguna ḡa bēe basō ḡaokaka sō. Kasi moluku ḡwa bato munsō ḡabaka na nkyisa phō ya maphōō maalaa maakyelaka yo.

Ete ya mumbuma ḡwa mutarde

¹⁸ Yesu amba ya wō yokye: «Bokonzi pha ḡwaphongo bōulane na ye? Naboulinya na ye? ¹⁹ Boulane na mumbuma ḡwa mutarde, moto mōnōmō amokpee, akye mophika o inzambi se. Mumbuma mokosi, mobuto ḡwete, manyōsi maya tonga moḡo o bitakyi ḡa ḡwango.»^a

Ete ya munō ḡwa mapa

²⁰ Yesu amba kula wō yokye: «Namoulinya Bokonzi pha ḡwaphongo na ye? ²¹ Bokonzi pha ḡwaphongo bōulane na munō ḡwa mapa; ḡwanḡwasi mōnōmō amokpe, amoangyinye na faline iikye o saani, faline esō yuulo.»

^a 13.19 Mutarde eli ḡwana ḡwete mokyikyi moḡote bana mbuna nkyiinkyi.

Mozibo mookyiky

²² Yesu alekanaka o nkyisi iinene na iinkyiky ikyemiteya tee nɔɔ waamokye koma yo Yelusaleme. ²³ Moto mɔɔɔɔɔ amba motuna yokye: «Nkolo, bato bamobika tebali nde baikye?» Yesu amba ya mobuyisa yokye: ²⁴ «Kyela bokusi onyɔɔ ya moziɔ mokyiky. Pho nawɔ na bɛɛ nga kye bato baikye bamoluka inyɔɔ kasi etebakokye.»

²⁵ «Waamoinwa mokolo nwa ingambi phɔ ya ikanga ekomba, bɛɛ wamoikala o ifanda, wamba tata ikomola ekomba kombe wɔ obokye: “Nkolo, olozibole”. Amba ebuyisa yokye: “Bɛɛ banza?” ²⁶ Emba bɛɛ waamba butwa iwɔ obokye: “Tozaaka tonywaka na wɛ elele yɔɔɔɔ, wambaka na teya o nsɔɔɔ ya mokyisi nwa banga.” ²⁷ Kasi yo amokula ebuyisa yokye: “Bɛɛ banza? Mana phenephe na nga, bɛɛ basɔ baakyele boɔe.” ²⁸ Omɔɔ, yamoba nde malelo na itwa mino, waamowene bɛɛ Abalayama, Izake na Yakobo eɛ baumosi basɔ ba nɔwaphongo, bali o Bokonzi pha nɔwaphongo. Ka bɛɛ bamoevaka o nzee! ²⁹ Bato bamouta o mbale ekyetɔɔɔ na ekyekye minangya moo, na mbale eya ikolo na eya ngyele bamo ya zwa elele ya izaɔ o eseleɔ, o Bokonzi pha nɔwaphongo. ³⁰ Nde phele, bato bayɔɔ babakyi unwanwa eye o mbomela, bamobutwa o boɔ, ka bali unwanwa eye bato ba o boɔ, bamobutwa bato baa mbomela.»

Yesu alesi phɔ ya Yelusaleme

³¹ Nde o sina imbele me, bafalisayi baayɔɔ bamba susana oli Yesu, bamba wɔ ne bekye: «Mana wawa kyende bisuu, phɔ Elode kalukye na ieboma.» ³² Yesu amba ya babuyisa yokye: «Kyende kye imola munyabi nwa Inzumbu mona, obokye: “Lɔɔ na yana, natɔɔɔ malɔɔ mabe, nabikya bato bamalɔsi; maabale, namounva etoma ya nga.”^a ³³ Kasi lɔɔ, yana na maabale, nasengyesi iunva imbanga sa nga, phɔ telibolaa obokye moimosi wa nɔwaphongo awe bisuu, kasi kawɛ nde o Yelusaleme.»

³⁴ «Yeeh! Yelusaleme! Iwɛ okobome baimosi ba nɔwaphongo, kombe kula boma na mafanga bato baetomele nɔwaphongo! Mbala nzikye nazingaka ibɔkye bana ba wɛ ndokolo ebembe ya soo waabɔkyɔ yo bana bɛɛ o se ya mapapusa me, kasi toikaka zinga. ³⁵ Kyeka! Ingambi sa bɛɛ

^a 13.32 Inzumbu ali nyama ya malondo mabe. Nyama ekyekosa bebi.

baasileε. Nawɔ na b̄εε ngakye: Otokule nvene n̄n̄n̄ imbele sa mowɔ b̄εε obokye: “Le obokye Iɔwaphongo apambole ookoye na nkombo ya Nkolo!”»

Yesu abikye moto wa bolɔsi mokɔlɔ ɔwa Sabata

14 Mokɔlɔ m̄n̄n̄n̄ ɔwa Sabata, Yesu amba ya kyende o ingambi sa mokonzi m̄n̄n̄n̄ ɔwa bafalisayi phɔ ya ikye zaa. Bafalisayi baabaka wamɔ, babaka bamolembetele. ²Moto m̄n̄n̄n̄ amba ya teme o boo phe, abaka na bolɔsi boulole makolo na mabɔkɔ. ³Yesu amba ya tuna bateye ba mibeko na bafalisayi yokye: «Mɔbeko ɔwa banga moanole obokye babikya moto mokɔlɔ ɔwa Sabata?» ⁴Kasi, b̄εε basɔ bamba ikala bose. Emba Yesu amba yakpa moto owa bolɔsi me, amobikye, amba mobuya. ⁵Bobele, amba ya wɔ na b̄εε yokye: «Nza onte ya b̄εε bo ɔwana we wa lele naa ngombɔ ye eka o izifa, etaeyabole izele mokɔlɔ ɔwa Sabata?» ⁶Kasi tebaika koka imobuyisa na eyano.

Ɔlɔ elele eya mbomela

⁷Yesu amba ya kpela bato baabangaka mofalisayi iya zaa o ingambi se ete ȳn̄ȳ, phɔ awenekye obokye baɔlɔ biziye ba o boo, amba wɔ na b̄εε yokye: ⁸«Bo moto m̄n̄n̄n̄ aebangyi o eselekɔ ya bolonga, sakyε zala o biziye ba o boo, phɔ imbele sisuu abangyi moto mosuu okoelekye na kaa, ⁹emba moto oebangyi b̄εε basɔ babale o eselekɔ, amoya wɔ na we obokye: “Omolele elele mena.” Emba wamumana na sɔɔ iikye, wamba butwa ikye zala o elele eya mbomela. ¹⁰Ka we, bo baebangyi o eselekɔ, kyende kye zala o elele ya mbomela. Emba waamoya moto oebangyi, amo yawɔ na we yokye: “Nwebi na nga, yaka ya zale o elele eya boo.” Emba wamozwa kaa o miyo ma bato basɔ bazasi na we. ¹¹Phɔ moto munsɔ ookomitombe, baamouya, okomiuya baamotomba.»

¹²Yesu amba ya wɔ na moto owa mɔbangaka yokye: «Bokolukye ibanga bato phɔ ya izaa, sa banga bikamba ba we, ebe banaa nyɔngɔ, ebe bato ba ibota sa we, na bato ba ezwele bali phenephe na we. Phɔ bookyesi babona mokɔlɔ mosuu na b̄εε bamoebanga, bamoebuyisa bolaa bosɔ phaa bakyelaka we. ¹³Kasi bo kolukye ibanga bato phɔ ya izaa, banga nde babola, bato baaɔn̄n̄ mabɔkɔ, na baat̄n̄n̄ makolo, na bato ba phɔlɔ

miyo. ¹⁴ Emba wa moba na nkonzō, phō bēe tebali na ekpele eya iebuyisa. Kasi bamoebuyisela yango mokolo ḡwaa mokundwa bato baa bosembo.»

Ete ya eseleko

¹⁵ Waaoka mōnōmō na baaḡangaka bēe lowō mē, amba ya wō na Yesu yokye: «Nkōnzō na moto owa mozwa elele o iza a o Bokonzi pha ḡwaphongo!» ¹⁶ Yesu amba mokpela ete yokye: «Moto mōnōmō aḡōngyaka eseleko enenē, amba ḡanga na bato baikye. ¹⁷ Waakoka imbele sa iza a, amba ya toma moto wē owa etoma ikye imola bato baaḡangaka yo obokye: “Bēe yaka, uḡwanḡwa eye maphō masō makokyi.” ¹⁸ Kasi bēe basō, mōnōmō na mōnōmō atati iyonga bolimbisi. Owa boō amba ya wō na moto owa etoma yokye: “Nauti iyomba inzabi, esengyesi obokye nakyē sikyeka. Naebōndi ondimbisa.” ¹⁹ Ooyōko yokye: “Nauti iyomba matina ma mangōmbe matano, nakyē mameka naa mali malaa. Naebōndi ondimbisa.” ²⁰ Omoyoko yokye: “Nauti ilonga ḡwanḡwasi nde nkolo iye, yango mena sikokyi iya.”»

²¹ «Moto wa etoma amba ya butwa oka mokonzi nwe, amba ya moimola maphō masō. Mokonzi amba ya oka yō. Amba ya wō na moto wē owa etoma yokye: “Kyende izele o bilele biangane bato na o nsōngō ya mokyisi, onzelele na baḡola, bato baaḡōnō mabōko, bato baa pholo miyo, na bato baaḡōnō makolo.” ²² Sakōko, moto owa etoma amba ya wō yokye: “Mokonzi nakyēsi boontomakyi wē, kasi bilele bisuu bitaḡa pha.” ²³ Mokonzi amba kula ya wō na moto owa etoma yokye: “Kyende o manzela na o manzabi. Nyōsa bato basō bamozwa wē na bokusi, phō ingambi sa nga sitonde. ²⁴ Nawō na bēe ngakye: Onte ya bato basō baaḡangakyi nga phanza, moto na mōnōmō takokyi izwa elele o eseleko ya nga.”»

Phō ya ibutwa moekosi wa Yesu

²⁵ Moluku ḡwa bato baikye baḡaka baḡengye Yesu. Yesu amba ya ekpana oli bē, amba ya wō na bēe yokye: ²⁶ «Moto ookozingye iya oka nga asengyesi inzinga koleka ango, nyango, ḡwanḡwasi wē, bana bē, banaa nyango, mankanasa mē, ebe na bōmō phē, bophe takokyi iḡa moekosi wa nga. ²⁷ Moto oole inyanya ekulusu yē phō ya imbenga,

takokyi iba moekosi wa nga. ²⁸Bo mōnōmō na bēē kalukye itonga ingambi siinene; amotazala naino pho ieba motuya nwa phalanga baamobungya yo, bowalongoba na baphalanga bali ne pho ya iunva ingambi me. ²⁹Ka botakyesi baabona, bo awangye ingambi taambi siunva, bato baso baasiwene, bamobutwa imwekye. ³⁰Bamowo bekke: “Moto oyo atatakyi itonga ingambi, tambi siunva.” ³¹Nde bomō, bo mokonzi mōnōmō kalukye ikye nwana mabita na mokonzi mosuu, amotaa zala phanza pho ya iumunya, bo amokoka na batuluku nkoto iko baali ne, iwana na nwebi ne ooli na batuluku nkoto mako mabale. ³²Bo etaakokye, amotoma batima oka mokonzi oomoyoko, naino waataba yo itakye, pho babongya. ³³Eli nde bomō, onte ya bēē, bo mōnōmō na bēē taikyi iso iili ne taakokyi ibaa moekosi wa nga.»

Mokpa moote moli na vale

³⁴«Mokpa eli ekpele elaa. Kasi bo mumani vale, bamokula mobuya vale ndengye'ye? ³⁵Te mokuli ba na ntina. Tebakokyi imokyelela naa pho ya ibongya manyete naa pho ya manzambi; bamovakye nde onze. Ooli na matoo ma ioka, aokye!»

Ete ya mpate ebungakyi ezwa

15 Mokolo mōnōmō, baphutise bamputi na bato ba masumu, bamba ya bēē baso oli Yesu pho ya imooka. ²Bafalisayi ebe na bateye ba mibeko baumelaka, bamba wo bekke: «Moto me kanyangyele bato ba masumu, kambe zaa na ná bēē elele yōnōyō!» ³Yango mena, Yesu amba ya bakpela ete eye: ⁴«Bo mōnōmō onte ya bēē ali na mampate munkama, yōnōyō embi bunga etaa ikye ika mako ibuwa mbuka ibuwa o bokye, pho ya ikye luka yōnōyō eebungyi tee nōnō wa mo ezwa yo? ⁵Imbele sa moezwa yo, amoba na nkyisa boikye; amoenyanya o mabekye, ⁶amobutwa o ingambi se. Sima me, amoangyinya bikamba be, na babuba ne, amba ya wo na bēē yokke: “Yaka ya sepele na nga molongo, pho nazwe mpate ya nga eebungakyi!” ⁷Na wo na bēē, eli nde bomō o ikolo, nkyisa ya moba na boikye, pho ya moto wa masumu mōnōmō oobongosi motema, nkyisa me ya moleka yaaka bato ba bosembo mako ibuwa mbuka ibwa baate basengyesi na ibongola motema.»

⁸ «Ka naa bo ṙwanṙwasi mōnōmō ali na baphalanga ba bibeṙde iko, bo mpata ṙnōṙṙ ebungyi, etaalosa tala, etaakōmō ingambi na ikye miluka na bolaa, tee nōnō wa mokye ezwa yo? ⁹ Emba imbele siezwe yo, amoangyinya bikamba bēe na babuba ne yokye: “Yaka ya sepele na nga molongō, phō nazwe mpata ya nga ebungakyi!” ¹⁰ Nde bōmō, na wō na bēe nga kye, nkyisa ili oka banze ba ṙwaphongo phō ya moto wa masumu mōnōmō oobongosi motema.»

¹¹ Yesu amba kula ya wɔ yokyɛ: «Moto mɔnɔmɔ abaka na bana ba bampele babale. ¹² Oo mosi amba ya wɔ na ango wa bɛɛ yokyɛ: “Tata, kaba ezwele ya wɛ, ompe iyalo saaka nga.” Emba ango wa bɛɛ amba ya kaba ezwele yɛ onte ya bana bɛɛ babale. ¹³ Sima ya banaa nkɔlɔ, ɲwana o mosi aesi ya ungya mbolo yɛ isɔ, akpe bana baphalanga akyɛ na bɛɛ o mokyisi mɔnɔmɔ itakye. Omɔ, akyɛ baɔtɔ na maphɔɔ mazanga ntina. ¹⁴ Waunva yo baphalanga, zilo sikusi saamba ya nyɔlɔ o mokyisi mɛ; amba tata izanga na ntoma ya iza. ¹⁵ Amba kye nyɔlɔ etoma oka moto mɔnɔmɔ wa mokyisi mɛ. Moto mɛ amba motoma o manzabi mɛ akyɛ banza mangulu. ¹⁶ Abaka nana phowa ya itonza ibu sɛ na ntoma yaɓaka mangulu mazee, kasi na moto mɔnɔmɔ taika mophe yango. ¹⁷ Emba amba ya miyɔɔ yokyɛ: “Bato ba etoma ba tata basɔ, bazee mapa bamaotwe, nde nga wawa na we na nzala! ¹⁸ Na mobutwa oka tata, namba wɔ ne ngakye: Tata, na kyelesi ikolo boɓe, naekyelesi na wɛ boɓe. ¹⁹ Sikokyi ikula bangama ɲwana wa wɛ. Inkyele ndokolo mɔnɔmɔ na bato ba wɛ ba etoma.”» ²⁰ Amba ya kpa nzela ya ibutwa oka ango.

«Waataba yo njwana itakye na ingambi, ango amba mowene, amba oka ngongo: Amba kyilingana akye moyamba. ²¹ Njwana amba ya wo na ango yokye: “Tata, nakyelesi ikolo bofe, naekyelesi na we bofe. Sikokyi ikula bangama njwana wa we...” ²² Kasi ango amba ya wo na baombo bee yokye: “Yaka izele na etobu elekyi bolaa, omolasa ye; omolasa mumpete o munse na bikoto o makolo. ²³ Yaka na njwana wa ngombe owa isa, omobome, tozee, tokyele eseleko. ²⁴ Pho njwana wa nga okowene bee oyo

awaka, kasi akuli butwa na bomoo, abungaka kasi akuli zwama.”» Emba bamba ya tata eseleko.

²⁵ «Imbele me nwana wa moto me oo bola abaka o inzabi. O ibutwa se, wakoma yo phenephe na ingambi, aesi ya okaa toko ya meembo na mbina. ²⁶ Amba ya banga monomo na baombo ba be, amba motuna, lowo ye loolekane. ²⁷ Moombo me amba moimola yokye: “Eli nwana nyongo aesi, yango mena ongo abomi nwana wa ngombe owa isaa, pho amoweni aesi yabutwa na nzoto ndaa.” ²⁸ Emba nwana oo bola amba oka yo, tamba na benela inyolo o ingambi. Ango amba tokolo ikye mofondo. ²⁹ Kasi nwana amba ya buyisa anga yokye: “Kyeka mambula maikye maaekyelele nga satiyola mibeko ma we; kasi nga naino tombomesi nongo nwana wa mbosi pho ya ikyela eseleko na bebi na nga. ³⁰ Kasi oesi nwana wa we oyo, iyo owato ezwele ya we eso na babasi, omobomesi nwana wa ngombe owa isaa!” ³¹ Emba anga amba ya wo ne yokye: “Nwana wa nga, iwe oli na nga nkolo iso wawa, mbolo iso iili na nga, ili ya we. ³² Kasi tosengyesi ikyela eseleko, toombe na sepela pho nwana nyongo okowene we oyo awaka kasi ali na bomoo, abungaka, azwa!”»

Kapita owa malondo

16 Yesu amba ya wo na baekosi be yokye: «Moto monomo wa ezwele abaka na kapita ooko banza mbolo ye; bato basu bamba moimola obokye, kapita wa we, kato mbolo ya we. ² Mokolo mbolo amba ya banga kapita amba ya wo ne yokye: “Maphoo iye maaokye nga bawo pho ya we? Imbuyisa nkanda iso ikyelakyi we etoma ya we, pho tata lolo tokokyi ikula baa kapita ya mbolo ya nga.” ³ Emba kapita amba miwole yo mampenza yokye: “Namokyela bo? Bo mokolo mbolo amanye o etoma? Ibala manzabi, sili na bokusi. Ikyemionga, naokye so. ⁴ Naebi yaa mokyela nga pho bo bamanye o etoma, bato banzambakye o mangambi ma be.” ⁵ Emba, amba ya banga bato baso baabaka na mbongo na mokonzi nwe monomo na monomo. Amba ya tuna moto owa o boo yokye: “Oli na mbongo ya mokonzi nwa nga ya bo?” ⁶ Moto me amba ya mobuyisa yokye: “Ba tonoo mukama ba mauta.” Kapita amba ya wo ne yokye: “Kyeka mokanda nwa mbongo ya we, zala izele, koma makoo matano.” ⁷ Atuni oomoyoko yokye: “Iwe oli na mbongo ya bo?” Amba ya mobuyisa yokye: “Basakyi mukama ba ble.” Kapita amba ya

wa ne yokye: “Kyeka mokanda nwa mbongo ya we, koma basakya mako mwambi.”⁸ Mokonzi amba kumisa kapita owa bole muna pho ya malondo me. Pho bato ba mokyisi mumu bakalangana o mapho koleka bebi na bee baatambule na moo.»⁹ Yesu ambakula bakya yokye, nga nawo na bee bobo: Luka bikamba na ezwele ya we eya bole, pho wa mounva ezwele me, baeyambe o mokyisi nwa bobele.¹⁰ Moto ooli na bosembo o mapho maakyiky, amoba na na bosembo o mapho maanene. Kasi moto otoli na bosembo o mapho maakyiky, takoky na iba na bosembo o mapho maanene.¹¹ Bo toika ba na bosembo na baphalanga baakosa bato, owa moephe eyakolo ezwele nza? ¹²Ka bo toika ba na bosembo na mbolo ya bato basuu, owa moephe mbola yaka yawe nza?

¹³«Moto wa etoma monom takoky ikyelela bankolo babale: Naa amoina monom, amba zinga omoyko; naa aamiphe mi monom, amotiyola omoyko. Tokoky ikyelela mbala yonyo Nwaphongo na baphalanga.»

Mibeko ma Bokonzi pha Nwaphongo

¹⁴Bafalisayi baokaka mapho maso mamana, bambaka ekye Yesu pho bazingaka baphalanga. ¹⁵Yesu amba ya wo na bee yokye: «Bee komiweninya o miyo ma bato obokye oli bato ba bosembo. Kasi Nwaphongo kaebe mandondo ma bee. Oebe obokye mapho maso mawene bato manene, Nwaphongo kamawene nde phaa.

¹⁶Imbele saa mibeko ma Mose na baimosi ba Nwaphongo sasuka na Yoane Mobatise. Kasi tata o imbele saka Yoane Mobatise, Simo Elaa ya Bokonzi pha Nwaphongo eimolami, emba moto muns kakyele bokusi pho ya inyoko. ¹⁷Ikolo na munse yamolekana nde na mo, kasi tebakoky imanya noko nwana lowo mokyiky o mibeko.

¹⁸Moto muns oole nwasi we, alongyi mosuu kakyele phemba; na olongyi nwanwasi oole bee na bolonga kakyele phemba.»

Moto wa ezwele na Lazalo

¹⁹«Yabaka o mokyisi monom, moto wa ezwele abaka kalate bitobu bilaa na baamotiya; nkolo iso abaka kazee nde ntoma indaa ndokolo kakyele eseleko. ²⁰O boo pha ingambi se, mobola monom nkombo ye

Lazalo, nzoto ye yatondaka na maphika, abaka kamilangya omo. ²¹ Abaka na phowa ya iza na noko mpusu yabaka kyilale na mozwe o se ya mesa. Kasi yabaka nde manva maabaka maya lete maphika me.

²² Mokolo monomo mobola amba ya waa. Baanze bamba ya munyanya ooli Abalayama. Moto wa ezwele aesi ya waa me, bamokundi. ²³ O mokysi nwa bawe, abaka kawene bolosi boikye. Waatomba yo miyo o ikolo, aesi ya wene Abalayama na itakye, na Lazalo azasi phenephe ne. ²⁴ Amba ya anwana yokye: “Tata Abalayama, inzokye ngongo, toma Lazalo, anyinya songye ya munse nwe o maa, antangya o lole, pho na wene bolosi boikye o itumbu sa nwenya sisi.” ²⁵ Abalayama amba mobuyisa yokye: “Nwana wa nga, umunya obokye wazwaka ezwele waabaka we na bomoo, kasi Lazalo abaka kawene mpasi. Unwanwa eye wawa bamobondo kasi iwe kowene mpasi. ²⁶ Waambi na baa motepha mozindo onte ya banga na bee. Pho bato bazingye iuta oni, pho ya iya oomo bee sakoka, na moto na monomo takokyi iuta oomo ayei oni.” ²⁷ Moto wa ezwele amba ya wo yokye: “Tata, bo babona na ebondi, toma Lazalo o ingambi sa tata, ²⁸ pho nali na banaa mama ba bampele batano. Akye bakyebisa pho bee sayaa na bee o elele eya mpasi eye.” ²⁹ Abalayama amba ya mobuyisa yokye: “Banaa nyongo bali na Mose na na baimosi ba Nwaphongo baabakyebisa, babaokye!” ³⁰ Moto wa ezwele yokye: “Phe, tata Abalayama. Bo moto monomo auti onte ya bawee akye ba imola, bamobongola motema.” ³¹ Kasi Abalayama amba ya mobuyisa yokye: “Bo tebaokyi Mose na baimosi ba Nwaphongo, na bo moto monomo auti onteya bawee, ete baanole.”»

Sa baa ibaku pho ya moto

17 Yesu amba ya wo na baekosi bee yokye: «Maphoo makyele obokye moto akyele masumu temakokyi izanga. Kasi ngongo eli na moto okotomisa bebi obokye bakyele masumu! ² Elekyi bolaa pho ye obokye bamotingya ibanga siinene o nkyingo, bamovakye o ebale, pho yo sakula tomisa monomo na baakyikyi ikyela masumu. ³ Nde kokyebe!

Bo nwebi na we akyelesi isumu, omooya; bo aanosi isumu se, omolimbisa. ⁴ Ka bo aekyelesi masumu mbala sambo na mokolo monomo, ambi ya mbala yoo na yoo iyawo yokye: “Indimbisa”, we omolimbisaka.»

Ianola

⁵Batoma bamba ya wɔ na Nkolo bɛkye: «Kosa ianola sa banga.» ⁶Nkolo amba ya wɔ yokye: «Bo obakyi nɔnɔ na ɲwana ianola sikyikyɪ booli mumbuma ɲwa mutardɛ, nde owɔkyɪ na ɲwete mumu obokye: “Phikwa wawa kyende miphika o ebale enene”, nde moetose.»

Maphɔɔ maasengyesi moto wa etoma ikyela

⁷«Moto nza onte ya bɛɛ bo ali na moombo ookomobalele inzabi naa ookomobanzisa manyama, amowɔ nɛ bo auti o manzabi obokye: “Kyende kyezala o mesa izele ozee?” ⁸Etawɔ nɛ nde obokye: “Ondambele ntoma ya iza, lata etobu elaa ombɔngyisa mesa, na ze na nywe; emba sima na wɛ waamba zaa waamba ná inywa.” ⁹Nkolo kaphe moombo wɛ melesi phɔ akyesi iimotomakyi yo? Phe. ¹⁰Eli nde bomɔ phɔ ya bɛɛ; bo okyesi maphɔɔ masɔ maa etoma bɛ, wɔ obokye: “Toli nde bato ba etoma pha. Tokyesi nde etoma esengyelakyi banga ikyela.”»

Yesu abikye bato iko baa maba

¹¹Waaɓa Yesu kakyende o Yelusaleme, amba lekana onte ya Samaliya na onte ya Galileya. ¹²Waanyɔɔ yo o mokyisi mɔnɔmɔ, bato iko baa maba, bamba ya vana nɛ. Bamba tɛmɛ ɲwana itakye, ¹³bamba butwa iaɲwana bɛkye: «Yesu, Moteye, olokye ngɔngɔ!» ¹⁴Waaɓa wene Yesu, amba ya wɔ na bɛɛ yokye: «Kyende kyɛmiteya oka banganga ba ɲwaphongo.» Waba bɛɛ bakyende, babikaka. ¹⁵Mɔnɔmɔ onte ya bɛ, waawene yo obokye abikyi, aesi ya butwa oli Yesu, atati ikumbela ɲwaphongo na ɲwesi ikolo. ¹⁶Amba kye mivaka bo nɔnɔ ose, o makolo ma Yesu, amba mophe melesi. Moto mɛ abaka Mosaliya. ¹⁷Emba Yesu amba wɔ yokye: «Bɛ basɔ iko tɛbaikyibika? Ka ibuwa baayɔkɔ bali bi? ¹⁸Onte ya bɛɛ tewazwaa moto oobomesi iya phe ɲwaphongo melesi, yesi nde mobutu oyo?» ¹⁹Yesu amba ya wɔ nɛ yokye: «Inua, kyende, ianola sa wɛ siebikye.»

Ndengye eya moya Bokonzi pha Ḳwaphongo

²⁰ Mokolo mōnōmō, bafalisayi bamba ya tuna Yesu bekye: «Bokonzi pha Ḳwaphongo pha moya imbele iye?» Amba ya babuyisa yokye: «Bokonzi pha Ḳwaphongo ete boye ndokolo ekpele ekyewene bee na miyo. ²¹ Ete baawo obokye: «Kyeka phango bobo!» naa «phango bona.» Oebe obokye, Bokonzi pha Ḳwaphongo boli onte ya bee.»

²² Bobele, amba ya wo na baekosi yokye: «Nkolo yaa moya, wa moba na phowa ya iwene Ḳwana wa moto nōnō mokolo mōnōmō, kasi ootomowene. ²³ Bamowo na bee obokye: «Kyeka yo ona, yo oyo.» Bee sakyende, sakyilingana omō. ²⁴ Pho mokolo ḡwaa moya Ḳwana wa Moto, ḡwamoba ndokolo munkankasi mungyengye mbala yōnōyō, moweninya ikolo na suka na suka. ²⁵ Kasi phanza asengyesi itaa wene bolosi, bato ba lolō eye baamolee.

²⁶ «Nde bowakyelamaka wango o nkolo yaaka Nowa, yamokyelama nde bomō o nkolo yaaka Ḳwana wa Moto: ²⁷ Bato bazaaka, banywaka, balongaka, balongyinyaka, tee nōnō mokolo ḡwa nyolo Nowa o masuwa maatongaka yo; emba maa maamba ya zinza mokyisi, maamba baboma bee basō. ²⁸ Yamoba ndokolo imbele saka Lota, bato babaka bazee, banywe, baombe, baungya, baphikye, batongye mangambi; ²⁹ kasi mokolo ḡwaa manaka Lota o Sōdōmō, Ḳwaphongo anōyaka uta o ikolo mbula ya ḡwenya na muuwe ndokolo mobulubutu mookusi ya bomaka bato basō. ³⁰ Yamokyelama nde bomō, mokolo ḡwaamiweninya Ḳwana wa Moto.»

³¹ «Mokolo me, moto owa moba o ifanda, yo sanyolo o ingambi ikye ikpa mbolo ye; nde bomō na owa moba o inzabi, yo sabutwa na munsima. ³² Umunya ya lekanaka na ḡwasi wa Lota. ³³ Moto okulukye ibikya bomō phe, abobungya, ka owaabobungya aabobikya. ³⁴ Nawo na bee ngakye: Muna mokolo me, bato babale bamilangya ntangye yōnōnō: Bamokpa mōnōmō, bamwika oomoyōkō. ³⁵ Babasi babale bamoba batwakye o omba yōnōyō: Bamokpa mōnōmō bamwika oomoyōkō. [³⁶ Bampele babale bamoba o inzabi: Bamokpa mōnōmō, bamwika oomoyōkō.])»

³⁷ Baekosi bamba ya tuna Yesu bekye «Nkolo, maphō me ma molekama bi?» Amba ya babuyisa yokye: «Elele eya moba ebembe, biwawanga bamoangana wamō.»

Ete ya ḡwanḡwasi bozengye na zuzi

18 Mokolo mōnōmō, Yesu amba ya pkela baekosi bēe ete, pho ya ibateya obokye basengyesi ibōndele ḡwaphongo nkolo iso, bēe saphembe. ²Amba ya wō na bēe yokye: «Yabaka o mokyisi mōnōmō zuzi mōnōmō taikaka baa kaile ḡwaphongo, taikaka baa kasaka na bato. ³ḡwanḡwasi bozengye mōnōmō abaka o mokyisi me. Abaka kakye nyingonela na zuzi me nkolo iso yokye: “Intenele bolombe bolaa na moto owa lowō na nga.” ⁴Mbala nzikye zuzi mōna taikaka ba kabenele imotenela bolombe. Kasi amba miwōle yokye: “Na bo siile ḡwaphongo, na bo siitosa bato, ⁵kasi pho bozengye boḡo bontungyisa, naamotenela bolombe. Bo phe, nde sizasi bose.”» ⁶Emba Nkolo amba bakya yokye: «Okymela na bolaa iiwō zuzi ootoli na bosembo oyo. ⁷Emba ḡwaphongo amole salongya bato baaolo yo, bo bamobōndesi na moo na mokolo? Amowō na bēe obokye baataziya? ⁸Na wō na bēe ngakye: Aabatanela bolombe izele. Kasi waa moya ḡwana wa Moto, amoyazwa ianola o mokyisi?»

Ete ya mofalisayi na mophutise wa mputi

⁹Mokolo mōnōmō, Yesu amba ya kpa ete eye pho ya bato baa miwene bato ba bosembo o miyo ma ḡwaphongo, baawene bato bayōko pha, yokye: ¹⁰«Bato babale bakyekye bōndele o Tempelo, mōnōmō abaka mofalisayi, omoyōko mophutise wa mputi. ¹¹Mofalisayi amba kye teme o boo pha bato baso, amba bōndele o motema yokye: “Oo ḡwaphongo, naephe melesi pho sili ya bato baayōko, bēe bali baibi, bato bate bali na bosembo, bakyesi ba phemba, naa booli mophutise wa mputi mōna. ¹²Na pōso yōnōyo na miime ntoma mbala ibale. Onte ya mbolo iso iikyizwe nga, na emanyisa ekpele yōnōyo onte ya iko.” ¹³Mophutise wa mputi yo atemi nde na itakye, taikaka zinga na itomba miyo o ikolo, kasi abaka kamiwande nde o bontolo, kawō yokye: “Oo ḡwaphongo inzokye ngōngō, nga moto wa masumu.” ¹⁴Nawō na bēe ngakye: Waabutwa mophutise wa mputi o ingambi se, abaka moto wa bosembo o miyo ma ḡwaphongo, kasi mofalisayi phe. Pho moto munsō ookomitombe baamuya. Kasi ookomiuya baamotomba.»

Yesu apambosi bana bakyε

¹⁵ Bato bamba yeleda Yesu bana bakyε pho abatandele mafoko. Waawene baekosi babona, batataka ibaoya. ¹⁶ Kasi Yesu amba ya banga bana bakyε oli yo, amba ya wo yokye: «Le bana bakyiky baye oka nga! Sabakatela, pho Bokonzi pha Iwaphongo boli pho ya bato bali booli be. ¹⁷ Nde phele naewole ngakye: Bo moto tayambi Bokonzi pha Iwaphongo ndokolo jwana mokye phe, takokyi inyolo omo.»

Moto wa ezwele

¹⁸ Mokonzi monomo wa bayuda amba ya tuna Yesu yokye: «Moteye o molaa, nakyele bo pho na zwe bomoo pha bobele na bobele?» ¹⁹ Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Pho ya'ye kontangye moto molaa? Moto molaa tali, bo teebe nde Iwaphongo. ²⁰ Koebe mibeko: “Sakyela baphemba, saboma moto, saiba, sateme bonzoka pha boole, kumola nyongo na ongo.”» ²¹ Moto owa ezwele amba mobuyisa yokye: «Natosa mibeko miso maamina tata bonwana pha nga.» ²² Waa oka Yesu babona, amba ya wo ne yokye: «Kyezangye ekpele yonyo: Kye ungya mbolo ya we iso, okabele babola bana baphalanga. Wamozwa ezwele o ikolo; emba yaka ya mbengye.» ²³ Waaoka moto wa ezwele me babona, amba butwa na ngongo, pho abaka na ezwele iikye. ²⁴ Waawene Yesu obokye moto me abuto na ngongo, amba ya wo yokye: «Wali kamba pho ya bato ba ezwele inyolo o Bokonzi pha Iwaphongo! ²⁵ Phele wali kamba pho ya Shamo inyolo o iluu sa solu, kasi wambi kula ba nkamba koleka pho ya moto wa ezwele inyolo o Bokonzi pha Iwaphongo.» ²⁶ Bato baabaka bamokye bamba wo bekye: «Emba owamba bika nza?» ²⁷ Yesu amba buya yokye: «Maphoo maate maakokye bato ikyela, Iwaphongo kamakyele.»

²⁸ Petelo amba ya wo na Yesu yokye: «Okyemela, banga toika ika iso yabaka na banga pho ya iebenga.» ²⁹ Yesu amba ya wo na bee yokye: «Nde phele, na wo na bee, bo moto aikyi ika ingambi, njanjwasi, bana nyango, baboti, bana pho ya Bokonzi pha Iwaphongo, ³⁰ moto me amozwa mbolo nzikye koleka o imbele sisi, emba o nkolo yaamoyaa amba zwa bomoo pha bobele na bobele.»

Yesu akuli imola mbala eya iyato, bo wa mowa yo na bo wa mokundwa yo

³¹ Yesu aesi yakpa baekosi bée iko mbuka babale, amba ya wɔ na bée yokye: «Okyemela, unwanwa eye tokyende o Yelusaleme, omɔ, maphɔ masɔ makoma baumosi ba ŋwaphongo phɔ ya ŋwana wa Moto mamokokyisama. ³²Phɔ baamoambya o mafɔkɔ ma bato bamasumu, baamoekye, baamotola, baamotowa matee; ³³waamounva bée imobinda phimbo, baamoboma, emba sima ya nkɔlɔ iyato amokundwa.» ³⁴Kasi baekosi tebaikaka sɔsɔlɔ ntina ya maphɔ me, tebaikaka eba na yaunvaka wɔ Yesu.

Yesu abikye moto owa phɔlɔ miyo

³⁵ Waakoma Yesu phenephe na Yeliko, moto monɔmɔ owa phɔlɔ miyo, azalaka o imbale ya nzela phɔ ya ionga baalekane. ³⁶Waaoka yo tɔkɔ ya moluku ŋwa bato balekane, amba ya tuna yokye: «Eni ba lowɔ iye?» ³⁷Bamba mobuyisa bekye: «Kyelekane Yesu owa Nazarete.» ³⁸Emba amba yaanwana yokye: «Yesu, ŋwana wa Davidi, inzokye ngɔngɔ!» ³⁹Bato baabaka batambule o boo, bamba mozibisa phɔ aikale bose, kasi yo amba kula yaanwana nde na bokusi yokye: «Ŋwana wa Davidi, inzokye ngɔngɔ!» ⁴⁰Yesu amba ya tɛme, amba ya onga obokye bamoyelele ne. Waakoma moto owa phɔlɔ miyo phenephe na Yesu amba motuna yokye: ⁴¹«Kozingye obokye na ekyele iye?» Moto owa phɔlɔ miyo yokye: «Nkolo, kyela obokye nakule wene!» ⁴²Yesu amba ya wɔ ne yokye: «Kula wene! Ianola sa we siebikye.» ⁴³Mina wamɔ, moto me abuto iwene, abuto ibenga Yesu naikyemikumbela ŋwaphongo. Waawene bato basɔ baabona, na bée babutwaka ikyemikumbela ŋwaphongo.

Yesu na Zakayo

19 Waanyɔlɔ yo o Yeliko, Yesu amba tamba mokyisi. ²Moto monɔmɔ abaka omɔ nkomo ye Zakayo, aamba ya tɔkɔlɔ; yo abaka monɔmɔ na bakonzi wa ba phutise ba mputi, na moto wa ezwele iikye. ³Alukaka iwene Yesu, kasi bo wabaka yo mokuwe, taikaka koka imowene phɔ ya moluku ŋwa bato. ⁴Wawene yo babona, amba kyilingana o boo,

akye baa o ikolo sa ηwete ηwa sikomle, pho waa moyalekana Yesu wamo, amowene na bolaa. ⁵ Waakoma Yesu o elele me, amba tomba miyo o ikolo, amba ya wo ne yokye: «Zakayo, uta mizele: Pho nasengyesi lolu ikye baa o ingambi sa we.» ⁶ Zakayo amba ya uta izele, amba moyamba o ingambi se na nkyisa. ⁷ Bato baso baawenekye lowo me, te baikaka sepela na lango, bamba wo bekye: «Akye baa nde oka moto wa masumu!» ⁸ Kasi Zakayo amba ya susana o boo pha Nkolo, amba ya wo ne yokye: «Nkolo, okyemela, nakafe mbolo ya nga na mibale, napha babola ndambo eyoko. Bo nakpesi moto baphalanga baikye na malondo mafe, namobuyisele bee mbala ine.» ⁹ Emba Yesu amba wo pho ye yokye: «Lolu eye, ibikiyi siesi o ingambi sisi, pho na we, oli ηwana wa ibota sa Abalayama me. ¹⁰ Pho ηwana wa Moto aesi yaluka na iya bikya bato baabunga.»

Ete ya baphalanga

¹¹ Yesu ambakula ya kpela bato baokaka mapho mamana ete esuu. Pho waaaba yo phenephe na Yelusaleme, bato baumunyaka obokye Bokonzi pha ηwaphongo pha mowenene nde mina wamo. ¹² Emba Yesu amba ya wo yokye: «Moto monomo wa ibota sa bokonzi akyekye o mokyisi monomo itakye pho bamokyele mokonzi, sima amba kula ya butwa. ¹³ O boo pha ikyende, amba ya banga baombo iko mi baombo be, aesi yabakabela moto na moto ebuni yonyo ya wolo ya motiya moikye, amba ya wo na bee yokye: “Kyela mumbongu na baphalanga baabana, tee noko wa moya nga.” ¹⁴ Kasi bato ba mokyisi nwe bamoinaka, bamotomelaka bato pho ya ikye wo ne obokye: “Toloanole obokye afe mokonzi ηwa banga.”

¹⁵ Waamokyela bee mokonzi, amba ya butwa o mokyisi nwe. Amba ya banga o boo phe bato ba etoma bakabelaka yo baphalanga pho ya iyeba bookose moto monomo na monomo baphalanga baazwaka yo. ¹⁶ Owa o boo amba ya wo yokye: “Nkolo, ebende ya baphalanga yonyo eya mpekye we eboti bibende iko ba wolo.” ¹⁷ Nkolo amba ya wo yokye: “Bolaa, moto wa etoma o molaa. Okyesi bolaa o mapho makiyki, na moebuya mokonzi wa nkyisi iko iinene.” ¹⁸ Owa ibale amba ya wo yokye: “Nkolo, ebende ya baphalanga yonyo eya mpekye we, eboti bibende bitano ba wolo.” ¹⁹ Nkolo amba ya wo ne yokye: “Iwe, na moebuya mokonzi ηwa nkyisi itano iinene.” ²⁰ Oomoyoko amba ya wo

yokye: “Nkolo, kyeka ebende ya we yɔɔɔ ya baphalanga yango eye, na ezingaka na itambala, namba ebomba. ²¹ Nabaka na ile, phɔ oli moto mɔɔɔ wa nkamba, kokpe mbolo yateyaikaka we langya, konɔko o elele eteyikaka we phika.” ²² Nkolo amba ya mobuyisa yokye: “Oli moto wa etoma mobe, namoesambisa nde na maloba ma we mampenza. Waebaka obokye nga nali moto mɔɔɔ wa nkamba, nakpe mbolo yateyaikaka nga langya, nanɔko o elele eteyaikaka nga phika. ²³ Ka phɔ ya'ye toikaka kye bomba baphalanga banga nabo o bankyi? O iyabutwa sa nga nde naesi ya bazwa na matabisi.”^a ²⁴ Bobele nkolo amba ya wɔ na bato baabaka wamɔ yokye: “Omobolɔ ebende ya wolo mena, oephe oli na bifende iko.” ²⁵ Bato bamba ya wɔ ne bekye: “Mokonzi, yo nga ali na bɛɛ ikoo!” ²⁶ Nkolo amba ya babuyisa yokye: “Nawɔ na bɛɛ, moto ooli na banaa mbolo, bamokula mobakyisa mbolo nsuu. Ka ooli pha, ba mobolɔ na ɣwana ndambo ooli ne. ²⁷ Phɔ ya banguna ba nga, bato bate baikaka zinga obokye nga nabe mokonzi ɣwa be, yaka na bɛɛ wawa, emba obatene nyesi o miyo ma nga!”»

Yesu anyɔsi o Yelusaleme

²⁸ Waaunva yo iwɔ babona, Yesu aesi ya tambula o boo phɔ ya ikyende o Yelusaleme. ²⁹ Waakoma yo phenephe na Betefaze na Betani, mbale ya ngomba ya ba olive, amba ya toma baekosi bɛɛ babale ³⁰ amba ya wɔ na bɛɛ yokye: «Kyende o mokyisi mokyekane na banga; waamokoma bɛɛ omɔ, wamokyende wene ɣwana wa mpunda atingyi, naino moto tabaa miyango. Oeyingole, oye na yango wawa. ³¹ Ka bo moto mɔɔɔ aetuni obokye: “Koeyingole phɔ ya'ye?” Omobuyisa obokye: “Phɔ Nkolo asengyesi na yango.”» ³² Bobele baekosi me babale bamba ya kyende, bakye takana maphɔ masɔ nde bowawɔko Yesu na be. ³³ Waaba bɛɛ baingole ɣwana wa mpunda, ba kolo mpunda bamba batuna bekye: «Koingole ɣwana wa mpunda mɔna phɔ ya'ye?» ³⁴ Baekosi bamba buya bekye: «Phɔ Nkolo asengyesi na yango.» ³⁵ Bamba yakye na ɣwana wa mpunda me ooli Yesu, bamba ya wala bitobu ba bɛɛ o ikolo sa ɣwana wa mpunda me, bamba yabayisa Yesu. ³⁶ Waaba yo kotambule, bato babaka bakyemiwala bitobu o nzela. ³⁷ Waakoma yo phenephe na nzela ekyeute o ngomba ya baolive, baekosi basɔ batondaka na nkyisa, babutwaka

^a 19.23 Bakyi: Elele ekyebombe bɛɛ baphalanga.

ikumbela Ƴwaphongo na nyesi ikolo pho ya bilekyesako biso biawenekye be. ³⁸ Bawoko bekye:

«Apambolame, mokonzi ookoye na nkombo ya Nkolo!

Bose bofe o ikolo, nkyemo ife o bilele biilekyi Ikolo!»

³⁹ Bafalisayi baayoko, baabaka onte ya bato, bamba ya wo na Yesu bekye: «Moteye, katela baekosi ba we!» ⁴⁰ Yesu amba ya buya yokye: «Na wo na bee ngakye: Bo bee baikasi bose, mabanga mamoaŋwana.»

Yesu alesi pho ya Yelusaleme

⁴¹ Waakoma Yesu phenephe na Yelusaleme, waamowene yo, amba lela pho ya Ƴwango. ⁴² Awoko yokye: «Bo na we waabaka me, o mokolo Ƴwa lolo, ndengye eekokyi we izwa bose...! Kasi unŋwana eye, mapho me mabombami pho ya we, tokokyi imawene!» ⁴³ Pho nkolo yaamoya, banguna bawe bamoelungya, bamoeteyisa lophango, bamba etokolele mbombo iso. ⁴⁴ Bamoebola, iwe na bana ba we, etewaikale ibanga sonso o ikolo sa siiyoko, pho toika eba imbele sayakaka yaebikya Ƴwaphongo.»

Yesu anyosi o Tempelo

⁴⁵ Bofele Yesu amba ya nyoko o Tempelo abuto iwiinya baabaka baungya. ⁴⁶ Amba ya wo na bee yokye: «Wakomama bofo: “Ingambi sa nga samoba ingambi sa losambo”. Kasi bee osibuye ibombo sa baibi!» ⁴⁷ Nkolo iso, abaka kateya o Tempelo. Bakonzi ba banganga ba Ƴwaphongo, bateye ba mibeko na ba nkumu ba mokyisi, balukaka imoboma; ⁴⁸ kasi tebaikaka eba ndengye eekokyi bee ikyela, pho bato baso balekyekyelekye nde mi imooka.

Owaphe Yesu bokonzi nza?

20 Mokolo monomo, waba Yesu kateya o Tempelo na iimola bato Simo Elaa, bokonzi ba banganga ba Ƴwaphongo, na bateye ba mibeko na bankumu, bamba ya wali yo. ² Bamba motuna bekye: «Oloimole, kokyele mapho mamana na bokonzi iye? Owa ephe bokonzi me nza?» ³ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Na nga naetune nde motuna monomo. Onzimole: ⁴ Ibatisi sa Yoane, sautaka o ikolo nde na bato?»

⁵Bamba wɔnɔ bée na bée bekye: «Bo tobuye obokye: “Sautaka o ikolo”, amowɔ obokye: “Phɔ ya'ye toikaka moanola?” ⁶Ka botoni buya obokye: “Sautaka na bato”, bato basɔ baalomaa maɓanga, phɔ baanole obokye Yoane ali moimosi wa Ɔwaphongo.» ⁷Emba bamba buya bekye tebaebe biwautaka sango. ⁸Boɓele Yesu amba ya wɔ na bée yokye: «Na nga me esieyimole naa na bokonzi ye nakyele maphɔɔ maamana.»

Ete ya ɓakolo manzabi ma vinyɔ ɓaaphute na ɓoɓe

⁹Boɓele Yesu amba butwa ikpela bato ete eye: «Moto mɔnɔmɔ aphikaka vinyɔ o inzabi. Aikiyi siika na bato ɓasiphutele, yo akye o imbanga sa ikɔkɔ. ¹⁰Waakoma imbele sa inɔkɔ mbuma, nkolo wa inzabi aesi ya toma moombo we oka bato ɓaaphutele inzabi obokye akye mokpela iyalo se. Kasi ɓaphutesi inzabi, ɓamokutubi, ɓamobuye maɓɔkɔ pha. ¹¹Mokolo ɣwa inzabi akuli ya toma moombo mosuu. Kasi na mɔɔna, ɓaaphutele inzabi ɓamokutubi, ɓamotosi, ɓaambi na mobuya maɓɔkɔ pha. ¹²Mokolo ɣwa inzabi amba kula toma moombo wa etoma owa iyato, ne mɔɔna, ɓaphutele inzabi ɓamba mozokya, ɓamba mowiinya. ¹³Emba mokolo inzabi amba ya miwɔle yokye: “Na kyele ɓo? Na motoma ɣwana wa nga owa lozingo. Iyo, ɓaamotosa.” ¹⁴Kasi, waamowene ɓaaphutele inzabi, ɓamba ya wɔnɔ onte ya bée bekye: “Kyeka ndomi ye owamoikala na sina inzabi, ɓo ango awe. To moɓome phɔ inzabi me sibutwe sa banga!” ¹⁵Bamba ya kye movaka o selekye ya inzabi, ɓamba moɓoma. Yesu amba ya ɓatuna yokye: “Mokolo inzabi aabakyela ɓo?” ¹⁶Amoya ɓoma ɓaaphutele inzabi, amba siphe bato ɓasuu.»

Waaoka bato ɓaɓona, ɓamba wɔ bekye: «Phe, ete wakyelame!» ¹⁷Kasi Yesu amba ɓakyeka o maɓoo, amba ya wɔ na bée yokye: «Maphɔɔ makoma bée o buku pha Ɔwaphongo mama, malukye iwɔ ɓo?

Iɓanga saavakaka ɓatongyi ɓa mangambi,
nde sango sibuto iingo ephisi ingambi sisɔ.

¹⁸Moto munsɔ owa mokaa o ikolo sa sina iɓanga, amokyemitenya binango, emba owamokalela iɓanga me amophitingana.»

Lowo lookyeki mputi ya Kaisala

¹⁹Bateye ba mibeko na bakonzi ba banganga ba Iwaphongo, baebaka obokye ete mena, Yesu aekpesi be. Yango mena balukaka malondo ma imwakya nde wamo. Kasi bailaka bato. ²⁰Yango mena bamba tata imokyengye, bamotomelaka banwasanyolo baawenene ndokolo bato balaa, pho na maloba me mampenza, bamozwe na eleko ya imoambya o maboko na moangyesi. ²¹Baesi ya motuna motuna mumu: «Moteye, toebe obokye iikiyi wo we na iikiyi teya we ili nde ya phele, watene we bolombe tokyeke bo pha moto. Kasi koteya nde o phele nzela ya Iwaphongo. ²²Taa loimola, mibeko miphe nzela obokye tophute mputi ya Kaisala?» ²³Kasi Yesu aebaka obokye bazite mapho masuu, amba ya wo na bee yokye: ²⁴«Inteya mpata yonyo ya ebende. Boo na nkombo eya koma bee o ebende eye ya nza?» Bamba ya mobuyisa bekye: «Ya Kaisala.» ²⁵Emba Yesu amba ya wo na bee yokye: «Buyisa Kaisala yaaka Kaisala, emba Iwaphongo yaaka Iwaphongo.» ²⁶Bobebe tebaikaka koka na imoakya pho ya maloba me mampeza, kasi bakamwaka na eyano ye, bamba ikala bose.

Motuna gwa basadukayi pho ya ikundwa sa bawee

²⁷Basadukayi baayoko bamba ya oli Yesu. Bee basadukayi bawo obokye, bato baawa ete bakundwe. Bamba tuna Yesu motuna mumu: ²⁸«Moteye, Mose alokomela o buku pha mibeko boho: “Bo moto monomo ali na mosi, alonga gwanwasi, yo ambi waa saika bota ne, esengyesi obokye mosi nye azasa bozengye babona pho abotele bola phe owa waa bana.” ²⁹Yabaka babona o mokyisi monomo, bana ba bampele sambo babaka bee baso nyango monomo ango monomo, bola pha bee aesi ya longa gwanwasi, awe sa bota ne. ³⁰Owa ibale aesi ya zasa bozengye me, akuli waa, sabota ne. ³¹Na owa iyato akuli bozasa, ne awe sabota ne, nde bomo bee baso sambo, bawe sabota ne. ³²O sima ya bee baso, bozengye me ne amba ya waa. ³³Ka mokolo gwa mokundwa bawe, onte ya bee baso sambo amoba gwanwasi wa nza? Pho bee baso bamozasaka.»

³⁴Yesu amba ya wo na bee yokye: «Bato ba mokyisi mumu, babasi na bampele balongane. ³⁵Kasi baawene Iwaphongo obokye bali bato ba bosembo, na waamokundwa bawe etebalongane. ³⁶Tebakokyi ikula waa

pho babuto ndokolo baanzelu. Bali bana ba Iwaphongo, pho bakundoo. ³⁷Obokye baawa bamokundwa, Mose yo mampenza alowoko o isolo sa hwete moolole sazika, wa banga yo Nkolo, Iwaphongo wa Abalayama, Iwaphongo wa Izake na Iwaphongo wa Yakobo. ³⁸Iwaphongo tali Iwaphongo wa bawe kasi wa bato bali na bomoo, pho bato baso bali na bomoo pho ye.» ³⁹Bateye ba mibeko baayoko, bamba ya wo na Yesu bakyee: «Moteye, owo na bolaa.» ⁴⁰Pho tefakulaka meka imotuna motuna mosuu.

Masiya ali hwana na Nkolo ya Davidi

⁴¹Emba Yesu amba ya wo na bee yokye: «Ndengye'ye bakokyi iwo obokye, Masiya ali Hwana wa Davidi? ⁴²Pho Davidi yo mampenza kawo o buku pha Meembo yokye: “Nkolo awo na Nkolo wa nga: Zala o boloo pha nga, ⁴³noko waamouya nga banguna ba we, o se ya mokolo ma we.” ⁴⁴Kyeka, Davidi kamobangye Nkolo. Emba, ndengye'ye ambi kula ba hwana we?»

Sakyela ya bateye ba mibeko

⁴⁵Amba wo na baekosi bee o miyo ma bato baso baabaka bamookye yokye: ⁴⁶«Bee nde kokyefe na bateye ba mibeko. Bee bazingye ikyemitambula na bitobu bianda, bambe nazinga obokye bababeya o bilele biangane bato baikye, baso biziye ba o boo o mangambi ma losambo na bilele ba o boo o biseleko. ⁴⁷Baiyele mazengye na mbolo ya be, babondele babondesi maanda pho ya iteya obokye bali bato ba bosembo. Yango mene, Iwaphongo aabaphe etumbu yonyo eya moleka bonene.»

Ikafo sa bozengye

21 Waatomba yo miyo, Yesu aesi ya wene bato ba ezwele bakye ambya makabo o ekoko o Tempelo. ²Aesi ya wene na bozengye bonono mobola, aesi ya langya mpata ibale ya bibende. ³Yesu amba ya wo yokye: «Nde phele na wo na bee ngakye, hwanwasi bozengye mobola oyo, ambye ileka bato baso. ⁴Pho bee baso babana bambye nde baphalanga

batebali na bée na ntina. Kasi yo, na bobola phe ambye nde baphalanga baso baabaka ne pho ya ibika.»

Yesu aimosi obokye bamobukola Tempelo

⁵Waabato baayoko bawo pho ya Tempelo, ndengye eya sitonga bée na mabanga malaa, na ná mbolo ya phekye bée Iwaphongo, Yesu amba ya wo yokye: ⁶«Iso ikyi wene bée iye, nkoko ya moyaa, ete wa ikale ibanga soko o ikolo sa siyoko: Iso bamoiyuwola.»

Yaa moya o suka ya mokyisi

⁷Emba bamba motuna bekye: «Moteye, mapho me mamokyelama imbele iye? Tomba na eba na elembo obokye mapho me malukye ikyelama?» ⁸Yesu amba ya buya yokye: «Nde kokyebe obokye moto saekosa, pho bato baikye bamoya na nkombo ya nga, bamowo bekye: “Eli nga!” na: “Imbele me sikokyi!” Sababenga. ⁹Wamooka bée masimo ma mabita, na ma itambele bakonzi, bée sa ilaa. Pho esengyesi obokye mapho mamana mata kyelama phanza, kasi mena etetaaba suka ya mokyisi.»

¹⁰Bobele Yesu amba ya wo na bée yokye: «Ekolo yoko ya munwana na ekolo eyoko, bokonzi boko boko pha munwana na bokonzi boyoko. ¹¹O bilele bikye, manyete ma muningana, bisenzo na zilo sikusi ya moba, mapho ma inganga mamouta o ikolo na bilembo binene biamowenene.»

Yaamoyelela baekosi

¹²«Kasi o boo pha mapho maso mamana, bamoeyakya bamba na enyoko; bamoesambisa o mangambi ma makyita, bamoenyosa o boloko bamokye na bée o boo pha bakonzi na baangyesi ba mokyisi pho ya nkombo ya nga. ¹³Yango mena bée wamoba manzoka ma nga. ¹⁴Oebaka obokye tosengyesi na ibonga bo wamosamba bée. ¹⁵Pho, nga, na moephe moko na zebi sa obokye moto okoephunde takokyi ieyikyela ziko. ¹⁶Ebe baongo na banyongo, banaa nyongo, baa ibota sa we, na bikamba ba bée bamoekaba, bamoingya baikye onte ya bée. ¹⁷Bato baso bamoeyina pho ya nkombo ya nga; ¹⁸kasi na munsuwe moko moko hwa moto hwa bée ete moobya. ¹⁹Nde na ilendendala sa bée, wamozwa bomo.»

Isambisama sa Yelusaleme

²⁰ «Emba waamowene bée Yelusaleme alungami na batuluku, oeba obokye imbele sa bawonokye phe sikokyi. ²¹ Emba, baamoba o Yuda, bée elotaka o mangomba, bamoba onte ya mokyisi, bée etakolo; bamoba o manzabi, bée saya nyolo o mokyisi! ²² Pho yamoba nkolo ya bolombe, obokye iso yakomama o buku pha Iwaphongo ikokysisame. ²³ O nkolo me, ngongo na babasi baa ekama ná malekyele, pho mampasi makusi mamobaa o mokyisi na yoo pho ya bato me. ²⁴ Bababoma na mphata; bamokye na bée ntungye o bikolo biso, emba bato baate baebe Iwaphongo bamawo Yelusaleme tee noko waamokoka imbele sa be.»

Iyaa sa Iwana wa Moto

²⁵ «Bilembo bamowenene onte ya moo, onte ya bokombe na ba nyaseesi, o munse, bato baate baebe Iwaphongo bamoba na ngongo, bamotekyenele na bawo waamowene bée maa ma ebale enene manyingane. ²⁶ Bato bamowaa na bawo pha ilota bofe phaamokpelemela mokyisi pho bokusi bawo pha ikolo pha munyingana. ²⁷ Emba, bamowene Iwana wa Moto kaye onte ya mampata, na mwiya mwikye na nkyemo.

²⁸ Waamotata mapho me maso ikyelama, omielole otombe moto, pho imbele sa iyekandola sikomi phenephe.»

Ete ya iwete iwa fige

²⁹ Yesu amba kula bakpela ete yonyo yokye: «Kyeka iwete iwa fige na nzete nsuu: ³⁰ Wa lefola yango, koebe bée mampenza nde na iikyeka obokye imbele sa ikyete sikokyi. ³¹ Nde bom, na bée, wamowene bée mapho maso mamana makyelame, eba obokye Bokonzi pha Iwaphongo bokomi phenephe. ³² Nde phele nawo na bée, yoo eye etelekane obokye mapho mamana sabokyelamake. ³³ Ikolo na munse yamolekana, kasi maloba ma nga etemalekane.»

Nde kokyengye imbele sisɔ

³⁴ «Nde kobe na bokyengyi, phɔ ntema ya b̄e saɔtɔnɔ na malanga, biseleko na maumunya ma mokyisi, emba mokɔlɔ m̄e saebalikyinya, ³⁵ ndokolo bondendi; phɔ ɲwa mokpelemela bato basɔ bali o munse. ³⁶ Kasi salala ebuu, b̄ndeleye imbele sisɔ, phɔ maphɔɔ masɔ mamoya mamana mango saezwa; ombe na tem̄e o boo pha ɲwana wa Moto.»

³⁷ Yesu abaka kalekyinya nzanga o Tempelo phɔ ya iteya emba atɔkɔlɔkɔ waa nkɔkɔlɔ phɔ ya ikye lala o ikolo sa ngomba ekyebangye b̄e ya baolive. ³⁸ Emba bato basɔ babaka baye oka ye na moyelo o Tempelo phɔ ya iya mooka.

Bakonzi bawangye iboma Yesu

22 Eseleko ya Ilekana yakomaka phenenephe, eli eseleko ya mapa matumbe b̄e sa muno moulole mapa. ² Bakonzi ba banganga ba ɲwaphongo na bateye ba mibeko balukaka malondo ma imolemɔlɔ phɔ bailaka bato.

Yudasi kalukye iungya Yesu

³ Emba Molemba amba nyɔlele Yudasi okobangye b̄e Isikaliyota, owa baka m̄nɔm̄ɔ onte ya iko mbuka babale. ⁴ Yudasi akyekye okana na bakonzi ba banganga ba ɲwaphongo na bakonzi ba bakyengyele Tempelo phɔ ya iluka malondo ma ibaungyisela Yesu. ⁵ B̄e babaka na nkyisa emba bamba okana obokye bamophe baphalanga. ⁶ Yudasi amba anola, amba tata iluka imbele silaa phɔ ya ibaungyisela yo bato saeba.

Yesu na baekosi b̄e balengyele eseleko ya Ilekana

⁷ Mokɔlɔ ɲwa eseleko ya mapa matumbe b̄e sa muno, ɲwa kokaka, mokɔlɔ moɓome b̄e bana ba mampate phɔ ya eseleko ya Ilekana. ⁸ Yesu amba ya toma Petelo na Yoane, amba wɔ na b̄e yokye: «B̄e kyende lolambela ntoma ya eseleko ya Ilekana, phɔ toze.» ⁹ Bamba motuna bekye: «Kozingye obokye tokye lamba bi?» ¹⁰ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Wamunyoɔlɔ b̄e o mokyisi, wamovana na moto m̄nɔm̄ɔ aphisɔ mbongo

ya maa. Omobengye tee nɔnɔ o ingambi sa munyɔɔ yo ¹¹ombe wɔ na mokolo ingambi bofo: “Moteye kaetune obokye: Oloteya elele eya mozaa yo ntoma ya eseleko ya Ilekana yo na baekosi be?” ¹²Emba moto me amoeteya elele yɔnɔyɔ eenene eya ikolo onte ya ingambi, baunva ebongya na bolaa. Olambe ntoma ya eseleko omɔ.» ¹³Baekosi baesi ya kyende, bakye takana iso nde bo wabawolekye yo, emba bamba bongya ntoma ya eseleko ya Ilekana.

Eseleko ya Ilekana eenyakune

¹⁴Waakoka imbele sa iza, Yesu yo na batoma bee baesi ya zala o mesa. ¹⁵Amba ya wɔ na bee yokye: «Nabakyi na phowa ya iza eseleko ya Ilekana eye na bee minyamipha o boo pha nga inyokomɔ! ¹⁶Phɔ, nawɔ na bee, esikule zaa eseleko me mbala esuu tee nɔnɔ wamokoka yango o Bokonzi pha Iwaphongo.» ¹⁷Amba ya kpa kophɔ ya vinyɔ, waunva yo iphe Iwaphongo melesi, amba ya wɔ yokye: «Kpa kophɔ eye, oenywe bee basɔ. ¹⁸Phɔ nawɔ na bee: Tata lolɔ esikule nywa maleku ma mbuma ya vinyɔ tee nɔnɔ wamoya Bokonzi pha Iwaphongo.»

¹⁹Bobele aesi ya kpa ipa, waaunva yo iphe Iwaphongo melesi, asikyesi, amba ya baphe sango yokye: «Eye eli nzoto ya nga, iambemi phɔya bee. Nde kokyele bomɔ phɔ ya inzumunyaka.» ²⁰Nde bomɔ waaunva bee iza, amba ya kpa kophɔ yokye: «Kophɔ ya maleku eye eli ya sangola eenyakune ya malongo manga maamosweye phɔ ya bee.»

Yesu aimosi obokye baamoungya

²¹«Kasi kyeka: Moto okonzungya, kaze na nga o mesa wawa! ²²Phɔ Iwana wa Moto amowa bo owa unva bongya Iwaphongo. Kasi ngongo ya moto owa mounya!» ²³Emba baekosi bamba tata itunana onte ya be, phɔ ya iyeba nza okoky ikyela babona.

Oolekyi na ngambo nza?

²⁴Baekosi bamba tata iyika ziko phɔ ya iyeba olekyi na ngambo onte ya be. ²⁵Yesu amba ya wɔ na be: «Bakonzi ba nkyisi bakyele na makonzi ma bee yaa bonkolo, na baakonz nkyisi bazingye obokye ba babangakye

“bato baakyele bola”. ²⁶Pho ya bée, yango saba babona. Kasi oolekyi bola onte ya bée akpe elele ya mosi, emba ookokambe akpe elele ya okoekyelele. ²⁷Moto ozasi o mesa na okomokyelele, olekyi na ngambo nza? Teli ozasi o mesa? Kasi nga, nali onte ya bée o elele ya okoekyelele. ²⁸Bée oli bato babaka na nga o minyoko miso ma wenekye nga. ²⁹Emba nga, naephe Bokonzi nde bo wa bompe Tata: ³⁰Yango mena bée wamozaa, wamunywa o mesa ma nga o Bokonzi pha nga. Wamba na zala o biziye ba bokonzi pho ya itena malombe ma mabota iko mbuka mabale ma Isalayele.»

Yesu aimosi obokye Simo Petelo aamoangana

³¹Nkolo amba ya wo na Simo Petelo yokye: «Simo, Simo, Molemba aeyongyi pho ya iyenyinga bokonyingye bée mbuma ya ble. ³²Kasi nga, nabondesi pho ya we obokye ianola sa we sango sa unva. Emba iwe, waamo ya mbutolela we, okuya febi na we.»

³³Petelo amba ya wo ne yokye: «Nkolo, nga naanosi inyoko o boloko naa iwa na we, elele yonyo.» ³⁴Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Petelo na wo na we ngakye, nde o mokoko nwa lolo, soo sa botongakye, wa munzangana mbala iyato, obokye toonzebe.»

Baphalanga, ikuba na mumphata

³⁵Bobele Yesu amba ya tuna baekosi bée yokye: «Waaetomaka nga sa baphalanga, sa ikuba, sa mapapa, bée wazangaka ekpele?» Bamba buya bekye: «Phe.» ³⁶Amba wo na bée yokye: «Kasi, unwanwa eye, ooli na baphalanga, abaphile; nde bombo na ooli na ikuba; emba ootoli na mumphata, aungya munkoto nwe pho aombe mumphata. ³⁷Pho, na wo na bée, esengyesi obokye mapho maakoma bée pho ya nga o buku pha lwaphongo mama makyelame: “Bamunyosa o molongo nwa babomi.” Nde phele, mapho maakyekyi, mamokyelama.» ³⁸Baekosi bamba ya wo ne bekye: «Nkolo, kyeka mphata ibale.» Amba ya babuyisa yokye: «Wakokyi.»

Yesu kaḅondele o ngomba ya ḅaolive

³⁹ Yesu atokosi, aesi ya kyende o ngomba ya ḅa olive, ḅowamelekye yo. Baekosi ḅée ḅamba ya mofenga. ⁴⁰ Waakoma ḅée o elele me, amba ya wɔ na ḅée yokye: «ḅondele phɔ ḅée sakaa o bimekyi.» ⁴¹ Amba ya mana wali ḅe, amigḅosi ḱwana imbale, akye kusama, atati iḅondele yokye: ⁴² «Tata, ḅo ozingyi manya kɔphɔ ya ḅolosi eye oka nga. Kasi sakyela ḅoozingye nga, kyela nde ḅoozingyi we.» ⁴³ Emba anzelu mɔnɔmɔ owa ikolo, amba motokolele phɔ ya imokuya. ⁴⁴ Na ngɔngɔ ḅoikye, amba kula ḅondele na ḅokusi. Ephamisa ye ebuto itanga o se ndokolo matanga ma malongo. ⁴⁵ Waunva yo iḅondele, atemi, aesi yakyē oli baekosi ḅe. Akye batakana ḅalasi ebu na ngɔngɔ. ⁴⁶ Amba ya wɔ na ḅée yokye: «Mene ye, kolale! Langwa, ḅondele phɔ ḅée sakaa o bimekyi.»

Baakye Yesu

⁴⁷ Waataba Yesu kawɔ, ḅoḅele ḅato baikye baesi. Yudasi mɔnɔmɔ na baekosi iko mbuka ḅabale, moto owabaka o ḅoo pha ḅe. Amba ya susinya phenephe na Yesu phɔ ya imoyamba. ⁴⁸ Kasi Yesu amba ya wɔ ne yokye: «Yudasi, koyambe ḱwana wa moto, phɔ ya imungya!» ⁴⁹ Waawene baekosi ḅa Yesu maphɔɔ malukye ikyelama, ḅamba motuna ḅekye: «Nkolo, toḱwane na mphata?» ⁵⁰ Emba mɔnɔmɔ na ḅe, aesi ya tena itoo sa ḅoloo sa moombo wa nganga munene wa ḱwaphongo. ⁵¹ Kasi Yesu amba ya wɔ yokye: «Le kyela ḅabona, wakokyi.» Amba phila itoo sa moto me, amba mobikya. ⁵² Emba Yesu amba ya wɔ na ḅaa yakaka ya moakya, ḅakonzi ḅanganga ḅa ḱwaphongo na ḅakonzi ḅa ḅanza Ingambi siinene sa losambo na ḅa nkumu, yokye: «Phɔ ya iya nzakya oesi na mphata naná kḱɔngu o mabɔkɔ ndokolo nga nali mwibi!» ⁵³ Nkɔlɔ iso, nabaka na ḅée o Ingambi siinene sa makyita, toikaka nzakya. Kasi imbele sisi sili sa ḅée, na sa ḅokonzi phaa enzɔmbi.»

Petelo aanga Yesu

⁵⁴ Baakye Yesu, baesi yakyē ne ḅamunyɔse o ingambi sa nganga munene wa ḱwaphongo. Petelo abaka kababengye na itakye. ⁵⁵ Balosaka

ḡwenya o motema ḡwa lophango, Petelo akyekye ne zala onte ya bato baabaka bato ḡwenya.

⁵⁶ Ḥwanḡwasi mōnōmō wa etoma, aesi ya mowene azasi phenephe na ḡwenya, aesi ya molembetela amba ya wō yokye: «Moto oyo ne abaka na Yesu.» ⁵⁷ Kasi Petelo amba angana yokye: «Ḥwanḡwasi oyo, nga si moebe.» ⁵⁸ Ḥwana bote, moto mosuu waamowene yo, amba ya wō yokye: «Na we oli mōnōmō na be.» Kasi Petelo amba ya mobuyisa yokye: «Lele lolu, nga phe!» ⁵⁹ Sima ya ngonga yōnōyo, moto mosuu atingami na Petelo, amba ya wō ne yokye: «Nde phele, moto oyo abakyi na Yesu. Pho ne ali moto wa Galileya.» ⁶⁰ Kasi Petelo amba ya buya yokye: «Lele lolu, siefe maphō malukye we iwō.» Nde waataba yo iwō, soo esi ya tōngō. ⁶¹ Nkolo aekpa, aesi ya kyeka Petelo. Emba Petelo amba ya umunya maphō maawōkō Nkolo ne obokye: «Mokōlō ḡwa lōlō eye, soo sa botōngōkye, wa munzangana mbala iyato obokye toonzebe.» ⁶² Emba Petelo amba ya tōkōlō, abuto ilela na ngōngō ikye.

Bato batosi Yesu baambi na mowanda

⁶³ Bato baabaka bakyengele Yesu, bamoekyekye, bamba na mowanda. ⁶⁴ Bamozibaka miyo, bambe motuna bekye: «Teya obokye oli moimosi! Oewandi nza?» ⁶⁵ Bakulaka motola na boikye.

Yesu kasambe o ikyita siinene

⁶⁶ Waaye bunya, bankumu ba bayuda, bakonzi ba banganga ba Ḥwaphongo na bateye ba mibeko, baesi yaangana ikyita sinene, bamba bayelela na Yesu. ⁶⁷ Bamba ya motuna bekye: «Bo oli Masiya? Oloumole.» Yesu amba ya babuyisa yokye: «Bo naeimosi, otoonzanole, ⁶⁸ na bo naetuni motuna, otombuyisa. ⁶⁹ Kasi tata lōlō, Ḥwana wa moto amokye zala o ebōkō ya boloo ya Ḥwaphongo, owa mwiya.» ⁷⁰ Emba, bēe basō bamba ya motuna bekye: «Iwe nde Ḥwana wa Ḥwaphongo?» Amba ya babuyisa yokye: «Be mampenza owō, eli nga.» ⁷¹ Emba bēe bamba ya wō bekye: «Tonekula luka manzoka maaye, banga mampenza tookyi munōkō nwe!»

Bakye na Yesu oboo pha Pilata

23 Bato baso baabaka o ikyita baesi ya temε, bamba ya kye na Yesu oka Pilata. ²Emba bamba butwa imophunda boobo: «Tokye zwa moto oyo kaambya mobulu o mokyisi nwa banga: Kakatele bato saphuta mputi ya Kaisala, kambe na mibanga Masiya na mokonzi.» ³Pilata amba motuna yokye: «Iwe mokonzi nwa bayuda?» Yesu amba mobuyisa yokye: «Ewɔ nde we.»

⁴Pilata amba ya wɔ na bakonzi ba banganga na ná moluku nwa bato yokye: «Sikiy zwa ewele ya inyete moto oyo.» ⁵Kasi bée bamba ititala na iwɔ bekye: «Katomisa bato na mateya me obokye bakyele mobulu o Yuda mobimba, tata o Galileya tee nɔnɔ wawa.»

⁶Waaoka Pilata babona, amba tuna naa moto me ali moto wa Galileya. ⁷Waeɓa yo obokye Yesu ali moto wa mokyisi nwa Elode, amba ya mobuya oka Elode owabaka ne mi nkɔlɔ me o Yelusaleme.

Bakye na Yesu oboo pha Elode Antipasi

⁸Wawene Elode Yesu, asepelaka na boikye, phɔ tata kala abaka na phowa ya imowene, phɔ ya maphɔɔ mabaka yo kaokye phɔ ye. Ambaka baa kamokyekyele naa amokyele elekyesako. ⁹Emba, amba tuna Yesu mituna miikye, kasi Yesu taika mobuyisa na lowɔɔ. ¹⁰Bakonzi ba banganga ba nɔwaphongo na bateye ba Mibeko babaka wa mɔ, bamophundaka na bokusi. ¹¹Elode na batuluku bée bamba motiyola, bamba moekye; bamba molasa etobu yɔnɔnɔ elaa, amba mobuya oka Pilata. ¹²Mokɔlɔ me, Elode na Pilata babutwaka ekamba, bée baabaka phanza banguna.

Batenesi Yesu bolombe pha iwa

¹³Emba Pilata amba ya banga bakonzi ba banganga ba nɔwaphongo, bakonzi ba mokyisi, ¹⁴amba wɔ na bée yokye: «Bee onzelesi na moto oyo phɔ kowɔ obokye kakosa bato bamane o nzela elaa; kasi nga, oomotuni nga o miyo ma bée, sikyi mozwa nɔnɔ na ewele eekokyi na imoakya onte ya maphɔɔ masɔ maamophunde na bée: ¹⁵Elode ne taikyɔ mozwa na lowɔ, phɔ akuli lobuyisa yo. Yango mena tewali lowɔ lokoyi na iwa

onte ya maphw̃ makyela yo. ¹⁶ Namophe nde etumbu, bamobinde phimbo emba bamolẽ kakyendẽ. ¹⁷ [O biyenga biso ba Ilekanaa, Pilate abaka kabatokolele moto m̃ñm̃ wa b̃l̃k̃.]

¹⁸ Kasi b̃e baso bamba aṅwana b̃kye: «Omobome emba olokandolele Balaba.» ¹⁹ Bakangaka Balaba o b̃l̃k̃ pho bato bat̃mb̃k̃ o mokyisi, emba abomaka moto.

²⁰ Pilata amba kula ya w̃w̃ na b̃e na ndengye ya iluka ikandola Yesu.

²¹ Kasi b̃e bamba aṅwana b̃kye: «Omobakye o ekulusu, omobakye o ekulusu.»

²² Mbala eya iyato, Pilata amba w̃ na b̃e yokye: «Bobe iye bokyesei moto oyo? Sizwe bobe bokyesei yo pho akokye na iwaa. Namophe etumbu ya phimbo emba namolẽ kakyendẽ.» ²³ Kasi b̃e baititalaka nde na iaṅwana nzaga, na iyonga obokye abakyeme o ekulusu, emba nzanga ya b̃e ya baka kyikole nde bokosi. ²⁴ Emba Pilata amba tena lowo me ndengye eya ongaka b̃e. ²⁵ Amba kandola moto owa ongaka b̃e, iyo owa kangaka yo o b̃l̃k̃ pho ya it̃mb̃ na iboma moto. Ka pho ya Yesu, amba moambya obokye bamokyele boozingyi b̃e.

Babakyi Yesu o ekulusu

²⁶ Waaba batuluku bakyende na Yesu, baesi yakpa moto m̃ñm̃ wa mokyisi ḡwa Sirene nkombo ye Simo kaute o inzabi. Baesi ya mophisa ekulusu pho aenyanya o sima ya Yesu.

²⁷ Moluku ḡwa bato moikye ḡwabaka momobengye, na babasi baba bamiwande mantolo na imiima pho ye. ²⁸ Yesu amba miekpinya biili b̃e amba w̃ na b̃e yokye: «Bana ba babasi ba Yelusaleme, salela pho ya nga kasi lela pho ya b̃e mampenza na pho ya bana ba b̃e. ²⁹ Pho kyeka nk̃l̃ kyiye yaamow̃ b̃e obokye: “Nk̃nz̃ na babasi baa komba na baatebaika bota na baatebaika nwyangya.” ³⁰ Emba bamobutwa iw̃w̃ na mangomba obokye: “Kaa o ikolo sa banga!” na ná makosi obokye: “Oloziḡe”. ³¹ Pho bobakyesi babona na ḡwete mobio, mi ḡwaaunga yamba ba bo?»

³² Bayakaka na ná bato babale basuu, bato babe, pho bababome na Yesu elele ỹñỹ. ³³ Waakoma b̃e o elele ekyebangye b̃e «Engyengyele», wam̃, bamba mobaka na bato babe babale baabana, ona o boloo, omoỹk̃ o bow̃e. ³⁴ Emba Yesu amba w̃ yokye: «Tata, obalimbisa pho tefaebe ikyikyele b̃e.» Bamba maa mbese pho ya ikaba bitobu b̃e. ³⁵ Bato

batemekye wamɔ phɔ ya ikyeka; baakonzi, bɛ, bamoekyekye, bekye: «Abikyaka bato basuu, amibikya yo mampenza bo ali Masiya owa ɔɔ Ʋwaphongo!»³⁶ Batuluku na bɛɛ bamoekyekye mɛ. Bamba ya susana phɔ ya imophe maleku maa ngaa, bekye: ³⁷«Bo oli mokonzi ɲwa bayuda, omibikya we mampenza!»³⁸ Yabaka na ikomi sɔnɔsɔ o ikolo sɛ: «Moto oyo ali mokonzi ɲwa bayunda.»

³⁹Mɔnɔmɔ na bato baɛɛ baɛakaka bɛɛ o ekulusu amotolaka yokye: «Iwe toli Masiya? Omibikya we mampenza, ombe lobikya na banga!»
⁴⁰Kasi omoyɔkɔ amba mooya obokye: «Iwe toolote Ʋwaphongo? Phɔ nawɛ ozwe nde etumbu bomɔ mɛ. ⁴¹Phɔ ya banga, eli bosembo: Tozwe boɛɛ phaakyelaka banga; Kasi yo taika kyela boɛɛ bɔnɔbɔ.»⁴² Emba amba ya wɔ yokye: «Yesu, onzumunyaka waamoya we o bokonzi pha we.»
⁴³Yesu amba mobuyisa yokye: «Nde phele na wɔ na we: Lɔɔ, wa mobaa na nga o paladiso.»^a

Iwa sa Yesu

⁴⁴⁻⁴⁵Waakoma bunya i moto, moo moesi ya mana. Enzɔmbi yamba ya zifa mokyisi mobimba tee nɔnɔ o ngonga ya iyato eya nkɔnkɔɔ. Emba etobu eyanda eyabaka o Tempelo yakakwaka na miɛale. ⁴⁶Yesu amba yaanwana ɲwangye mokusi yokye: «Tata, naambye molimo ɲwa nga o maɔkɔ ma we.» Waaunva yo iwa babona, akati motema. ⁴⁷Waawene mokonzi ɲwa batuluku maphɔɔ masɔ mabakyi malekane, amba kumbela Ʋwaphongo yokye: «Nde phele, moto oyo abakyi moto wa bosembo.»

⁴⁸Bato basɔ baayakaka yaangana phɔ ya lowɔ mɛ, wawene bɛɛ maphɔɔ malekaa, babutwaka oka bɛɛ na ikyemi miwanda mantolo. ⁴⁹Bikamba ba Yesu bisɔ, ebe na babasi baabaka bamobengye tata nɔnɔ Galileya batemekye itakye phɔ ya ikyeka yaabaka kyilekane.

Ndengye eya kundama Yesu

⁵⁰Ikyeka boɛɛ, moto mɔnɔmɔ na nkombo Zozefu aesi; abaka mɔnɔmɔ na bato ba ikyita siinene, moto molaa na wa bosembo. ⁵¹Iyo alekye maumunya na maphɔɔ maabaka baa ikyita sinene bakyele. Iyo moto

^a 23.43 Paladiso eli elele eya ema bato baanola Ʋwaphongo bo ba we. Mokyisi ɲwa nkyisi.

wa Alimatayi, mokyisi mōnōmō nwa bayuda. Abaka kaziya Bokonzi pha Ŋwaphongo. ⁵² Aesi ya kye onga Pilata ebembe ya Yesu. ⁵³ Bobele, aesi ya eyuya, amba ya mizinga na etobu amba molangya o ilita sa ima bée o motema nwa mabanga, omōō naino tebakundi moto. ⁵⁴ Yabaka mokolo nwa ilengyele mokolo nwa sabata eyalukaka na itata.

⁵⁵ Babasi babengaka Yesu uta o Galileya baesi na Zozefu molongo. Babaka bakyeke o ilita ndengye eyalangyaka bée ebembe ya Yesu.^a ⁵⁶ Bobele baesi ya butwa, bamba bongya malasi na mauta maa solo elaa pho ya ebembe ya Yesu.

Emba mokolo nwa sabata baamba emaa bokoongye mibeko.

Yesu akundoo

24 Mokolo nwa sabata mōumbo, na moyelo, babasi baesi ya kyende o ilita baphisi malasi mabongyaka be.^b ² Baesi ya kye zwa ibanga simani o mōnōō nwa ilita. ³ Waanyolo be, tebaikiyi kye zwa nzoto ya Nkolo Yesu. ⁴ Waaaba bée sakula eba maphōō maa iwōō, kyeka bōbo bato babale balati bitobu bitane pee baesi yabatokelele. ⁵ Na bona bōōō, bamba nyōkye maboo o se waba bato babana bawo na bée obokye: «Pho ya'ye kolukye moto ooli na bōmōō onte ya bawe? ⁶ Tali wawa, kasi akundoo. Umunya ya ewolekye yo waataka ba yo o Galileya. ⁷ Awoko yokye: “Esengyesi obokye Ŋwana wa moto aambyame o maboko ma bato ba masumu, bamobakye o ekulusu emba o mokolo nwa iyato akundwe.”»

⁸ Emba bamba umunya maloba me. ⁹ Waa uta bée o ilita, bamba ya imola maphōō maso mamana oka baekosi iko mbuka mōnōmō na bato basuu baso. ¹⁰ Babasi me yabaka Maliya ma Magadala na Zaani na Maliya nyango wa Zake. Na babasi basuu baabaka na bée molongo baimolaka batoma nde bōmō. ¹¹ O miyo ma be, maloba me temaikaka baa na ntina emba tebambaka na anolela babasi me. ¹² Kasi Petelo amba ya kyilingana o ilita; waamina yo ikyeka, aweni nde bitato na bitato. Amba ya butwa oka ye na ikamwa na isōō yaalekanaka.

^a 23.55 Malasi me mautamaka na nkata na ná bibolo ba solo elaa. Lokola nkata ya tii, mundulumba, ngola, yombo. ^b 24.1 Malasi me mautamaka na nkata na ná bibolo ba solo elaa, ndokolo ngola, yombo, na iyoko.

Yesu atakolosi baekosi babale o nzela ya Emaus

(Malako 16.12-13)

¹³ Kyeka nde muna mokolo me, babale onte ya bée bakyendekye o mokyisi monomo nkombo Emaus, itakye na Yelusaleme ngonga ibale ya itambula. ¹⁴ Babaka bawono onte ya bée na mapho maso maaleka. ¹⁵ Emba, waaba bée basolole na ika ziko, Yesu yo mampenza aesi phenephe na be, atati itambula na bée nzela yonoyo; ¹⁶ kasi miyo ma bée mazibamaka, tefakokaka imoeba.

¹⁷ Yesu amba ya batuna yokye: «Mapho iye maabakyi bée koikye ziko o nzela?» Emba bamba teme, batondaka na ngongo. ¹⁸ Monomo na be, nkombo Kleopasi, amba ya motuna yokye: «Onte ya bato baso baali o Yelusaleme, eli nde we otoebe mapho mauti ilekana inkolo iye?» ¹⁹ Amba ya batuna yokye: «Mapho iye?» Bamba mobuyisa bekye: «Mapho maakyekyi Yesu wa Nazalet, oobakyi moimosi monomo wa mwiya nwa bitoma na nwa maloba o miyo ma Iwaphongo na o miyo ma bato baso. ²⁰ Bakonzi ba banganga ba Iwaphongo na bakonzi ba mokyisi bamoambe obokye bamobome emba bamba mobaka o ekulusu. ²¹ Emba banga, tolemelaka obokye abakyi moto ounvakyi manya Isalayele o boombo. Kasi lolo eli mokolo nwa iyato tata waakyelama mapho me. ²² Kasi babasi baayoko baabe na banga balokamwisa: Bakyekye na moyelo o ilita ²³ emba waaba bée sakye zwa nzoto ye, baya wo bekye baweni banze bawo na bée obokye ali na bomo. ²⁴ Bebi na banga baayoko bamba ya kyende o ilita, bée bamba kye wene nde bo wawoko babasi me; kasi yo, tebaika mowene.»

²⁵ Emba yo amba ya wo na bée yokye: «Ooo! Bée bato bazanga mayele, na mandondo makusi o ianola yaa wo baimosi ba Iwaphongo! ²⁶ Tesengyelakyi obokye Klisto aokye bolosi emba ambe nyolo o nkyemo ye?» ²⁷ Emba amba balimbolela iso yakoma bée o buku pha Iwaphongo pho ye tata oka Mose tee nono oka baimosi ba Iwaphongo baso.

²⁸ Bamba ya koma phenephe na mokyisi mokyende be, yo amba kyela ndokolo kalekane. ²⁹ Bamba ya mozimba bekye: «Bunya boleka, lala na banga wawa.» Emba amba ya nyolo o ingambi pho ya ilala na be. ³⁰ Nzuka wa ba yo na bée o mesa, amba kpa ipa, apha Iwaphongo melesi, asikyesi emba amba baphe sango. ³¹ Emba miyo ma bée mamba ya ingwa bamba moeba, bobele aesi ya lomo. ³² Emba bamba butwa itunana obokye:

«Mandondo ma banga tematondakayi na nkyisa waaba yo kalolimbolele o nzela maphoɔ maakoma bée o buku pha ɪwaphongo?»

³³Nde imbele me, baesi ya teme, babuto o Yelusaleme. Bakye takana baekosi iko na mɔnɔmɔ baanga na bebi na be. ³⁴Bamba baimola obokye: «Eli nde phele! Nkolo akundo. Atɔkɔlesi na Simo.»

³⁵Emba baekosi babale baabana bamba baimola maphoɔ maso malekanaka o nzela na ndengye eyamoefaka bée na ikyese mapa.

Yesu amiweninye na baekosi be

(Matiye 28.16-20; Malako 16.14-18; Yoane 20.19-23; Bitoma 1.6-8)

³⁶Waaɓa bée bawɔ baabona, Yesu yo mampenza aesi ya batɔkɔlele atemi onte ya be, amba ya wɔ na bée yokye: «Bose bo bee na bée.» ³⁷Na bɔɔbɔ, bawenekye inganga, baumunyaka obokye baweni mozisi. ³⁸Emba amba wɔ na bée yokye: «Phɔ ya'ye mandondo ma bée mali o ikolo? Phɔ ya'ye koikye ziko? ³⁹Kyeka matandala na makaka ma nga: Eli ndenga. Kyeka, inkume, mozisi tali na nsoti na ná mpee bokovenne bée na yango bobo.»

⁴⁰Waa wɔ yo babona, amba ya bateya matandala na makaka me. ⁴¹Tebakokaka naino anola phɔ ya nkyisa, babaka bakamwe nde bokamo. Emba Yesu amba ya batuna yokye: «Oli na gwana ekpele wa iza wawa?» ⁴²Bamba mophe ete ya swe eya kalanga be. ⁴³Amba ekpa, aesi ya ezaa o miyo ma be.

⁴⁴Bobeɛ amba ya wɔ na bée yokye: «Kyeka maphoɔ maewɔlekye nga wataaka ba nga na be: Esengyesi obokye maphoɔ maso maakoma bée phɔ nga o buku pha Mibeko ma Mose, baimosi ba ɪwaphongo na o Meembo makokyisame.» ⁴⁵Emba amba ya ingola mayele ma bée phɔ basɔsɔlɔ yaakoma bée o buku pha ɪwaphongo. ⁴⁶Amba na wɔ na bée yokye: «Eli nde bowakoma bée obokye: Klisto amooka bɔlɔsi amba na kundwa onte ya bawe mokɔlɔ gwa iyato. ⁴⁷Baamba na teya na nkombo ye ibongola mandondo na ilimbisa sa masumu o nkyisi iso, tata na Yelusaleme. ⁴⁸Eli nde bée mana manzoka. ⁴⁹Emba nga, namoetomela yaa elakyela Tata. Bée oikalaka nde o mokyisi munene mumu nɔnɔ wamotonda bée na mwiya gwaa mouta o ikolo.»

Yesu abaa o Ikolo

⁵⁰Boḡele amba ya kyende na ḡe tee mbale ya Betani, amba ya tomba maḡoko, amba ḡapambola. ⁵¹Waaba yo kaḡapambole, amba ya kaḡana na ḡe nḡḡ waa baa yo o ikolo. ⁵²Waaunva ḡe imokusamela, ḡamba ya butwa o Yelusaleḡe, ḡatondi na nkyisa. ⁵³Nkolo iso ḡabaka o Ingambi siinene sa Ḳwaphongo pho ya imokumbela.